

ИЗВЈЕШТАЈ
О СТАЊУ У БАНКАРСКОМ СИСТЕМУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
за период 01.01.2010.-31.12.2010. године

Бања Лука, март 2011. године

САДРЖАЈ

УВОД	1
I БАНКАРСКИ СЕКТОР	6
1. СТРУКТУРА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА	6
1.1. Структура власништва.....	7
1.2. Кадрови.....	9
1.2.1. Квалификациона структура запослених.....	9
1.2.2. Актива по запосленом.....	10
2. ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА БАНАКА	11
2.1. Биланс стања.....	11
2.1.1. Пасива.....	14
2.1.2. Актива.....	20
3. КАПИТАЛ И АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА	33
3.1. Структура акционарског капитала.....	34
3.2. Адекватност капитала.....	34
3.3. Коефицијенти капитала.....	35
4. КВАЛИТЕТ АКТИВЕ	36
4.1. Резерве за потенцијалне кредитне губитке.....	39
4.2. Коефицијенти квалитета aktive.....	40
4.3. Трансакције са лицима повезаним са банком.....	40
5. БИЛАНС УСПЈЕХА	42
5.1. Коефицијенти профитабилности.....	44
6. ЛИКВИДНОСТ	45
6.1. Коефицијенти ликвидности.....	47
6.2. Девизна усклађеност финансијске aktive и пасиве.....	47
7. ПОНДЕРИСАНЕ НОМИНАЛНЕ И ЕФЕКТИВНЕ КАМАТНЕ СТОПЕ	49
8. СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА	51
9. УНУТРАШЊИ ПЛАТНИ ПРОМЕТ	52
II СЕКТОР МИКРОКРЕДИТНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА	53
1. СТРУКТУРА МКО	53
1.1. Кадрови.....	53
2. ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА МКО	54
2.1. Биланс стања.....	54
2.2. Капитал.....	55
2.3. Квалитет кредитног портфолиа.....	56
2.4. Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе.....	59
2.5. Биланс успјеха.....	60
III СЕКТОР ШТЕДНО-КРЕДИТНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА	61
IV СЕКТОР ДАВАЛАЦА ЛИЗИНГА	62
1. ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА ДЛ	62
ЗАКЉУЧАК	65
ПРИЛОЗИ	
- БАНКАРСКИ СЕКТОР	
- СЕКТОР МКО	
- СЕКТОР ШКО	
- СЕКТОР ДЛ	

УВОД

Банкарски систем Републике Српске у смислу Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске - Пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске" број 67/07) обухвата банке, микрокредитне организације, штедно-кредитне организације и друге финансијске организације чије се оснивање и пословање уређује посебним законима у којима је прописано да Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) издаје дозволе или одобрења за рад, надзире пословање и врши друге послове у вези са њима.

Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске обухвата извјештаје о стању у банкарском сектору, сектору микрокредитних организација, сектору штедно-кредитних организација и сектору давалаца лизинга.

Иако је банкарски сектор Републике Српске и у 2010. години био суочен са негативним посљедицама глобалне финансијске и економске кризе, стање сектора је стабилно, те је задржано и додатно учвршћено повјерење грађана и привредних субјеката у банке.

На финансијску кризу банке су реаговале рестриктивнијом и опрезнијом кредитном политиком, строжијом класификацијом кредитних и других потраживања, повећањем капитала, а посебан акценат је био усмјерен на одржавање и планирање позиције ликвидности.

Дугорочно гледано, економска криза која је већ изражена кроз успорени раст кредитних пласмана, смањење зарада и запослености, представљаће ограничавајући фактор за раст и одржање позитивних трендова у банкарском систему.

У циљу ублажавања негативних ефеката кризе Управни одбор Агенције је крајем 2009. године донио Одлуку о привременим мјерама за репрограм кредитних обавеза правних и физичких лица у банкама, која је на снази и у 2011. години, а истом је олакшан репрограм обавеза грађанима и привреди, а да се при томе не угрожава стабилност и сигурност банака. Ефекти примјене Одлуке су евидентни у 2010. години, нарочито када су у питању правна лица.

За банкарски сектор Републике Српске врло је значајно потписивање Меморандума о разумијевању са матичним банкама из земаља ЕУ које имају акционарски удио у банкама из Републике Српске и БиХ ("Бечка иницијатива"), којим су се матичне банке обавезале да ће задржати изложеност у погледу финансирања капитала и нивоа кредита на нивоу 2008. године, те изразиле спремност за даље капитално јачање наших банака.

Одлуком Централне банке Босне и Херцеговине у 2009. години смањена је стопа обавезне резерве и ослобођен је дио новчаних средстава за кредитне и друге пословне активности банака.

Ступањем на снагу Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске са пратећим прописима, уведена је обавеза примјене Међународних рачуноводствених стандарда (у даљем тексту: МРС) и Међународних стандарда финансијског извјештавања (у даљем тексту: МСФИ) у провођењу пословних евиденција и изради финансијских извјештаја.

Поред тога, већ започета реформа банкарске регулативе према усвојеној Стратегији за увођење "Међународног споразума о мјерењу капитала и стандардима капитала" (Bazel II), такође су утицали да се као прелазно рјешење дјелимично измијени регулатива и извјештајна основа Агенције. Циљ измјена је био стварање услова за потпунију примјену МРС и МСФИ уз задржавање регулаторних захтјева по питању

резервисања за кредитне и друге губитке. Измјене су примијењене на стање са 31.12.2010. године.

Ефекти измјене у извјештајној основи су пораст укупног билансног нивоа за активу класификовану у категорију ризика "Е" која је са ванбиланса пренесена у биланс, мјерење умањења вриједности кредита и остале активе сходно МРС, те умањења укупног нето капитала за износ недостајућих резерви по регулаторном захтјеву. Биланс стања по МРС обухвата сва потраживања без обзира на степен ризика и даје реалнију слику о структури активе.

У сврху поређења података и праћења трендова у појединим сегментима пословања банкарског сектора са 31.12.2010. године у Извјештају је приказано и стање по претходној методологији, односно стање без измјене регулативе и методологије извјештавања.

Укупни билансни ниво по МРС са 31.12.2010. године износи 5.988,8 милиона КМ са стопом пада од 3% у односу на 31.12.2009. године.

У структури активе новчана средства чине 24%. Од укупних новчаних средстава банака 34% се налази на рачунима у иностранству. То су већим дијелом слободна новчана средства која нису усмјерена у кредите, углавном због проблема које банке имају код избора квалитетних комитената и пројеката на домаћем банкарском тржишту, а банке их могу користити за потребе текуће ликвидности.

Укупни бруто кредити по МРС су порасли за 7%, а кредити становништву за 4% у односу на 31.12.2009. године. Релативно ниска стопа раста кредита резултат је, прије свега, значајно опрезнијих кредитних политика код одобравања нових пласмана и пада тражње у сектору становништва. Поред наведеног, ограничавајући фактор за раст кредита је отежани приступ адекватним изворима и све већи негативни утицај кризе на укупну економију и привреду, тако да и у наредном периоду можемо очекивати извјесно погоршање квалитета активе, односно раст лоших пласмана и доспјелих потраживања.

Учешће доспјелих кредита у укупним кредитима је повећано са 4,1% на 5,1%, односно на 8,7% по МРС у односу на 2009. годину. Са 31.12.2010. године учешће неквалитетних кредита (кредити класификовани у више категорије ризика) у укупном кредитном портфолију је порасло са 7,8% на 13,9%, односно на 17,1% по МРС. Значајан утицај на раст доспјелих потраживања и неквалитетних кредита са 31.12.2010. године имала је примјена МРС због укључивања у кредитни портфолио раније отписаних кредита класификованих у категорију ризика "Е".

Номинални износи и тренд раста неквалитетних кредита у 2010. години захтијева додатну пажњу и опрез. Међутим, наставак позитивног тренда капиталног јачања већег броја банака Републике Српске у 2010. години и у првим мјесецима 2011. године, гарант је одржавања даљње стабилности и сигурности банкарског сектора Републике Српске.

Укупне обрачунате резерве за покриће потенцијалних кредитних и других губитака по регулаторном захтјеву са 31.12.2010. године су веће за 42%, а стопа покривености укупне ризичне активе резервама је порасла са 5,3% на 7,2%, односно на 10,7% ако се укључи категорија ризика "Е".

Депозити су основни извор финансирања пословања банака са учешћем од 70% и стопом пада од 9% у односу на крај 2009. године.

Тренд побољшања рочне структуре депозита из 2009. године настављен је и у 2010. години. Краткорочни депозити су смањили учешће са 59% на 56% са стопом пада од

15%, а дугорочни су повећали учешће са 41% на 44% од укупних депозита и на нивоу су стања у односу на крај претходне године.

Подизање лимита осигурања депозита грађана са 7,5 хиљада КМ на 20 хиљада КМ почетком 2009. године, те на 35 хиљада КМ у априлу 2010. године био је значајан фактор који је у условима кризе дао додатну сигурност штедишама, што се одразило кроз раст депозита грађана у 2009. години од 11% и наставак раста од 18% у 2010. години.

Акционарски капитал је већи за 28% у односу на стање са 31.12.2009. године.

Према власничкој структури, акционарски капитал је 98% приватни, а 2% је учешће Републике Српске. У структури приватног капитала учешће страног капитала је 84%, а домаћег капитала 16%.

Основни капитал је законски дефинисан параметар за мјерење максималне изложености банке по концентрацијама кредитног и других ризика и порастао је за 16% у односу на претходну годину.

Банкарски сектор Републике Српске је ликвидан и способан да све обавезе извршава у року доспјећа. Све банке су испуњавале прописане услове за одржавање ликвидности.

На нивоу укупног банкарског сектора са 31.12.2010. године остварен је негативан финансијски резултат у износу од 21,3 милиона КМ (са 31.12.2009. године остварена нето добит у износу од 17,4 милиона КМ).

Девет банака је са 31.12.2010. године остварило нето добит у износу од укупно 27,3 милиона КМ, а једна банка текући губитак у износу од 48,7 милиона КМ.

Агенција и даље захтијева да банке остварену добит не усмјеравау у исплату дивиденди, него у јачање властите капиталне основе.

Банке константно раде на усклађивању пословања са захтјевима Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, тако да се може рећи да је постигнута систематичност у овом послу, а унапријеђена је и сарадња са другим надзорним и контролним институцијама.

Све банке посједују сертификат о чланству у Програму осигурања депозита.

У Републици Српској послују 55 организационих дијелова банака из Федерације БиХ, који у укупним кредитима учествују са 18,5%, а у депозитима са 12%.

У протеклом периоду једна од значајнијих активности банака је била рационализација мреже пословних јединица са аспекта профитабилности пословања, те унапређивање безготовинског промета повећањем броја банкомата, као и услуга електронског банкарства.

Сви сегменти банкарског сектора обрађени су детаљно у поглављу I.

Основна дјелатност микрокредитних организација (у даљем тексту: МКО) је микрокредитирање са циљем побољшања материјалног стања корисника кредита, повећања запослености, пружања подршке развоју предузетништва, стицања добити и друго. Корисници микрокредита су у правилу грађани са нижим приходом, предузетници, те мала и средња предузећа.

Законом прописани минимални износ уплаћеног оснивачког капитала у новцу за микрокредитна друштва (у даљем тексту: МКД) је 500 хиљада КМ, а за микрокредитне фондације (у даљем тексту: МКФ) је 50 хиљада КМ.

Издавање и одузимање дозвола за рад, те контролу и надзор над пословањем МКО у Републици Српској у складу са Законом врши Агенција.

До 31.12.2010. године Агенција је издала дозволе за рад три МКД (организована као д.о.о.) и четири МКФ. У Републици Српској такође ради 136 организационих дијелова МКО који послују у оквиру 9 МКО чије је сједиште у Федерацији Босне и Херцеговине. Ови организациони дијелови су укључени у биланс стања матичних МКО.

Укупна актива МКО Републике Српске са 31.12.2010. године је износила 280 милиона КМ, са стопом пада од 12% у односу на 31.12.2009. године.

МКО Републике Српске пласирале су укупно 229 милиона КМ кредита са стопом пада од 15% у односу на крај 2009. године. Према рочној структури кредита 92,5% су дугорочни кредити, а 7,5% су краткорочни кредити.

Организациони дијелови МКФ који послују у Републици Српској, а чије је сједиште у Федерацији БиХ пласирали су укупно 141,8 милиона КМ или 38% од укупних кредита у овом сектору.

Са 31.12.2010. године организациони дијелови МКО Републике Српске који послују у Федерацији БиХ пласирали су укупно 53,3 милиона КМ.

Укупни капитал МКО Републике Српске је 59,8 милиона КМ, а односи се на МКД у износу од 58,9 милиона КМ или 99% и МКФ у износу од 0,9 милиона КМ или 1%.

Са 31.12.2010. године МКО су оствариле позитиван финансијски резултат у износу од 1,5 милиона КМ.

МКО Републике Српске запошљавају укупно 380 радника. Број радника МКО мањи је за 10% у односу на стање са крајем 2009. године.

Организациони дијелови МКФ из Федерације БиХ имају укупно 374 запослена, што је за 76 радника мање у односу на 2009. годину.

Сегменти пословања сектора микрокредитирања детаљније су обрађени у поглављу II.

Штедно-кредитне организације (у даљем тексту: ШКО) су финансијске организације које настају добровољним удруживањем интересно повезаних чланова. Основни циљ је да се путем промовисања штедне међу члановима стварају извори средстава за кредитирање чланова ради унапређења и заштите њихових економских, социјалних и других интереса, а на начелу узајамне помоћи.

У пословању ШКО учествују сви чланови. Минимални износ основног капитала ШКО је 60.000 КМ, а чине га уплаћени улози најмање 30 резидената уз ограничавање висине улога једног члана или с њим повезаних чланова на 10% од укупног износа свих улога.

Са 31.12.2010. године у Републици Српској послују три ШКО са укупно 3 запослена.

Образложења за пословање ШКО дата су у поглављу III.

Даваоци лизинга (у даљем тексту: ДЛ) су финансијске организације које представљају један од облика финансирања привредних субјеката и физичких лица у виду финансијског или оперативног лизинга.

Финансијски лизинг подразумијева два уговорна односа даваоца лизинга и то прво са испоручиоцем предмета лизинга (којим стиче право својине над предметом лизинга), с тим да испоручиоца и предмет лизинга одређује прималац лизинга, те уговор са примаоцем лизинга којим се на примаоца преноси овлашћење држања и коришћења

предмета лизинга на уговорено вријеме и уз уговорену накнаду. Овај начин финансирања се користи за улагање у основна средства и јавља се као алтернатива властитим основним средствима.

Код оперативног лизинга су давалац лизинга и испоручилац предмета лизинга исто лице. Најтипичнији примјери оперативног лизинга су издавања нпр. пословних простора под закуп. Корисници лизинга су најчешће мала и средња предузећа, предузетници, те новооснована предузећа, односно корисници који не располажу средствима која би могла служити за обезбјеђење банкарских кредита.

Законом прописани минимални износ основног капитала за оснивање ДЛ је 250 хиљада КМ који у цјелости мора бити уплаћен у новцу.

Са 31.12.2010. године у Републици Српској дозволу Агенције има један ДЛ чије је сједиште у Републици Српској и 7 пословних јединица ДЛ које су у саставу шест друштава за послове лизинга чије је сједиште у Федерацији БиХ (2 пословне јединице још увијек нису почеле са радом).

ДЛ са сједиштем у Републици Српској обуставио је пласмане у 2010. године и све активности усмјерио је на наплату постојећих потраживања, са циљем стварања услова за покретање ликвидационог поступка.

Са 31.12.2010. године билансни ниво ДЛ са сједиштем у Републици Српској је 2,9 милиона КМ са стопом пада од 42%. Финансијски пласмани (финансијски лизинг) је 2,4 милиона КМ са стопом пада од 50% у односу на 31.12.2009. године.

Уплаћени основни капитал је 1,3 милиона КМ.

Са 31.12.2010. године ДЛ Републике Српске пословао је са губитком у износу од 753 хиљаде КМ. Непокривени губитак из претходног периода износи 231,6 хиљада КМ.

Сегменти пословања сектора давалаца лизинга детаљније су обрађени у поглављу IV.

На нивоу банкарског система Републике Српске укупни пласмани становништву су 2.331,4 милиона КМ или 1.624 КМ по становнику Републике Српске (са 31.12.2008. године је 1.801 хиљада КМ, а са 31.12.2009. године 1.664 КМ). За просјечну задуженост по становнику Републике Српске кориштени су статистички подаци Републике Српске према којима је у 2009. години било око 1,435 милиона становника. Пласмане становништву чине кредити банкарског сектора, микрокредитног сектора и потраживања по основу финансијског лизинга сектора давалаца лизинга.

Пласмани становништву банкарског сектора са 31.12.2010. године износе 2.018,8 милиона КМ, што износи око 1.407 КМ задужености по становнику Републике Српске (задуженост по становнику Републике Српске са 31.12.2008. године 1.488 КМ, а са 31.12.2009. године 1.393 КМ).

Сектор микрокредитних организација у Републици Српској пласирао је становништву износ од 304,8 милиона КМ или 212 КМ по становнику Републике Српске (са 31.12.2008. године 308 КМ по становнику, а са 31.12.2009. године 266 КМ).

Сектор ДЛ има укупна потраживања од становништва по основу финансијског лизинга у износу од 7,8 милиона КМ или 5,4 КМ по становнику Републике Српске.

I БАНКАРСКИ СЕКТОР

1. СТРУКТУРА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА

Банкарски сектор Републике Српске има 10 банака са већинским приватним капиталом, уз доминацију учешћа страног приватног капитала. Број банака се није мијењао од 2007. године.

Банке Републике Српске послују на простору Републике Српске и Федерације БиХ путем широке мреже пословних јединица. У 2010. години банке су наставиле са отварањем нових пословних јединица, али истовремено су и затварале непрофитабилне пословне јединице, тако да је са 31.12.2010. године број пословних јединица приближно исти као и са крајем 2009. године.

Стално настојање банака да заузму повољније позиције на финансијском тржишту, довело је, између осталог, и до приближавања банкарских услуга комитентима коришћењем савремених облика пословања, као што су електронско банкарство, банкомати и POS уређаји.

Преглед филијала и осталих организационих дијелова банака са 31.12.2010. године

I	Банке Републике Српске	Филијала	Остали организациони дијелови	POS уређаји	Банкомати
	1. UniCredit Bank a.d. Banja Luka	37	7	48	44
	2. Нуро Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka	5	42	442	45
	3. Бобар банка а.д. Бијељина	6	43	77	5
	4. NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka	12	57	1.232	55
	5. Volksbank a.d. Banja Luka	9	8	282	17
	6. Balkan Investment Bank a.d. Banja Luka	11	24	19	11
	7. Pavlović International Bank a.d. Slobomir	4	28	34	3
	8. Nova banka a.d. Banja Luka	10	34	729	47
	9. Комерцијална банка а.д. Бања Лука	9	7	15	20
	10. ИЕФК банка а.д. Бања Лука	1	1		
	Укупно:	104	251	2.878	247
II	Организациони дијелови банака из Федерације БиХ у РС				
	1. ProCredit Bank dd Sarajevo	2	6	1	9
	2. Raiffeisen Bank dd BiH Sarajevo	9	18	964	35
	3. Volksbank BiH dd Sarajevo	1	1	32	3
	4. Intesa SanPaolo d.d. BiH	1	5	17	6
	5. UniCredit Bank dd Mostar	6	-	342	14
	6. Fima banka d.d. Sarajevo	1	1	2	1
	7. ABS banka d.d. Sarajevo	2	2	4	4
	Укупно:	22	33	1.362	72
	Укупно I+II:	126	284	4.240	319

Укупан број организационих дијелова банака Републике Српске је 355 (у 2008. години је било 384, а у 2009. години 347 организационих дијелова), од чега се на филијале односи 104, а на остале организационе дијелове 251. Од тог броја на подручју Републике Српске послује 95 филијала и 234 остала организациона дијела, а на простору Федерације БиХ 9 филијала и 17 осталих организационих дијелова.

Са 31.12.2010. године у Федерацији БиХ послују Balkan Investment Bank a.d. Вања Лука са 12 организационих јединица (у 2009. години 2), Nova banka a.d. Вања Лука са 7 организационих јединица (у 2009. години 6), а непромијењен број јединица имају UniCredit Bank a.d. Вања Лука са 4 организационе јединице, Комерцијална банка а.д. Бања Лука са 2 организационе јединице и Бобар банка а.д. Бијељина са 1 организационом јединицом.

Balkan Investment Bank a.d. Вања Лука има представништво у Литванији, а МФ банка а.д. Бања Лука је у трећем кварталу 2010. године затворила представништво у Србији.

Најширу мрежу филијала и осталих организационих дијелова имају NLB Razvojna banka a.d. Вања Лука, укупно 69; Бобар банка а.д. Бијељина, укупно 49 и Нуро Alpe-Adria-Bank a.d. Вања Лука, 47. На ове три банке се односи 46% од укупног броја организационих дијелова банака Републике Српске.

Да би осигурале квалитетне услуге у мјестима и времену које одговара становништву, банке Републике Српске су инсталирале укупно 247 банкомата. Највећи број банкомата имају NLB Razvojna banka a.d. Вања Лука (55) и Nova banka a.d. Вања Лука (47).

Поред тога, банке Републике Српске су инсталирале укупно 2.878 POS уређаја у већини трговачких центара, робних кућа и на другим продајним мјестима. Инсталацијом POS уређаја значајно је унапријеђен и олакшан безготовински начин плаћања.

Седам банака чије је сједиште у Федерацији БиХ имају 55 организационих дијелова на подручју Републике Српске, што је за 5 организационих дијелова мање него са 31.12.2009. године, 72 инсталирана банкомата и 1.362 POS уређаја.

Дозволу за обављање унутрашњег платног промета имају све банке Републике Српске, те филијале и дио организационих дијелова банака из Федерације БиХ.

Све банке из Републике Српске посједују сертификате о чланству у Програму осигурања депозита који су издати од Агенције за осигурање депозита БиХ.

Стечајни поступак траје у Приједорској банци а.д. Приједор и у надлежности је суда.

За Привредну банку а.д. Српско Сарајево у току је поступак ликвидације који води Агенција за банкарство Републике Српске.

1.1. Структура власништва

Банкарски сектор Републике Српске је у већинском приватном власништу, са доминантним учешћем страног приватног капитала.

Структура акционарског капитала са 31.12.2010. године

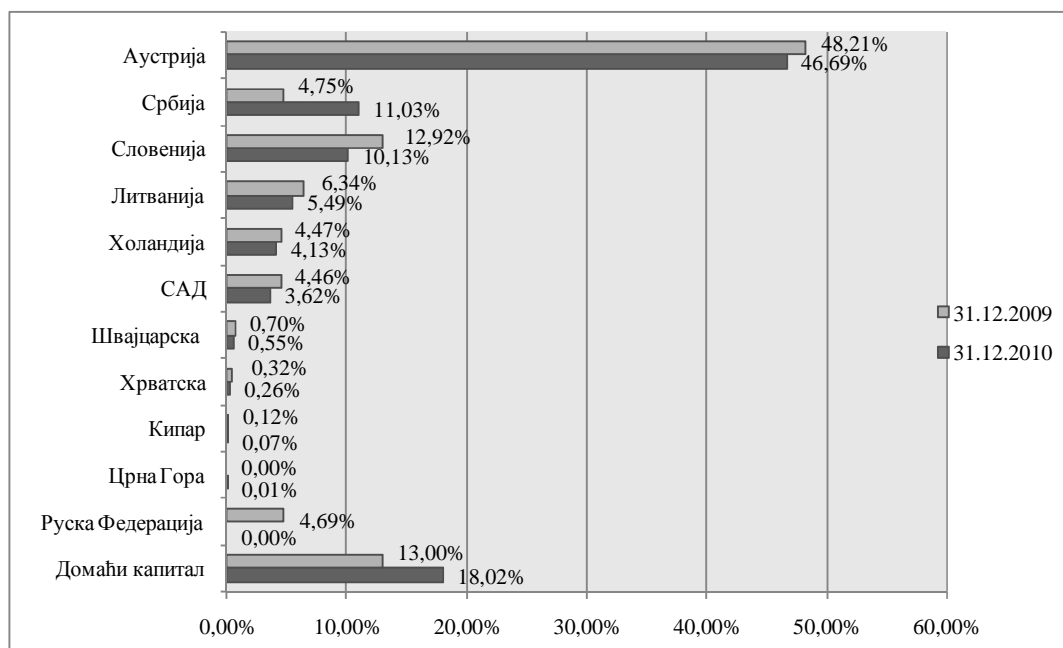
(у 000 КМ)

Ред. бр.	Банка	Приватни капитал		Државни капитал		Задружни капитал	
		Износ	%	Износ	%	Износ	%
1.	UniCredit Bank a.d. Вања Лука	60.777	98	1.202	2	75	0
2.	Нуро Alpe-Adria-Bank a.d. В.Лука	175.495	100	0	0	17	0
3.	Бобар банка а.д.Бијељина	24.548	80	6.000	20	0	0
4.	NLB Razvojna banka a.d. В.Лука	52.003	100	0	0	0	0
5.	Volksbank a.d. В.Лука	23.728	100	0	0	0	0
0	Balkan Investment Bank a.d. В.Лука	30.000	86	5.000	14	0	0
7.	Pavlović International Bank a.d. Бијељина	18.158	99	0	0	217	1
8.	Nova banka a.d. Вања Лука	62.937	100	0	0	209	0
9.	Комерцијална банка а.д. Б.Лука	60.000	100	0	0	0	0
10.	MF banka a.d. Вања Лука	26.000	100	0	0	0	0
II	УКУПНО:	533.646	98	12.202	2	518	0

Са 31.12.2010. године акционарски капитал је већи за 28% у односу на 31.12.2009. године, због извршене докапитализације у износу од 120,3 милиона КМ. У докапитализацији двију банака учествовала је и држава путем Инвестиционо-развојне банке Републике Српске (ИРБРС). То је утицало на измјену власничке структуре акционарског капитала, тако да је учешће државе са 1,2 милиона КМ повећано на 12,2 милиона КМ и износи 2%, а учешће приватног капитала је смањено са 100% на 98%.

Удио задружног капитала константно се смањује и не утиче на власничку структуру.

Структура акционарског капитала према критеријуму земље поријекла са 31.12.2009. и 31.12.2010. године види се из сљедећег графичког приказа:

У 2010. години власничка структура акционарског капитала према критеријуму земље поријекла је измијењена, на шта је утицао значајан износ докапитализације банака. Доминантно мјесто у власничкој структури и даље држи Аустрија са учешћем од 46,69% (31.12.2009. године је 48,21%) и већинским капиталом у три банке. По једна банка је у већинском власништву акционара из Словеније, Србије, Литваније, Холандије и САД, с тим да је учешће Србије порасло са 4,75% на 11,03% због докапитализације једне банке.

У 2010. години једна банка са страним приватним власништвом прешла је, у процесу продаје, у власништво домаћих акционара, тако да су са 31.12.2010. године двије банке у већински домаћем власништву. Поред тога, на пораст учешћа домаћег капитала у укупном акционарском капиталу утицало је повећање власничког удјела државе за два процентна поена у 2010. години. Домаћи акционари учествују са 18,02% (31.12.2009. године учешће је било 13%) у укупном акционарском капиталу.

Тржишно учешће банака у укупној активи, капиталу и депозитима мјерено према врсти власништва види се из сљедеће табеле:

(у %)

Банке	31.12.2009.				31.12.2010.			
	Учешће у укупној активи	Учешће у укупном капиталу	Учешће у депозитима	Број банака	Учешће у укупној активи	Учешће у укупном капиталу	Учешће у депозитима	Број банака
1. са већинским домаћим приватним капиталом	3,6	4,7	3,5	1	4,7	7,6	4,7	2
2. са већинским страним приватним капиталом	96,4	95,3	96,5	9	95,3	92,4	95,3	8

У 2010. години измијењено је тржишно учешће банака мјерено према власничкој структури, односно повећан је број банака са већински домаћим капиталом за једну банку. Учешће домаћих банака (2) на тржишту банкарског сектора је мало (око 5% према учешћу активе и депозита, а око 8% према учешћу капитала). Тржишно учешће и утицај на банкарски сектор у цјелини и даље зависи од банака са већински страним приватним капиталом са учешћем од око 95% у активи и депозитима, те са око 92% учешћем у капиталу.

1.2. Кадрови

1.2.1. Квалификациона структура запослених

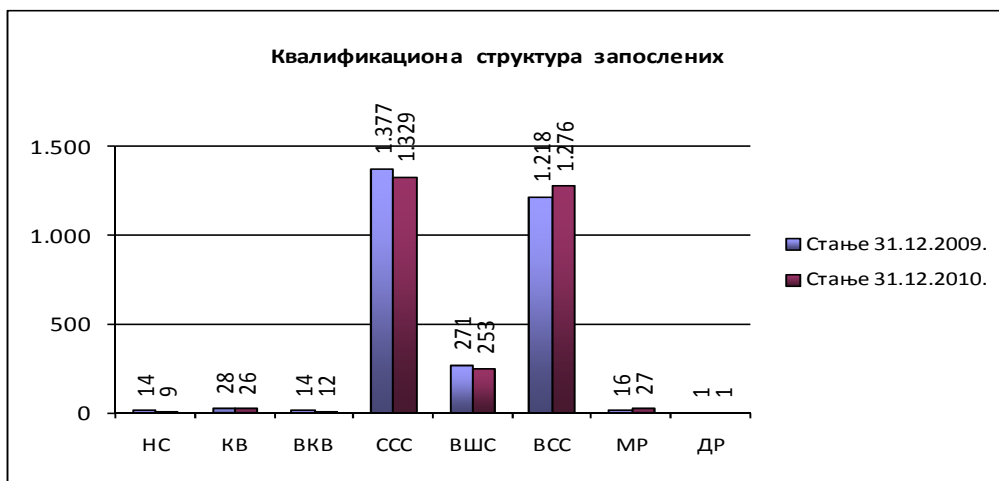
Банкарски сектор Републике Српске укупно запошљава 2.933 радника.

Редни број	Квалификација	Стање 31.12.2009.	Учешће у %	Стање 31.12.2010.	Учешће у %	Индекс $7=5/3$
1	2	3	4	5	6	7=5/3
1.	НС	14	0	9	0	64
2.	КВ	28	1	26	1	93
3.	ВКВ	14	0	12	0	86
4.	ССС	1.377	47	1.329	45	97
5.	ВШС	271	10	253	9	93
6.	ВСС	1.218	41	1.276	44	105
7.	МР	16	1	27	1	169
8.	ДР	1	0	1	0	100
УКУПНО:		2.939	100	2.933	100	100

Са 31.12.2010. године број радника је на приближно истом нивоу стања са крајем 2009. године (мање за 6 радника), али је измијењена квалификациона структура.

Смањење броја запослених забиљежиле су виша, средња стручна спрема и нижа стручна спрема, док је истовремено евидентан раст броја радника са високом стручном спремом. Раст ове категорије запослених у банкарском сектору Републике Српске веома је позитиван тренд, с обзиром на потребу усвајања, праћења и континуираног развоја и унапређивања банкарског сектора, те на значај банака у финансијском и уопште друштвеном систему земље.

Према квалификационој структури запослених и даље је највеће учешће средње стручне спреме од 45%, а у укупном броју запослених биљежи пад од 3% или за 48 радника. На одржавање још увијек релативно високог учешћа запослених са средњом стручном спремом утиче велики обим пословања, прије свега у сегментима послова са становништвом, широка пословна мрежа банака, те увођење нових производа (нови кредитни производи, картичарско пословање, електронско банкарство и друго). Учешће високе стручне спреме је повећано за 3 процентна поена, а осталих квалификационих група је приближно исто у односу на крај претходне године.

1.2.2. Актива по запосленом

Један од индикатора успјешности пословања банкарског сектора и сваке банке појединачно је ефикасност запослених исказана као однос броја запослених и укупне активе. Већи износ активе по запосленом је показатељ веће рационалности и ефикасности у пословању банака. Код анализе овог показатеља са 31.12.2010. године треба узети у обзир и ефекте измјене регулативе и методологије израде извјештаја који су утицали на пораст укупне бруто активе. Из тих разлога стање са 31.12.2010. године приказано је по МРС и по претходној методологији, које је процјена бруто активе без износа категорије "Е" која је примјеном МРС пренешена са ванбиланса у биланс стања и на тај начин је довело до пораста укупног билансног нивоа.

Актива по запосленом

ДАТУМ	Број запослених	Актива (000 КМ)	Актива по запосл. (000 КМ)
31.12.2009.	2.939	5.576.640	1.897
31.12.2010.			
- по МРС	2.933	5.722.369	1.951
- стање по претходној методологији*	2.933	5.542.455	1.890

*Стање по претходној методологији (без измјене методологије извјештавања)

Са 31.12.2010. године актива по запосленом по МРС износила је 1.951 хиљаду КМ (стопа раста од 1,5% у односу на крај 2009. године), а по претходној методологији износи 1.890 хиљада КМ и на нивоу је износа са крајем 2009. године. Показатељ активе по запосленом по МРС креће се за појединачне банке у распону од 0,8 милиона КМ до 3,3 милиона КМ. Три банке имају већу активу по запосленом од банкарског просјека Републике Српске.

Опште прихваћени међународни стандард активе по запосленом (1 милион КМ) је остварило осам банака, као и са 31.12.2009. године. На ових осам банака се односи 96% од укупне активе банкарског сектора Републике Српске и запошљавају 91% од укупно запослених.

Двије банке са активом испод 1 милион КМ по запосленом учествују са 4% у укупној активи и са 9% у укупном броју запослених. Несразмјеран однос активе и броја запослених код ових банака упућује на слабију организацију пословања, што се одразило и на смањење ефикасности пословања.

Утицај на ефикасност запослених имају и чињенице да су банке Републике Српске значајно унаприједиле и модернизовале начин пословања како са правним, тако и са физичким лицима, те постепено усвајање и примјена европских и свјетских стандарда банкарског пословања. При томе је веома важна улога Агенције за банкарство Републике Српске као регулатора банкарског сектора која је започела свеобухватни пројекат израде новог нормативног оквира у складу са европским принципима и директивама, што је од кључне важности за банкарски сектор Републике Српске.

2. ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА БАНАКА

Законску функцију надзора и контроле финансијског стања и стабилности пословања банака, Агенција за банкарство Републике Српске (у тексту: Агенција) обавља контролом на лицу мјеста у банкама и анализом извјештаја које банке достављају Агенцији у складу са Законом о банкама Републике Српске и подзаконским актима Агенције.

Извјештајну основу чине:

1. Биланс стања који се доставља мјесечно и квартални додатни прилози који садрже детаљне податке о новчаним средствима, кредитима, депозитима и ванбилансу;
2. Квартални извјештаји о капиталу и адекватности капитала, класификацији активе, концентрацијама кредитних и других ризика, позицији ликвидности и девизној изложености;
3. Квартални извјештаји о резултатима пословања (биланс успјеха и новчани токови);
4. Остали извјештаји (дневни, декадни, мјесечни и квартални) о одређеним сегментима пословања банака.

Због утицаја свјетске финансијске кризе на банкарски сектор Републике Српске, а у циљу појачаног надзора над пословањем банака и праћења текуће ликвидности, Агенција је привремено увела додатне извјештајне захтјеве и то:

- дневни извјештај о стању и валутној структури новчаних средстава,
- дневни извјештај о штедњи грађана,
- мјесечни извјештај о секторској и рочној структури кредита,
- мјесечни извјештај о секторској и рочној структури депозита,
- мјесечни извјештај о рочној усклађености финансијске активе и пасиве.

Поред наведених извјештаја, базу података чине и подаци из записника контроле банака на лицу мјеста, информације добијене на основу додатних захтјева Агенције, подаци из извјештаја о екстерној ревизији банака, као и остали подаци из других извора, а све са циљем што квалитетнијег праћења и анализе пословања банака Републике Српске.

2.1. Биланс стања

Услове пословања свих субјеката у Републици Српској и цијелој БиХ карактерише негативан утицај свјетске економске и финансијске кризе од почетка четвртог квартала 2008. године са израженијим утицајем у другој половини 2009. године и у 2010. години.

Негативне посљедице утицаја глобалне кризе на реални сектор утицале су и на показатеље пословања банкарског сектора.

Банкарски сектор Републике Српске, у условима отежаног пословања и ограниченог приступа изворима финансирања, проводио је рестриктивнију кредитну политику, а примарни циљ је био одржавање стабилности и сигурности пословања, те очување ликвидности.

Успоравање раста кредитне функције банака, уз смањење дијела депозита правних лица и Владе Републике Српске и њених институција, главни су узроци пада билансног нивоа у 2009. и 2010. години.

Минимални раст и одржавање достигнутог нивоа кредитног портфолиа у том периоду значајно је подржан пласманима средстава ИРБРС.

Структура биланс стања

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.		31.12.2010.				ИНДЕКС	
	Стање	Учешће	Стање*	Учешће	Стање по претх.метод.**	Учешће		
1	2	3	4	5	6	7	8=4/2	9=6/2
АКТИВА (ИМОВИНА):								
1.Новчана средства	1.505.932	28	1.312.311	24	1.312.311	25	87	87
2.Вриједносни папири за трговање	52.034	1	55.067	1	55.067	1	106	106
3.Пласмани другим банкама	40.984	1	57.275	1	57.275	1	140	140
4.Нето кредити (4а-4б.)	3.504.199	65	3.607.417	67	3.529.731	67	103	101
4а. Бруто кредити	3.699.845		3.953.979		3.804.601		107	103
4б. Испр.вриј./Резервисања	195.646		346.562		274.870		177	140
5.Вријед.папири који се држе до доспијећа	420	0	572	0	572	0	136	136
6.Пословни простор и остала фиксна актива	201.788	4	212.117	4	212.117	4	105	105
7.Остала актива	75.637	1	131.048	3	100.512	2	173	133
8.УКУПНО АКТИВА:	5.380.994	100	5.375.807	100	5.267.585	100	100	98
9.Укупно ванбиланс (10+11+12)	822.406		612.950		792.864		75	96
10. Активни ванбиланс	545.837		522.614		522.614		96	96
11. Класификована актива-губитак Е	144.403		0		179.914		0	125
12. Комисиони послови (агентски)	132.166		90.336		90.336		68	68
13.СВЕУКУПНО АКТИВА (8+9)	6.203.400		5.988.757		6.060.449		97	98
ПАСИВА(ОБАВЕЗЕ):								
14.Депозити	4.160.764	77	3.778.035	70	3.778.035	72	91	91
15.Узете позајмице	0	0	0	0	0	0	0	0
16.Обавезе по узетим кредитима	557.003	10	717.050	14	717.050	14	129	129
17.Субординирани дугови	10.905	0	15.776	0	15.776	0	145	145
18.Остале обавезе	97.708	2	116.299	2	116.299	2	117	117
19.Резерве за пот.губ.	22.867	1	43.242	1	36.250	0	186	159
20.Капитал	531.747	10	705.405	13	604.175	12	133	114
21.УКУПНО ПАСИВА (ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ)	5.380.994	100	5.375.807	100	5.267.585	100	100	98
22.Укупно ванбиланс (23+24+25)	822.406		612.950		792.864		75	96
23. Активни ванбиланс	545.837		522.614		522.614		96	96
24. Класификована актива-губитак Е	144.403		0		179.914		0	125
25. Комисиони послови (агентски)	132.166		90.336		90.336		68	68
26.СВЕУКУПНО ПАСИВА (21+22)	6.203.400		5.988.757		6.060.449		97	98

*Биланс стања по МРС

**Стање по претходној методологији (без измјене методологије извјештавања)

Са 31.12.2010. године биланс стања приказан је по МРС и по претходној методологији због измјене регулативе и извјештајне основе, а у сврху поређења са 2009. годином и неопходности праћења трендова.

Укупни билансни ниво по МРС са 31.12.2010. године износи 5.988,8 милиона КМ са стопом пада од 3% у односу на 31.12.2009. године. У поређењу биланса крајем 2010. године са крајем 2009. године, потребно је узети у обзир утицај примјене МРС при изради биланса стања са 31.12.2010. године по којем су ванбилансне позиције отписане активе класификоване у "Е" категорију ризика – губитак, пренешене у биланс стања, што је резултирало порастом билансног нивоа за 179,9 милиона КМ.

У случају да није било измјене, односно примјене методологије по МРС, укупна актива на дан 31.12.2010. године износила би 6.060,4 милиона КМ (умјесто 5.988,8 милиона КМ) са стопом пада од 2% у односу на крај 2009. године.

Биланс стања примјеном МРС обухвата сва потраживања банака без обзира на степен ризика и даје реалнију слику о структури укупне активе.

Најзначајнија промјена у структури активе у 2010. години је смањење учешћа новчаних средстава са 28% (31.12.2009. године) на 24%, што је, прије свега, посљедица пада депозита.

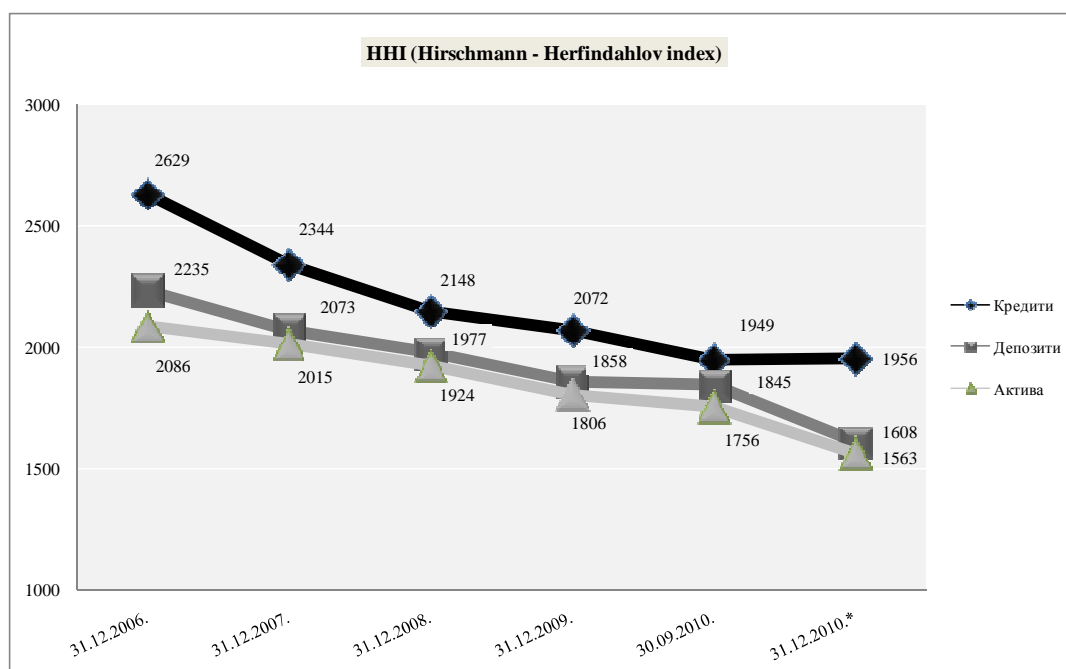
Депозити, као најзначајнији извор средстава, биљеже пад од 9% и смањење учешћа у укупној пасиви са 77% на 70%, док све остале ставке пасиве биљеже значајан раст.

Рангирањем банака према величини бруто активе добијамо следеће групе банака и то:

ИЗНОС АКТИВЕ (у мил. КМ)	31.12.2009.			31.12.2010.		
	Износ	Учешће %	Број банака	Износ	Учешће %	Број банака
Преко 500	4.346.249	78	4	4.313.848	75	4
300 до 500	383.578	7	1	433.503	8	1
150 до 300	672.225	12	3	942.420	16	4
Испод 150	174.588	3	2	32.598	1	1
УКУПНО:	5.576.640	100	10	5.722.369	100	10

Тржишна позиција појединих банака, мјерена према величини активе, је измијењена. Активу преко 500 милиона КМ и даље имају четири банке као и са 31.12.2009. године, али је учешће у укупној активи смањено са 78% на 75%. Једна банка има активу од 300-500 милиона КМ са растом учешћа од једног процентног поена. Група банака са активом од 150-300 милиона КМ је повећана са три на четири банке, а у структури активе биљеже раст учешћа са 12% на 16%. Активу мању од 150 милиона КМ са 31.12.2010. године има само једна банка. Група банака (5) са активом мањом од 300 милиона КМ учествује у укупној активи са 17% и запошљава 27% од укупног броја запослених. Ова група банака теже прати велике банке, посебно са аспекта дугорочних извора средстава и могућности повећања обима пословања.

Тржишна концентрација на банкарском тржишту Републике Српске мјерена Hirschmann-Herfindahlov indeksom (HHI)¹ види се из следећег приказа:

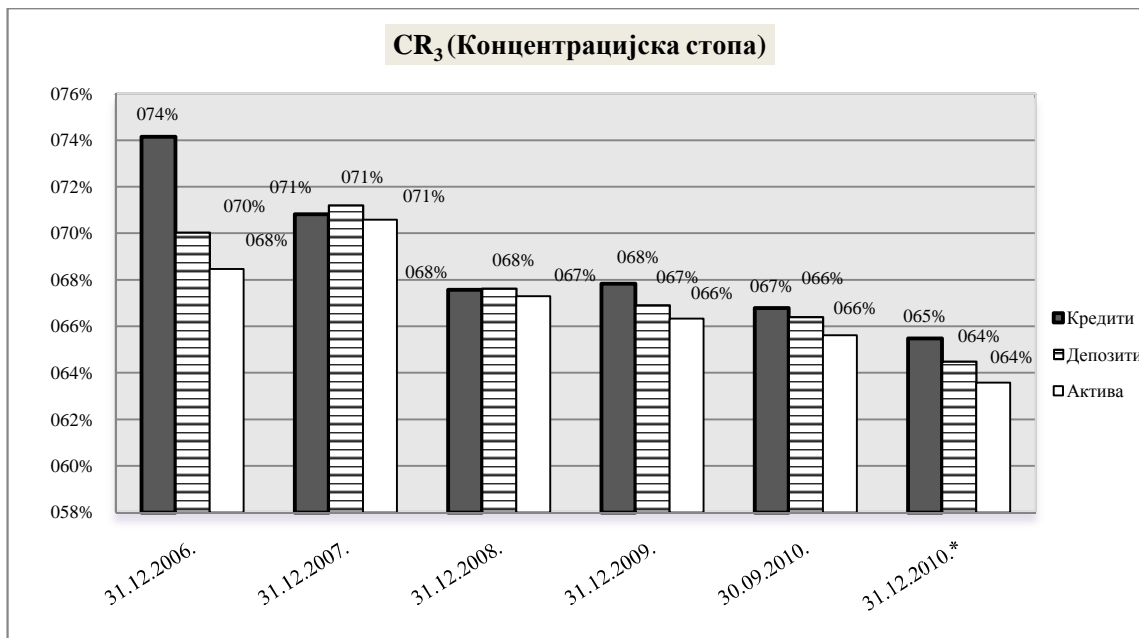
*Стање по претходној методологији (без измјене методологије извјештавања)

Вриједност ННН за три основна сегмента пословања – активу, кредите и депозите по претходној методологији има тренд смањења у периоду од 31.12.2006. до 30.09.2010. године, а у четвртм кварталу 2010. године задржано је приближно исто стање. ННН још увијек показује високу концентрацију кредита (изнад 1800 јединица) због задржавања високог учешћа кредита код три банке (66%) у укупним кредитима банкарског сектора.

¹ Ако је вриједност ННН мања од 1000, сматра се да на тржишту није присутна концентрација, за вриједност индекса између 1000 и 1800 јединица на тржишту је присутна умјерена концентрација, а ако је вриједност ННН изнад 1800, то је показатељ постојања високе концентрације.

Са 31.12.2010. године актива и депозити су у границама умјерене концентрације на тржишту.

Други показатељ тржишне концентрације у банкарском сектору Републике Српске је концентрацијска стопа (CR_3)² за три највеће банке:

*Стање по претходној методологији (без измјене методологије извјештавања)

Концентрацијска стопа (CR_3) по претходној методологији такође биљежи тренд пада у посматраном периоду 2006-2010. година. Три највеће банке (у наведеном периоду састав групе се мијењао) са 31.12.2010. године чине нешто мање од 66% тржишта кредита, око 65% тржишта депозита и око 64% тржишта aktive. Један од разлога смањења CR_3 , посебно за концентрацију кредита је, поред смањења укупне active и успореног раста кредита и пораст тржишног учешћа банака изван групе од три највеће банке.

2.1.1. Пасива

Структура пасиве (обавезе и капитал - извори) види се из сљедеће табеле:

О П И С	31.12.2009.		31.12.2010.				ИНДЕКС	
	Стање	Учешће	Стање*	Учешће	Стање по претх.метод.**	Учешће		
1	2	3	4	5	6	7	8=4/2	9=6/2
ПАСИВА (ОБАВЕЗЕ)								
1.Депозити	4.160.764	77	3.778.035	70	3.778.035	72	91	91
2.Узете позајмице	0	0	0	0	0	0	0	0
3.Обавезе по узетим кредитима	557.003	10	717.050	14	717.050	14	129	129
4.Субординирани дугови	10.905	0	15.776	0	15.776	0	145	145
5.Остале обавезе	97.708	2	116.299	2	116.299	2	117	117
6.Резерве за пот.губ.	22.867	1	43.242	1	36.250	0	186	159
7.Капитал	531.747	10	705.405	13	604.175	12	133	114
УКУПНО ПАСИВА:	5.380.994	100	5.375.807	100	5.267.585	100	100	98

*Пасива по МРС

**Стање по претходној методологији (без измјене методологије извјештавања)

² Енгл.: concentration ratio (CR) означава се према броју институција које се укључују у обрачун.

У 2010. години настављен је тренд пада депозита. Крајем 2010. године ниво депозита је мањи за 382,7 милиона КМ или 9%. Значајна ставка у структури пасиве су обавезе по узетим кредитима које износе 717 милиона КМ са стопом раста од 29% и порастом учешћа у укупној пасиви за четири процентна поена у односу на 31.12.2009. године, због раста кредита из домаћих извора.

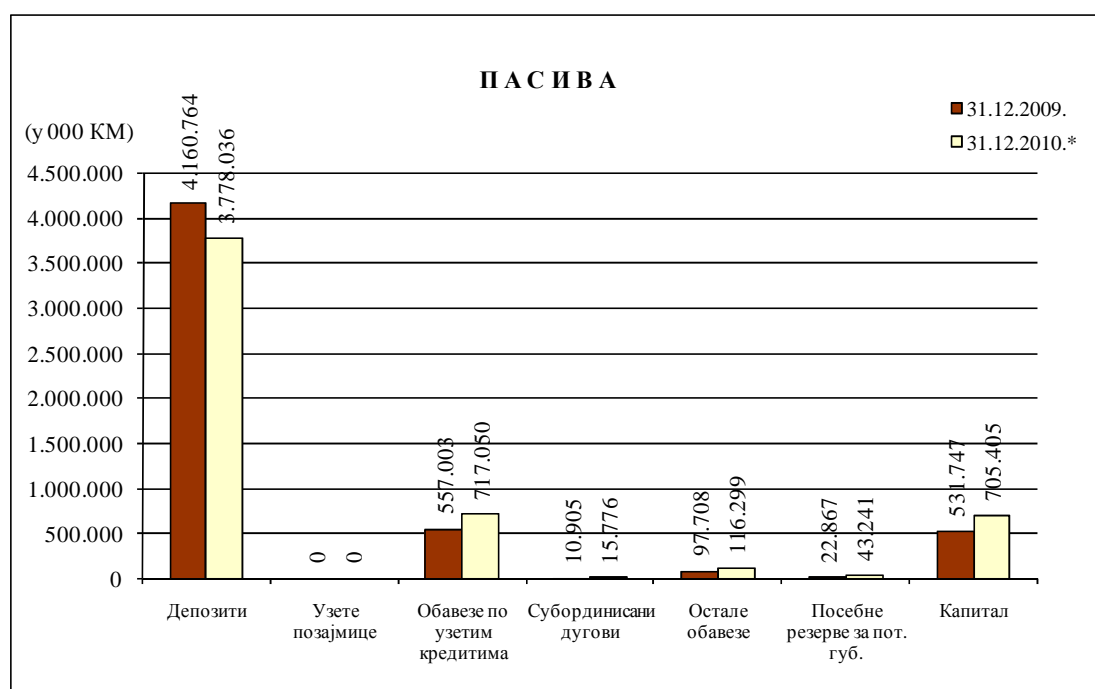
Структуру узетих кредита чине кредити из домаћих извора (ИРБ РС) у износу од 566,6 милиона КМ или 79% са стопом раста од 38%, кредити страних банака у износу од 120,8 милиона КМ или 17% са стопом раста од 10%, кредити од страних фондова у износу од 23 милиона КМ или 4% са стопом пада од 27%, те кредити из осталих извора 1%.

Кредити из средстава ИРБ РС у 2009. години су порасли за 208,7 милиона КМ или за 103%, а у 2010. години су већи за још додатних 156 милиона КМ. То су кредитна средства по повољним каматним и осталим условима намијењена за кредитирање правних и физичких лица.

Субординисани дугови имају стопу раста од 45% и односе се на три банке.

Резерве за потенцијалне губитке биљеже раст од 86% у односу на крај 2009. године, што је резултат највећим дијелом исправке вриједности и резервисања по ванбилансу сходно МРС на ставке остале активе класификоване у "Е" категорију ризика, а по претходној методологији веће су за 59% и односе се на остале ставке активе и ванбиланса.

Учешће капитала у билансу стања по МРС је 13% са стопом раста од 33%, а по претходној методологији чини 12% од укупне пасиве и порастао је за 14% у односу на крај претходне године. Раст капитала највећим дијелом условљен је докапитализацијом банака.

*Стање по МРС

2.1.1.1. Депозити

Депозити су примарни извор финансирања банкарског сектора. Због тога су обим пословања, планирање и вођење пословне политике сваке банке у директној зависности од нивоа, структуре и рочности депозита.

2.1.1.1.1. Секторска структура депозита

(у 000 КМ)

ДЕПОЗИТИ	31.12.2009.		31.12.2010.		Индекс
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	
Владине институције	993.242	24	574.385	15	58
Јавна и државна предузећа	244.311	6	321.016	9	131
Приватна предузећа и друштва	571.723	14	449.962	12	79
Непрофитне организације	48.967	1	42.336	1	86
Банкарске институције	833.416	20	687.647	18	83
Небанкарске фин. институције	202.323	5	206.632	5	102
Грађани	1.253.661	30	1.478.977	39	118
Остало	13.121	0	17.081	1	130
УКУПНО:	4.160.764	100	3.778.035	100	91

Секторска структура депозита банкарског сектора концентрисана је у три основна сектора (владине институције, банкарске институције и грађани) на које се односи 72% од укупних депозита са 31.12.2010. године (са 31.12.2009. године је 74%) са стопом пада од 11%. Из тих разлога ниво укупних депозита банкарског сектора и у наредном периоду ће значајно зависити од стања и кретања депозита у овим секторима.

Са 31.12.2010. године највеће учешће у структури депозита имају депозити грађана од 39% (пораств учешћа за девет процентних поена) са стопом раста од 18% у односу на крај претходне године. Тренд раста депозита грађана у 2009. години и задржавање тренда у 2010. години охрабрује и од велике је важности са аспекта стабилности извора финансирања банкарског сектора.

Депозити владиних институција износе 574,4 милиона КМ са стопом пада од 42% или за 418,9 милиона КМ и смањењем учешћа са 24% на 15% у укупним депозитима. Ангажовање ових депозита (у основи се ради о пласирању средстава од приватизације државаног капитала) одвијало се, између осталог, путем инвестиција, кредита и других облика јавне потрошње, те је дјелимично ублажило пад депозита реалног сектора (приватна предузећа) који су мањи за 21% према стању крајем 2009. године.

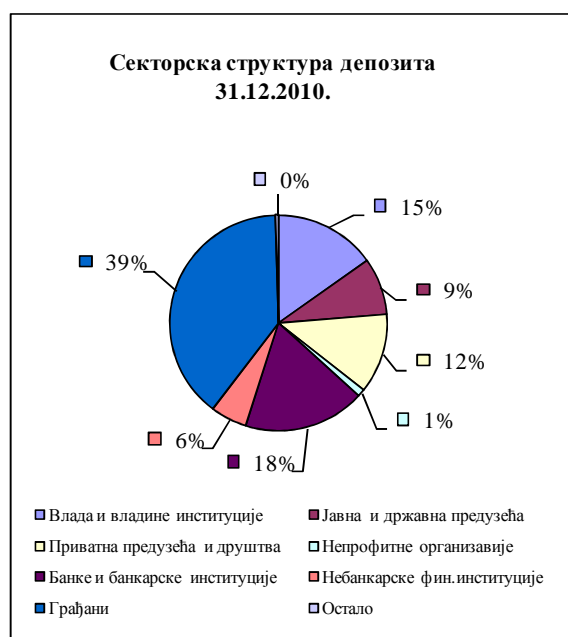
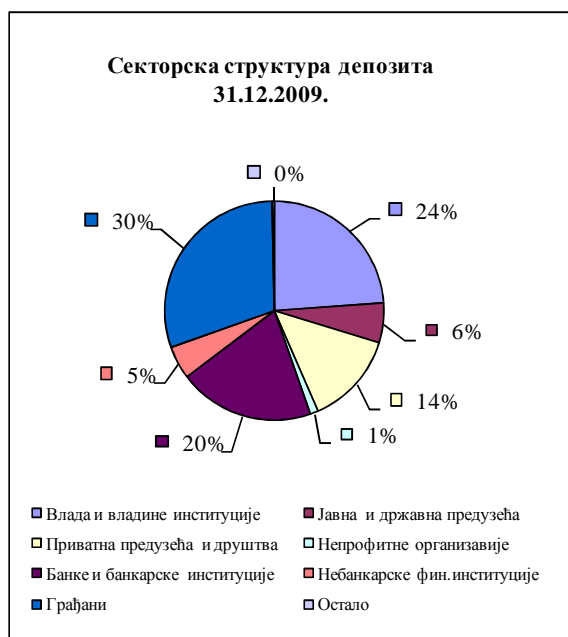
Депозити јавних и државних предузећа крајем 2010. године имају стопу раста од 31% у укупним депозитима или за 76,7 милиона КМ (највећим дијелом пораст депозита Електропривреде РС).

Депозити банкарских институција учествују са 18% у укупним депозитима и имају стопу пада од 17%. Ниво ових депозита највећим дијелом зависи од депозита матичне банке код једне банке на коју се односи 555,9 милиона КМ или 80% од укупних депозита банкарских институција са стопом пада од 18% или за 118,9 милиона КМ у односу на крај 2009. године, а настало је највећим дијелом због преструктурирања истих на позиције капитала.

Релативно значајан удио депозита матичних банака у укупним депозитима, те посебно висока концентрација и зависност нивоа депозита једне банке Републике Српске о овим депозитима, веома је битна са аспекта анализе и праћења ризика ликвидности, јер је непосредно повезана са ризиком ликвидности и управљањем изворима средстава матичне банке и банкарске групе којој банка припада. Повлачење депозита матичних банака (углавном су то квалитетни дугорочни извори) је дефинисано уговорима и у правилу је могуће само уз обострану сагласност уговорних страна.

Агенција је била активно укључена у активности које је водио ММФ и друге релевантне финансијске институције у вези потписивања Меморандума о разумијевању са матичним банкама из земаља ЕУ које имају акционарски удио у банкама из Републике Српске и Босне и Херцеговине ("Бечка иницијатива").

Остали сектори (непрофитне организације, небанкарске финансијске институције и остало) чине 7% у структури депозита и укупно износе 266 милиона КМ са стопом раста од 1% у односу на 31.12.2009. године.

2.1.1.1.2. Структура депозита по валути

(у 000 КМ)

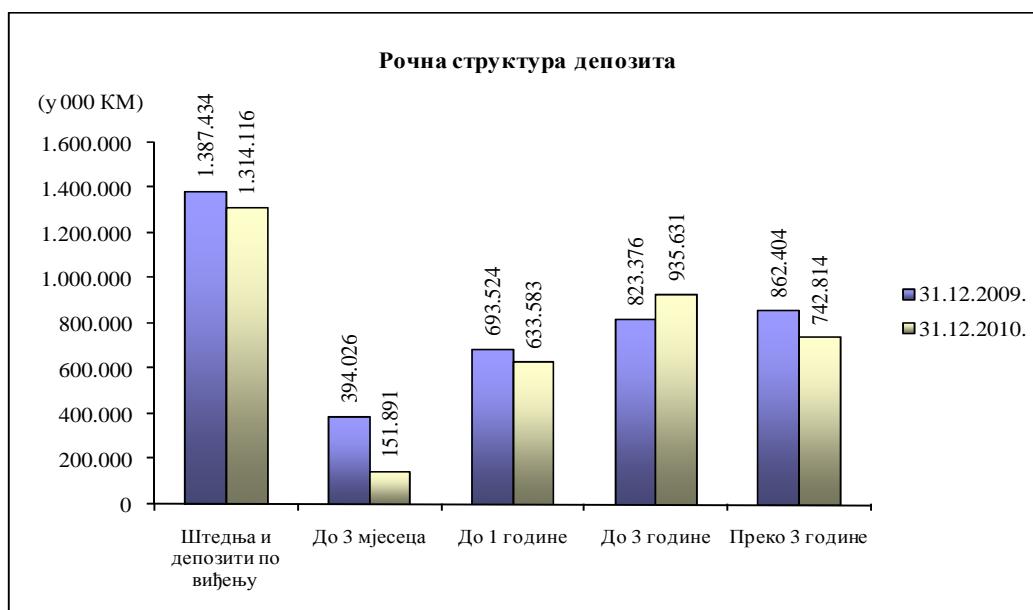
ДЕПОЗИТИ	31.12.2009.		31.12.2010.		Индекс
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	
Депозит у КМ	1.747.786	42	1.742.638	46	100
Депозит у иностраној валути	2.412.978	58	2.035.397	54	84
УКУПНО:	4.160.764	100	3.778.035	100	91

Са 31.12.2010. године депозити у домаћој валути чине 46% укупних депозита (пораств за четири процентна поена), те износе 1.742,6 милиона КМ и на нивоу су стања са крајем 2009. године. Депозити у иностраној валути износе 2.035,4 милиона КМ или 54% од укупних депозита са доминантним учешћем валуте EUR и стопом пада од 16% у односу на крај 2009. године.

2.1.1.1.3. Рочна структура депозита

(у 000 КМ)

ДЕПОЗИТИ	31.12.2009.		31.12.2010.		Индекс
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	
Штедња и депозити по виђењу	1.387.434	33	1.314.116	35	95
До 3 мјесеца	394.026	9	151.891	4	39
До 1 године	693.524	17	633.583	17	91
1. Укупно краткорочни	2.474.984	59	2.099.590	56	85
До 3 године	823.376	20	935.631	25	114
Преко 3 године	862.404	21	742.814	20	86
2. Укупно дугорочни	1.685.780	41	1.678.445	44	100
УКУПНО (1+2)	4.160.764	100	3.778.035	100	91

Краткорочни депозити, који се састоје од депозита по виђењу и орочених депозита с роком орочења до једне године, износе 2.099,6 милиона КМ и мањи су за 15% или 375,4 милиона КМ у односу на крај претходне године (пад краткорочних депозита у 2009. години је био 875,5 милиона КМ). Учешће краткорочних депозита у укупним депозитима је смањено за три процентна поена.

Истовремено дугорочни депозити су приближно на нивоу стања 2009. године са порастом учешћа за три процентна поена. Задржавање нивоа стања дугорочних депозита је веома важно са аспекта рочне структуре извора која с друге стране чини основу за рочну структуру пласмана.

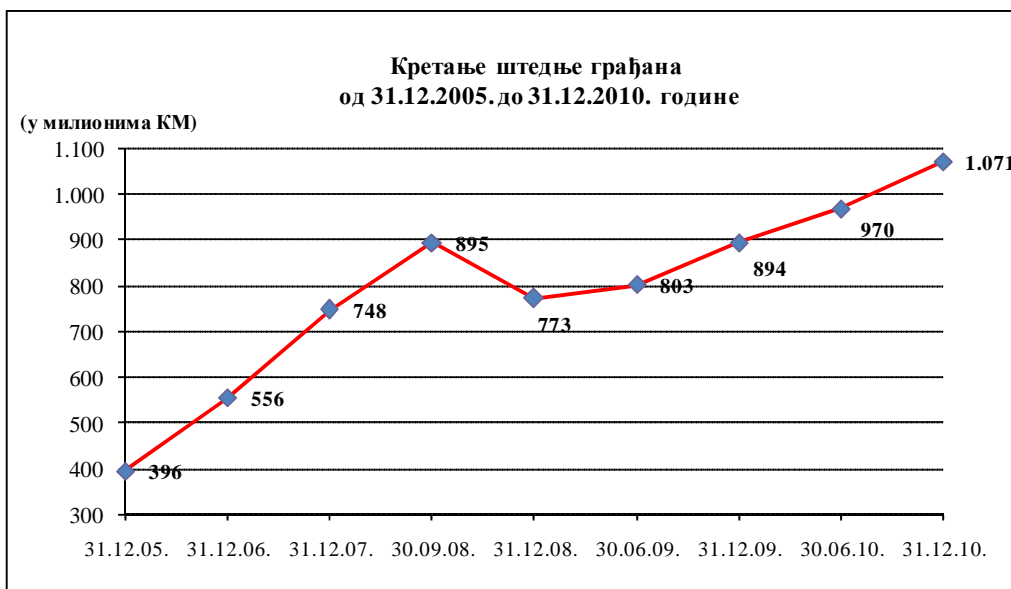
2.1.1.1.4. Кредити и штедња грађана

(у 000 КМ)

Р/б	О П И С	31.12.2009.	31.12.2010.	Индекс
1	2	3	4	5=4/3
1.	Кредити грађана	1.526.276	1.580.791	104
2.	Штедња грађана	894.186	1.071.496	120
3.	Кредити/Штедња	171%	148%	
4.	Текући рачуни грађана	292.069	336.575	115
5.	Укупно депозити (2+4)	1.186.255	1.408.071	119
6.	Кредити/Укупни депозити	129%	112%	

Са 31.12.2010. године штедња износи 1.071,5 милиона КМ или 28% од укупних депозита банака и порасла је за 177,3 милиона КМ или 20% у односу на крај претходне године (раст штедње у 2009. години је био 121 милион КМ). Орочена штедња износи 836,6 милиона КМ или 78% од укупне штедње и има стопу раста од 22%. Штедња по виђењу износи 234,9 милиона КМ или 22% укупне штедње и већа је за 12% у односу на стање претходне године.

Повољнија рочна структура штедње, односно веће учешће орочене штедње у укупној штедњи резултат је враћања повјерења у банке. Томе је у значајнијој мјери допринијела функционална и ефикасна супервизија банака, те осигурање депозита које у основи за циљ имају стабилан банкарски сектор и заштиту депозитара. Подизање осигураног лимита депозита почетком 2009. године на 20.000 КМ, те у априлу 2010. године на 35.000 КМ био је један од фактора који је, у условима свеопште кризе, дао додатну сигурност штедишама. Поред тога, реализација покренуте иницијативе за приближавање лимита осигурања депозита у Босни и Херцеговини (50.000 КМ) лимиту земаља из окружења, смањиће додатно утицај кризе на овај сегмент пословања банака и директно ће дјеловати на даљњи раст штедње грађана.

Према валутној структури штедње са 31.12.2010. године, девизна штедња износи 851,4 милиона КМ са стопом раста од 18% и чини 79% од укупне штедње, а штедња у КМ износи 220,1 милион КМ са стопом раста од 29% у односу на 31.12.2009. године.

Укупни кредити грађана већи су за 12% од извора, које чине штедни и текући рачуни грађана.

Однос кредита грађана и штедње је смањен, јер је штедња брже расла од кредита. Кредити грађанима покривени су са 67,8% штедњом грађана (са 31.12.2009. године покривеност је била 59%), а ако додамо и текуће рачуне грађана, тада је стопа покривености 89% (са 31.12.2009. године била је 78%).

Текући рачуни грађана са 31.12.2010. године износе 336,6 милиона КМ и већи су за 15% у односу на 31.12.2009. године.

Укупна штедња грађана, укључујући и текуће рачуне грађана, са 31.12.2010. године износи 1,4 милијарде КМ са стопом раста од 19% у односу на крај 2009. године.

2.1.1.1.5. Рочна и секторска структура укупно прикупљених депозита

Рочна и секторска структура укупно прикупљених депозита банкарског сектора Републике Српске и филијала и пословних јединица банака из Федерације БиХ даје се у следећој табели:

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.						31.12.2010.						Индекс 14=12/6
	Банке РС	%	Јед. бан. из ФБиХ	%	Укупно	%	Банке РС	%	Јед. бан. из ФБиХ	%	Укупно	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=12/6
1. Краткорочни депозити													
а) Влада и владине инст.	759.476	18	7.816	1	767.292	16	397.650	11	8.556	1	406.206	10	53
б) Привреда	666.872	16	233.971	44	900.843	19	637.712	17	248.739	45	886.451	20	98
в) Банке и др. фин. инст.	99.438	2	1.888	0	101.326	2	56.498	1	769	0	57.267	1	57
г) Грађани	773.580	19	119.119	22	892.699	19	860.420	23	136.755	25	997.175	23	112
е) Остало	175.618	4	8.000	1	183.618	4	147.310	4	8.281	1	155.591	4	85
Укупно кратк. депозити	2.474.984	59	370.794	69	2.845.778	60	2.099.590	56	403.100	73	2.502.690	58	88
2. Дугорочни депозити													
а) Влада и владине инст.	233.766	6	0	0	233.766	5	176.735	5	0	0	176.735	4	76
б) Привреда	149.162	4	33.451	6	182.613	4	133.266	3	14.558	3	147.824	3	81
в) Банке и др. фин. инст.	733.978	18	403	0	734.381	16	631.149	17	3.445	0	634.594	15	86
г) Грађани	480.081	12	128.847	24	608.928	13	618.557	16	131.907	24	750.464	17	123
е) Остало	88.793	2	3.328	1	92.121	2	118.738	3	34	0	118.773	3	129
Укупно дуг. депозити	1.685.780	41	166.029	31	1.851.809	40	1.678.445	44	149.944	27	1.828.390	42	99
СВЕУКУПНО (1.+2.):	4.160.764	100	536.823	100	4.697.587	100	3.778.035	100	553.044	100	4.331.080	100	92

Укупно прикупљени депозити у Републици Српској износе 4.331 милиона КМ, са стопом пада 8% у односу на 31.12.2009. године. Депозити банкарског сектора Републике Српске износе 3.778 милиона КМ са стопом пада од 9%, а депозити филијала и пословних јединица банака из Федерације БиХ износе 553 милиона КМ са стопом раста од 3%. Према рочној структури укупно прикупљених депозита у Републици Српској 58% су краткорочни депозити, а 42% су дугорочни депозити (раст учешћа дугорочних депозита за два процентна поена).

Учешће депозита филијала и пословних јединица банака из Федерације БиХ у укупно прикупљеним депозитима је 12% (са 31.12.2009. године је 11%).

Организациони дијелови банака Републике Српске који послују на подручју Федерације БиХ прикупили су укупно 77,1 милион КМ депозита, са стопом раста од 2% у односу на 31.12.2009. године. Раст ових депозита највећим дијелом је резултат повећања броја пословних јединица банака Републике Српске у Федерацији БиХ (повећање са 15 пословних јединица са 31.12.2009. године на 26 са крајем 2010. године). Ови депозити су укључени у укупне депозите банкарског сектора Републике Српске.

2.1.2. Актива

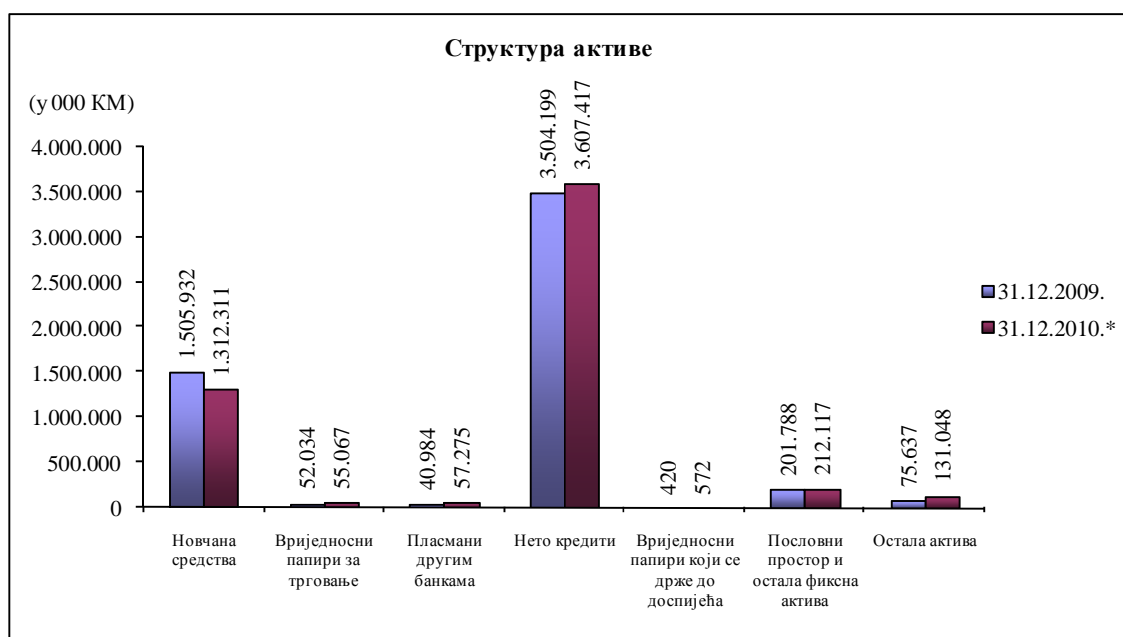
Структура активе

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.		31.12.2010.				ИНДЕКС	
	Стање	Учешће	Стање*	Учешће	Стање по претх.метод.**	Учешће		
1	2	3	4	5	6	7	8=4/2	9=6/2
АКТИВА (ИМОВИНА):								
1.Новчана средства	1.505.932	28	1.312.311	24	1.312.311	25	87	87
2.Вриједносни папири за трговање	52.034	1	55.067	1	55.067	1	106	106
3.Пласмани другим банкама	40.984	1	57.275	1	57.275	1	140	140
4.Нето кредити (4а-4б.)	3.504.199	65	3.607.417	67	3.529.731	67	103	101
4а. Бруто кредити	3.699.845		3.953.979		3.804.601		107	103
4б. Испр.вриј./Резервисања	195.646		346.562		274.870		177	140
5.Вријед.папири који се држе до доспијећа	420	0	572	0	572	0	136	136
6.Пословни простор и остала фиксна актива	201.788	4	212.117	4	212.117	4	105	105
7.Остала актива	75.637	1	131.048	3	100.512	2	173	133
8.УКУПНО АКТИВА:	5.380.994	100	5.375.807	100	5.267.585	100	100	98

*Активa по МРС

**Стање по претходној методологији (без измјене методологије извјештавања)

*Стање по МРС

Структура aktive указује на чињеницу да се банкарски сектор Републике Српске по карактеру пословања може сврстати у традиционално, конзервативно банкарство са доминантним учешћем кредита као основног банкарског производа.

Са 31.12.2010. године приказана је укупна билансна актива са структуром учешћа по МРС и по претходној методологији, односно стању по процјени без примјене МРС.

Укупна актива по МРС у односу на крај 2009. године је на истом нивоу, док је укупна актива по претходној методологији мања за 2%.

Пословање са вриједносним папирима за трговање обавља шест банака са доминантним учешћем једне банке, али се још увијек ради о веома малом обиму са учешћем од 1% у укупној активи банкарског сектора. Пласмани другим банкама износе 57,3 милиона КМ и већи су за 40% у односу на 31.12.2009. године, а има их седам банака.

Нето кредити, односно бруто кредити умањени за исправку вриједности по МРС износе 3.607,4 милиона КМ са стопом раста 3%, а по претходној методологији, односно умањени за резервисања по регулаторном захтјеву (без категорије "Е") износе 3.529,7 милиона КМ и већи су за 1%.

У структури active, пословни простор и остала фиксна актива задржавају учешће од 4% и износе 212,1 милион КМ са растом од 5% према стању са 31.12.2009. године.

Остала актива са 31.12.2010. године по МРС чини 3% од укупне active, а по претходној методологији без категорије "Е" 2% укупне active. У структури остале active највеће учешће имају обрачунате камате и накнаде. Остале ставке чине улагања у неконсолидована повезана предузећа и фондове, материјалне вриједности примљене на основу наплате потраживања, пролазни рачуни за девизна плаћања, текућа плаћања раније створених обавеза, активна временска разграничења и остало.

Структура ванбилансне active

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.		31.12.2010.		Индекс 6=4/2
	Стање	Учешће у %	Стање	Учешће у %	
1	2	3	4	5	6=4/2
1. Активни ванбиланс	545.837	100	522.614	100	96
- Неопозиве обавезе за давање кредита	287.690	53	232.708	45	81
- Неопозиви док. акредитиви	2.248	0	5.407	1	241
- Остали акредитиви за плаћ. у иностранству	2.084	0	0	0	0
- Издате гаранције	253.736	47	284.416	55	112
- Издате мјенице и дати авали	0	0	64	0	0
- Ностро фин.активн. -процес наплате	0	0	0	0	0
- Текући уговори за трансак. с девизама	0	0	0	0	0
- Остале ставке ванбиланса	79	0	19	0	24
2. Класификована актива-губитак Е	144.403		0		0
3. Комисиони послови	132.166		90.336		68
4. УКУПНО:	822.406		612.950		75

Укупна ванбилансна евиденција је мања за 25% у односу на крај 2009. године. Активни ванбиланс износи 522,6 милиона КМ са стопом пада од 4%. У структури активног ванбиланса издате гаранције чине 55%, са стопом раста од 12%. Неопозиве обавезе за давање кредита учествују са 45% и мање су за 19% у односу на крај претходне године. Учешће свих осталих ставки активног ванбиланса је испод 0,5%. Класификована актива губитак "Е" са 31.12.2010. године примјеном МРС пренешена је у биланс стања и износи 179,9 милиона КМ са стопом раста од 25%. Већи дио ове active је утужен, тако да на процес наплате значајан утицај има и трајање судских поступака који у правилу трају и више година. Комисиони послови су мањи за 41,8 милиона КМ или 32%, највећим дијелом због затварања кастоди послова које је обављала једна банка углавном за страна правна лица.

2.1.2.1. Новчана средства

Новчана средства чине 24% од укупне активе приказане примјеном МРС.

Структура новчаних средстава

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.		31.12.2010.		Индекс 6=4/2
	Укупно	Учешће у %	Укупно	Учешће у %	
1	2	3	4	5	
КМ					
Готов новац	47.609	3	51.227	4	108
Рачун резерви код ЦБ БиХ	899.781	60	777.979	59	86
Рачуни депозита код депоз. инст. у БиХ	8.324	1	3.045	0	37
Рачуни депозита код депоз. инст. иностр.	1	0	0	0	0
Новчана средства у процесу наплате	0	0	0	0	0
Неисплаћени дугови	0	0	0	0	0
УКУПНО:	955.715	64	832.251	63	87
ДЕВИЗЕ					
Готов новац	36.094	2	37.113	3	103
Рачун резерви код ЦБ БиХ	0	0	0	0	0
Рачуни депозита код депоз. инст. у БиХ	567	0	949	0	167
Рачуни депозита код депоз. инст. иностр.	513.219	34	441.774	34	86
Новчана средства у процесу наплате	337	0	224	0	66
Неисплаћени дугови	0	0	0	0	0
УКУПНО:	550.217	36	480.060	37	87
СВЕУКУПНО:	1.505.932	100	1.312.311	100	87

Укупна новчана средства са 31.12.2010. године износе 1,31 милијарду КМ и мања су за 13% у односу на крај претходне године. Новчана средства имају тренд пада од октобра 2008. године, који је у највећој мјери условљен падом депозита.

Према валутној структури новчана средства у КМ су 63% са стопом пада од 13%.

У структури новчаних средстава у КМ највеће је учешће средстава на рачуну резерви код Централне банке БиХ која износе 778 милиона КМ и чине 59% од укупних новчаних средстава и мања су за 14% у односу на крај 2009. године.

Новчана средства у иностраној валути износе 480,1 милион КМ са стопом пада од 13% у односу на 31.12.2009. године и повећањем учешћа са 36% на 37%. Од укупних новчаних средстава, у иностраној валути на рачунима депозита код депозитних институција у иностранству се налази 441,8 милиона КМ или 34% и то 106,4 милиона КМ на девизним текућим рачунима и износ од 335,4 милиона КМ на рачунима краткорочно орочених средстава.

Краткорочно орочена средства представљају слободни дио новчаних средстава које банке нису усмјериле у кредите првенствено због немогућности избора квалитетних пројеката. У случају потребе средства се могу разрочити и користити за потребе текуће ликвидности. Стопа пада ове категорије новчаних средстава у 2009. и 2010. години указује на извјесно слабљење позиције ликвидности банкарског сектора.

Од укупних новчаних средстава 92% или 1.208,4 милиона КМ су каматоносни рачуни депозита, а 8% или 103,9 милиона КМ су некаматоносни рачуни на које банке немају приходе.

Одржавање нешто вишег нивоа новчаних средстава у структури биланса стања банака, поред обавезе испуњавања прописаног износа обавезне резерве, произилази и из обављања функције платног промета у банкама, широке мреже пословних јединица банака, као и неразвијености тржишта новца, гдје би банке у кратком року могле обезбиједити потребна ликвидна средства. Исто тако, сужени простор за избор добрих комитената и слабо тржиште финансијских инструмената су такође условили одржавање вишег нивоа новчаних средстава.

2.1.2.2. Кредити

Кредитна функција је једна од основних функција пословања банака, што потврђује и учешће нето кредита од 67% у укупној активи. Због тога је ниво укупних кредита најважнији показатељ обима пословања сваке банке и сектора у цјелини, али исто тако је и највећи потенцијални генератор ризика у пословању. У 2009. и 2010. години раст кредита је успорен и задржава се на нивоу раста од 1% до 2% уз мање осцилације по банкама. Посљедица је то построжавања услова и опрезније политике кредитирања, те отежаног приступа иначе све скупљим изворима финансирања за банке.

Раст бруто кредита у 2010. години у односу на крај 2009. године од 3% по претходној методологији финансиран је већим дијелом из текућих отплата кредита и из кредитних извора средстава од ИРБРС.

Агенција је у децембру 2009. године донијела нову Одлуку о привременим мјерама за репрограм кредитних обавеза физичких и правних лица у банкама са циљем ублажавања негативних ефеката свјетске економске и финансијске кризе. Одлуком су олакшани услови отплате једног дијела кредита физичких и правних лица, а да се при томе не угрожавају стабилност и сигурност банака и банкарског сектора у цјелини. Правна и физичка лица могу подносити захтјеве за репрограм кредита и у току 2011. године. У периоду 01.01.-31.12.2010. године репрограмирани су кредити правних лица у износу од 195,9 милиона КМ за 174 партије кредита и кредити грађанима у износу од 3,8 милиона КМ за 387 партија кредита.

2.1.2.2.1. Секторска структура укупних кредита

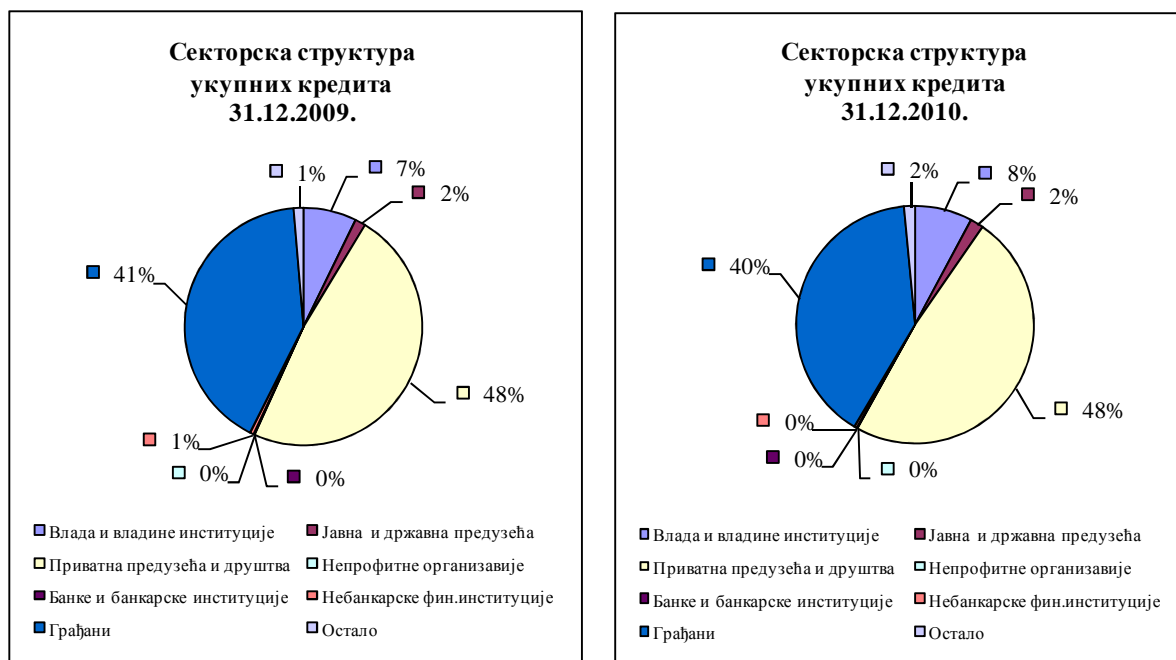
Укупни бруто кредити са 31.12.2010. године по МРС износе 3.954 милиона КМ и за 7% су већи у односу на стање са 31.12.2010. године.

Секторска структура укупних кредита банака Републике Српске види се из слједећег приказа:

(у 000 КМ)

Р/Б	О П И С	31.12.2009.	Учешће у %	31.12.2010.	Учешће у %	Индекс
1	2	3	4	5	6	7=5/3
1.	Влада и владине институције	267.584	7	309.761	8	116
2.	Јавна и државна предузећа	53.527	2	71.183	2	133
3.	Приватна предузећа и друштва	1.778.060	48	1.915.409	48	108
4.	Непрофитне организације	3.523	0	2.110	0	60
5.	Банке и банкарске институције	3.001	0	2.093	0	70
6.	Небанкарске фин. институције	19.170	1	14.172	1	74
7.	Грађани	1.526.276	41	1.580.791	40	104
8.	Остало	48.704	1	58.460	1	120
9.	УКУПНО	3.699.845	100	3.953.979	100	107

У бруто кредите са 31.12.2010. године исказане примјеном МРС укључени су кредити класификовани у "Е" категорију ризика у укупном износу од 149,9 милиона КМ, што је утицало на структуру и стопу раста. Да није примијењен МРС стопа раста кредита била би 3% (умјесто 7%) у односу на 31.12.2009. године.

Према секторској структури кредита, задржава се највеће учешће кредита приватним предузећима и друштвима од 48%, те кредита грађанима са учешћем од 40%.

Кредити Влади и владиним институцијама задржали су приближно исто учешће у структури укупних кредита и већим дијелом се односе на кредите пласиране општинама. На све остале секторе односи се 4% укупних кредита.

Секторска структура кредита и стопе раста са 31.12.2010. године нису упоредиве са крајем 2009. године због стања кредита за отписане кредите класификоване у категорију ризика "Е", који су, сходно МРС, пренешени из ванбиланса у биланс стања. Кредити класификовани у категорију ризика "Е" у највећем дијелу односе се на сектор приватних предузећа и друштава, те сектор становништва.

2.1.2.2.2. Нето кредити

Нето кредити су бруто кредити умањени за резерве за потенцијалне кредитне губитке, односно за исправке вриједности по МРС.

Стање и кретање нето кредита банака Републике Српске види се из сљедећег приказа:

(у 000 КМ)

Р/б	О П И С	31.12.2009.	31.12.2010.		Индекс	
			По МРС	Стање по претх.метод.*	6=4/3	7=5/3
1.	Кредити, потраж. по посл. лиз. и досп. пот.	3.699.845	3.953.979	3.804.609	107	103
2.	Резерве за пот. кред. губитке	195.646	346.562	274.870	177	140
3.	Нето кредити (1.-2.):	3.504.199	3.607.417	3.529.731	103	101

*Стање по претходној методологији (без категорије ризика "Е")

Ради упоредивости података са крајем 2009. године, бруто и нето кредити приказани су и по претходној методологији. По том стању раст бруто кредита је 3% (по МРС 7%), а резерви је 40% (по МРС је 77% због "Е" категорије ризика), тако да су нето кредити већи за 1% (по МРС за 3%) у односу на 31.12.2009. године.

Пораст укупног износа резерви за покриће потенцијалних кредитних губитака условљен је строжијом класификацијом кредита, што је и очекивано у условима финансијске и економске кризе када је знатно отежана уредна отплата кредита. На раст резерви значајно су утицали и налози Агенције за издвајањем додатних резерви након извршених on-site контрола.

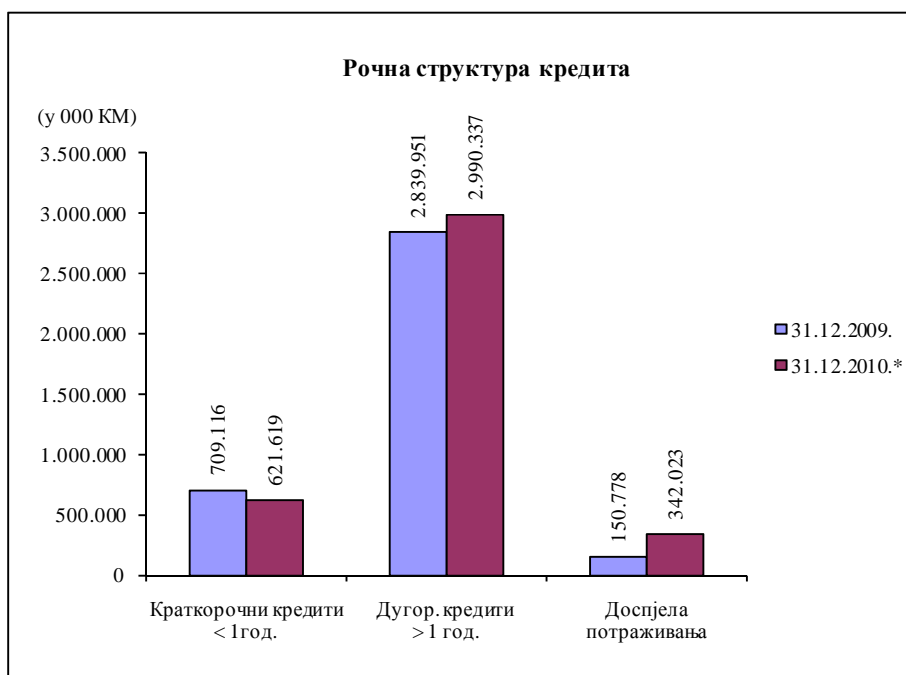
2.1.2.2.3. Рочна структура кредита

Рочна структура кредита банака Републике Српске приказана по секторима даје се у сљедећој табели:

(у 000 КМ)

Р/б	О П И С	Кратк. кредити < 1 год.		Инд-екс	Дугор. кредити > 1 год.		Инд-екс	Доспјела потраживања		Инд-екс	Укупно		Инд-екс
		31.12. 2009.	31.12. 2010.*		31.12. 2009.	31.12. 2010.*		31.12. 2009.	31.12. 2010.*		31.12. 2009.	31.12. 2010.*	
1.	Влада и владине инст.	39.312	18.795	48	228.210	290.886	127	62	80	129	267.584	309.761	116
2.	Јавна и држ. предуз.	3.235	4.947	153	50.184	54.082	108	108	12.154	11.254	53.527	71.183	133
3.	Прив.предуз. и друш.	472.559	425.745	90	1.191.219	1.246.411	105	114.282	243.253	213	1.778.060	1.915.409	108
4.	Непроф.организације	241	143	59	3.281	483	15	1	1.484	148.400	3.523	2.110	60
5.	Банке и банк.инстит.	3.001	2.093	70	0	0	0	0	0	0	3.001	2.093	70
6.	Небанкар.фин.инстит.	3.081	2.942	95	16.089	11.230	70	0	0	0	19.170	14.172	74
7.	Грађани	169.312	150.529	89	1.322.384	1.347.942	102	34.580	82.320	238	1.526.276	1.580.791	104
8.	Остало	18.375	16.425	89	28.584	39.303	138	1.745	2.732	157	48.704	58.460	120
9.	УКУПНО:	709.116	621.619	88	2.839.951	2.990.337	105	150.778	342.023	227	3.699.845	3.953.979	107

*Стање по МРС

*Стање по МРС

Према рочној структури кредита, краткорочни кредити биљеже пад од 12%. У структури краткорочних кредита највеће учешће имају кредити дати приватним предузећима од 76% и стопом пада од 10% у односу на крај 2009. године. Пад биљеже сви сектори, осим сектора јавних и државних предузећа.

Дугорочни кредити порасли су за 5%. У структури дугорочних кредита највеће учешће имају кредити грађанима од 45% са стопом раста од 2% у односу на крај 2009. године. Дугорочни кредити пласирани приватним предузећима учествују са 42% у укупним дугорочним кредитима и имају стопу раста од 5% у односу на крај претходне године.

Ефекти примјене МРС са 31.12.2010. године највише су се одразили на категорију доспјелих кредита који износе 342 милиона КМ са стопом раста од 127% или за 191 милион КМ. Раст доспјелих кредита највећим дијелом условљен је преносом са ванбиланса у биланс кредита класификованих у категорију ризика "Е" сходно МРС. То су кредити са кашњењем у отплати дужим од 270 дана и највећим дијелом су утужени.

Највећи дио ових кредита класификованих у "Е" категорију ризика концентрисан је у сектору приватних предузећа и друштава. Доспјела потраживања овог сектора износе 243 милиона КМ или 71% од укупно доспјелих потраживања са стопом раста од 113%.

2.1.2.2.4. Доспјела потраживања по кредитима

Категорија доспјелих потраживања по кредитима, по свом карактеру, представља један од најранијих индикатора упозорења на проблеме у процесу наплате потраживања.

У 2009. години доспјела потраживања су имала значајан раст (од 68%) који се може довести у директну везу са неповољним условима пословања изазваних глобалном економском и финансијском кризом. Тренд раста доспјелих потраживања настављен је и у 2010. години. Значајан утицај на раст доспјелих потраживања са 31.12.2010. године имала је примјена МРС због укључивања у кредитни портфолио ранијих година отписаних кредита класификованих у категорију ризика "Е" који су највећим дијелом доспјела потраживања. То је у основи имало највећи утицај на пораст коефицијента доспјелих кредита и кредита по МРС у односу на претходну годину. Иначе, коефицијент доспјелих потраживања по кредитима по претходној методологији, које је упоредиво са ранијим периодима, показује извјесно побољшање у четвртој кварталу 2010. године.

Однос доспјелих потраживања и кредита види се из слиједећег приказа:

	31.12. 2008.	31.12. 2009.	30.06. 2010.	30.09. 2010.	31.12.2010.	
					По МРС*	По претход. методол.**
- доспјели кредити / укупни кредити	2,6	4,1	5,8	5,9	8,7	5,1
- доспјели кредити прив. пред. / укупни кредити прив. пред.	4,1	6,4	8,8	9,7	12,7	8,0
- доспјели кредити грађана / укупни кредити грађана	1,4	2,3	3,1	2,9	5,2	2,0

*По МРС

**По претходној методологији (кориговано за "Е" категорију)

Кредити грађанима још увијек имају најнижи однос доспјелих потраживања према укупним кредитима грађана, али ниво и раст ових доспјелих потраживања треба пратити са повећаном пажњом јер се углавном ради о дугорочним кредитима.

Раст доспјелих потраживања, посебно у реалном сектору, упозорава на неопходност квалитетније анализе кредитне способности зајмопримаца при одобравању кредита и потребу систематичнијег праћења редовног сервисирања кредита, а све то да би се максимално смањила изложеност кредитном ризику. Код анализе кредитне способности зајмопримаца, банкама су од велике помоћи успостављени регистри кредита правних и физичких лица при Централној банци БиХ, који омогућавају банкама увид у постојећу кредитну задуженост потенцијалних зајмопримаца, односно задуженост потенцијалних јемаца код свих банака у БиХ.

Поред тога, Агенција банкама квартално доставља и дио своје базе података везане за категорију несолидних комитената, те за кредите код којих је отплата (једне или више рата или континуирана отплата) пала на терет јемаца/судужника (први извјештаји су са 31.12.2009. године), уз обавезу банака о чувању пословне тајне, а са циљем квалитетније процјене бонитета потенцијалних комитената.

2.1.2.2.5. Рочна и секторска структура кредита банака Републике Српске и организационих јединица банака из Федерације БиХ

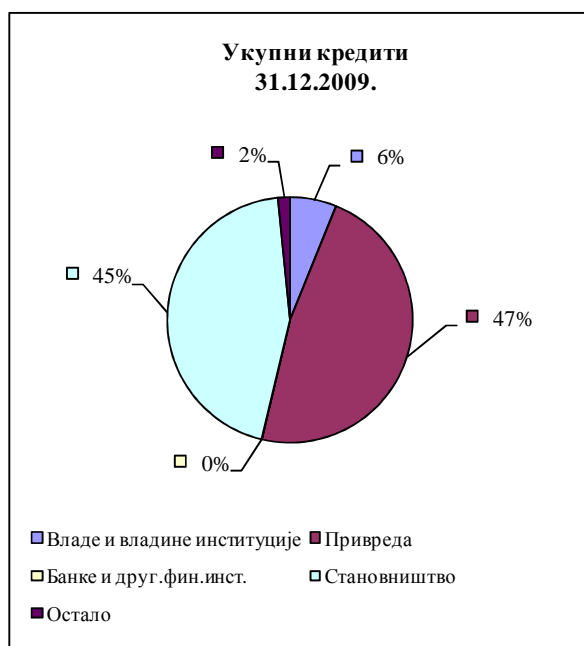
Банке су дужне посебну пажњу усмјерити на рочну усклађеност извора и пласмана, јер нарушавање рочне усклађености активе и пасиве може негативно дјеловати на ликвидност.

Упоредни преглед рочне и секторске структуре пласираних кредита банака Републике Српске и филијала и пословних јединица банака из Федерације БиХ даје се у сљедећој табели:

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.						31.12.2010.						Индекс 14=12/6
	Банке РС	%	Јед. бан. из ФБиХ	%	Укупно	%	Банке РС*	%	Јед. бан. из ФБиХ	%	Укупно	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=12/6
1. Краткорочни кредити													
а) Влада и владине инст.	39.374	1	0	0	39.374	1	18.875	0	14.030	2	32.905	1	84
б) Привреда	590.184	16	151.105	17	741.289	16	686.099	17	154.485	17	840.584	17	113
в) Банке и др.фин. инст.	3.001	0	0	0	3.001	0	2.093	0	306	0	2.399	0	80
г) Грађани	203.892	5	28.418	3	232.310	5	232.849	6	29.845	3	262.694	5	113
е) Остало	23.443	1	599	0	24.042	1	23.726	1	44	0	23.770	1	99
Укупно кратк. кредити	859.894	23	180.122	20	1.040.016	23	963.642	24	198.710	22	1.162.352	24	112
2. Дугорочни кредити													
а) Влада и владине инст.	228.210	6	13.875	2	242.085	5	290.886	8	19.885	2	310.771	7	128
б) Привреда	1.241.403	34	196.402	22	1.437.805	31	1.300.493	33	226.665	26	1.527.158	31	106
в) Банке и др.фин. инст.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
г) Грађани	1.322.384	36	494.554	56	1.816.938	40	1.347.942	34	449.374	50	1.797.316	37	99
е) Остало	47.954	1	78	0	48.032	1	51.016	1	1.157	0	52.173	1	109
Укупно дуг. кредити	2.839.951	77	704.909	80	3.544.860	77	2.990.337	76	697.081	78	3.687.418	76	104
СВЕУКУПНО (1.+2.):	3.699.845	100	885.031	100	4.584.876	100	3.953.979	100	895.791	100	4.849.770	100	106

*Стање по МРС

Из упоредног прегледа рочне и секторске структуре пласираних кредита банака Републике Српске и филијала и пословних јединица банака из Федерације БиХ, који са 31.12.2010. године укупно износе 4.849,8 милиона КМ, произилази да су секторска и рочна структура кредита сличне, односно да су и код једних и код других најзаступљенији кредити пласирани приватним предузећима и друштвима, те грађанима и да су оријентисани на дугорочно кредитирање.

Кредити филијала и пословних јединица банака из Федерације БиХ са 31.12.2010. године износе 895,8 милиона КМ и имају стопу раста од 1%, те чине 18,5% од укупних кредита у Републици Српској (31.12.2009. године су 19%).

Иако је забиљежен раст кредита организационих дијелова банака чије је сједиште у Федерацији БиХ са 31.12.2010. године, евидентно је смањење учешћа у укупним кредитима у Републици Српској због тога што је у Федерацији БиХ задржана досадашња методологија израде извјештаја, а у Републици Српској се прешло на примјену МРС, која је условила већи износ укупних кредита.

2.1.2.2.6. Кредити грађанима

У сљедећој табели дајемо преглед структуре кредита пласираних грађанима од стране банака Републике Српске и филијала и пословних јединица банака чије је сједиште у Федерацији БиХ.

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.						31.12.2010.						Индекс 14=12/6
	Банке РС	%	Јед. бан. из ФБиХ	%	Укупно	%	Банке РС*	%	Јед. бан. из ФБиХ	%	Укупно	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=12/6
1. Кратк. кред. грађ.													
а. - за општу потрошњу	180.803	12	27.564	5	208.367	10	194.934	12	28.622	6	223.556	11	107
б. - за стамбене потребе	5.583	0	3	0	5.586	0	14.425	1	5	0	14.430	1	258
в. - за обављ.дјелатности	17.506	1	851	0	18.357	1	23.490	2	1.218	0	24.708	1	135
Укупно (1):	203.892	13	28.418	5	232.310	11	232.849	15	29.845	6	262.694	13	113
2. Дугор. кред. грађ.													
а. - за општу потрошњу	801.021	52	358.473	69	1.159.494	57	773.429	49	334.078	70	1.107.507	54	96
б. - за стамбене потребе	415.719	27	95.260	18	510.979	25	461.868	29	84.886	18	546.754	27	107
в. - за обављ.дјелатности	105.644	7	40.821	8	146.465	7	112.645	7	30.410	6	143.055	7	98
Укупно (2):	1.322.384	87	494.554	95	1.816.938	89	1.347.942	85	449.374	94	1.797.316	87	99
СВЕУКУПНО (1.+2.):	1.526.276	100	522.972	100	2.049.248	100	1.580.791	100	479.219	100	2.060.010	100	101

*Стање по МРС

Са 31.12.2010. године укупни кредити грађанима износе 2.060 милиона КМ и за 1% су већи од стања са 31.12.2009. године.

Од укупног износа кредита грађанима банке Републике Српске су пласирале 1.580,8 милиона КМ или 77% са стопом раста од 4% у односу на крај 2009. године. Када кредите грађанима коригујемо за ефекат примјене МРС, тада са 31.12.2010. године ови кредити износе 1.529,3 милиона КМ и на ниову су стања са крајем 2009. године. Филијале и пословне јединице банака чије је сједиште у Федерацији БиХ пласирале су грађанима 479,2 милиона КМ или 23% од укупних кредита грађанима са стопом пада од 8% у односу на стање са 31.12.2009. године. Према рочној структури укупних кредита грађанима 262,7 милиона КМ или 13% су краткорочни кредити, а 1.797,3 милиона КМ или 87% су дугорочни кредити, а према намјенској структури највеће је учешће кредита за општу потрошњу.

Укупни кредити за општу потрошњу са 31.12.2010. године износе 1.331,1 милион КМ са падом од 3%, а у укупним кредитима становништва учествују са 65%.

Намјенска структура кредита грађанима за општу потрошњу види се из сљедећег приказа:

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.						31.12.2010.						Инд-екс
	Банке РС	%	Јед. бан. из ФБиХ	%	Укупно	%	Банке РС*	%	Јед. бан. из ФБиХ	%	Укупно	%	
1	2	3	4	5	6=(2+4)	7	8	9	10	11	12=(8+10)	13	14=(12/6)
Намјена кред. за опш. потрош.													
1. куповина робе шир. потрош.	39.288	4	16.216	4	55.504	4	26.709	3	3.021	1	29.730	2	54
2. куповина аутомобила	7.048	1	11.936	3	18.984	1	5.839	1	4.526	1	10.365	1	55
3. по картицама	58.165	6	5.094	1	63.259	5	54.771	6	9.372	3	64.143	5	101
4. пркорачења по рачунима	80.135	8	8.459	2	88.594	6	80.538	8	18.300	5	98.838	7	112
5. куповина хартија од вријед.	9.335	1	0	0	9.335	1	1.666	0	0	0	1.666	0	18
6. ненамјен. готовински кред.	773.911	79	283.061	73	1.056.972	77	788.906	81	269.836	74	1.058.742	80	100
7. ломбардни кредити	5.236	1	4.124	1	9.360	1	3.572	0	733	0	4.305	0	46
8. ост. кред. за опш. потрош.	8.706	1	57.147	15	65.853	5	6.362	1	56.912	16	63.274	5	96
УКУПНО:	981.824	100	386.037	100	1.367.861	100	968.363	100	362.700	100	1.331.063	100	97

*Стање по МРС

У структури укупних кредита за општу потрошњу доминантно је учешће ненамјенских готовинских кредита од 80%. Од укупног износа 788,9 милиона КМ или 75% су кредити банака Републике Српске, а износ од 269,8 милиона КМ или 25% су кредити филијала и пословних јединица банака чије је сједиште у Федерацији БиХ.

Кредити грађанима по картицама и прекорачењима по рачуну са 31.12.2010. године износе 163 милиона КМ или 12% од укупних кредита за општу потрошњу, са стопом раста од 7% у односу на претходну годину. Од ових кредита 83% су пласирале банке Републике Српске.

Остале намјене кредита (куповина робе широке потрошње, куповина аутомобила, куповина хартија од вриједности, ломбардни кредити) износе 46,1 милион КМ или 3% укупних кредита за општу потрошњу и имају стопу пада од 51% у односу на крај претходне године.

Остали кредити за општу потрошњу који немају конкретну намјену износе 63,3 милиона КМ или 5% са стопом пада од 4%. На банке Републике Српске се односи износ од 6,4 милиона КМ или 10%. Ову категорију кредита у банкама Републике Српске углавном чине "брзи кредити", студентски кредити, кредити СТР и други. Остали кредити за општу потрошњу код пословних јединица банака из Федерације БиХ износе од 56,9 милиона КМ или 90% од укупних осталих кредита за општу потрошњу, од којих су 44,1 милион КМ или 78% кредити пословних јединица једне банке.

Од укупних кредита грађанима са 31.12.2010. године на кредите за стамбене потребе се односи износ од 561,2 милиона КМ са стопом раста од 9% у односу на крај претходне године.

Према рочној структури стамбених кредита 14,4 милиона КМ су краткорочни кредити са стопом раста од 158%, а 546,8 милиона КМ су дугорочни кредити са растом од 7% у односу на 31.12.2009. године.

Кредити за обављање дјелатности (предузетници) износе 167,8 милиона КМ са падом од 2%.

Умјесто кредитирања опште потрошње банке требају кредитне активности што више усмјерити на кредите за обављање дјелатности, јер је овај сегмент кредитирања још увијек релативно мало заступљен.

2.1.2.2.7. Задуженост становништва по кредитима банкарског сектора

Укупан износ кредита становништву у Републици Српској са 31.12.2010. године види се из сљедећег приказа:

(у 000 КМ)		
1.	Банке РС	1.580.791
	минус: пословне јединице банака РС у ФБиХ	41.210
	Укупно 1:	1.539.581
2.	Пословне јединице банака ФБиХ у РС	479.219
	УКУПНО (1+2):	2.018.800

Укупна задуженост становника по кредитима банака у Републици Српској је 2.018,8 милиона КМ. Према статистичким подацима Република Српска је у 2009. години имала око 1.435 хиљада становника, што даје кредитну задуженост по становнику од 1.407 КМ. Међутим, овај износ задужености по становнику је неупоредив са задужености са 31.12.2008. године када је износила 1.488 КМ и са 31.12.2009. године у износу од 1.393 КМ, јер је примјеном МРС износ укупних кредита становништву већи за 51,5 милиона КМ колико износе кредити становништву класификовани у "Е" категорију ризика. Ако коригујемо укупне кредите за наведени износ, задуженост по становнику са 31.12.2010. године износила би 1.371 КМ, што реално представља смањење задужености по становнику са 31.12.2009. године за 22 КМ.

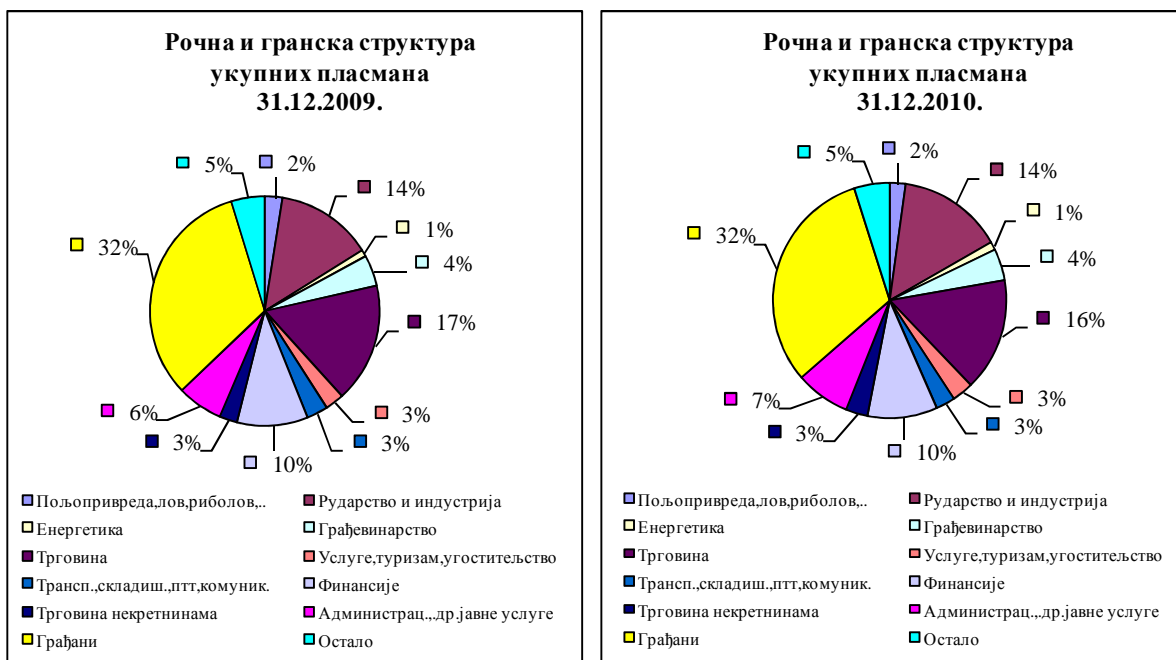
2.1.2.2.8. Рочна и гранска структура укупних пласмана банака Републике Српске

Категорија укупних пласмана је шири појам и обухвата поред укупних кредита и све остале пласмане (без девизних текућих рачуна код ино-банака), као што су орочена средства код ино-банака, пласмани другим банкама, вриједносни папири, инвестиције у неконсолидована предузећа, камате и накнаде, авансе и одгођено плаћање.

Рочна и гранска структура укупних пласмана види се из сљедећег приказа:

(у 000 КМ)													
Р/б	АКТИВА ГРАНА	Краткорочни пласмани		Инд-екс	Дугорочни пласмани		Инд-екс	Гаранције и друга јемства		Инд-екс	УКУПНО		Инд-екс
		31.12.09.	31.12.10.*		31.12.09.	31.12.10.*		31.12.09.	31.12.10.*		31.12.09.	31.12.10.*	
1.	Пољоп.,лов,риболов...	24.786	29.354	118	89.384	78.290	88	3.370	2.635	78	117.540	110.279	94
2.	Рударство и индустрија	133.918	233.568	174	436.505	440.320	101	70.665	52.345	74	641.088	726.233	113
3.	Енергетика	4.940	9.992	202	36.542	42.728	117	3.430	5.099	149	44.912	57.819	129
4.	Грађевинарство	60.269	71.004	118	87.256	89.159	102	58.048	59.400	102	205.573	219.563	107
5.	Трговина	258.430	283.077	110	400.667	388.102	97	132.879	110.573	83	791.976	781.752	99
6.	Услуге,туризам,угост.	34.623	30.913	89	71.368	90.141	126	19.803	27.869	141	125.794	148.923	118
7.	Транспорт,складишт., птт, комуникације.	28.176	29.427	104	40.652	45.041	111	72.891	57.453	79	141.719	131.921	93
8.	Финансије	406.305	401.179	99	58.666	74.644	127	5.749	6.087	106	470.720	481.910	102
9.	Трговина некретнинама	32.024	36.311	113	70.860	98.338	139	15.402	15.734	102	118.286	150.383	127
10.	Администрација, друге јавне услуге	28.096	21.270	76	242.666	306.662	126	31.250	48.299	155	302.012	376.231	125
11.	Грађани	203.892	232.849	114	1.322.384	1.347.942	102	0	0	0	1.526.276	1.580.791	104
12.	Остало	44.370	50.707	114	46.002	57.443	125	132.349	137.120	104	222.721	245.270	110
	УКУПНО:	1.259.829	1.429.651	113	2.902.952	3.058.810	105	545.836	522.614	96	4.708.617	5.011.075	106

*Стање по МРС

Према гранској структури највећи износ краткорочних пласмана је у финансијама са учешћем од 28% и стопом пада од 1% у односу на 31.12.2009. године. Учешће трговине је 20%, а сви остали сектори чине 52% од укупних краткорочних пласмана. Код гранске структуре дугорочних пласмана најзначајнији су кредити грађанима (44%), рударству и индустрији (14%), те трговини (13%).

Гаранције и друга јемства концентрисани су највећим износом у трговину.

Гранска структура пласмана по рочности утицала је на укупну гранску структуру кредита у којој највеће учешће имају пласмани грађанима, трговини, те рударству и индустрији.

2.1.2.2.9. Укупно прикупљени депозити и пласирани кредити у Републици Српској

Укупно прикупљени депозити и пласирани кредити у Републици Српској виде се из следећег приказа:

(у 000 КМ)

Р/б	ОПИС	31.12.2009.		31.12.2010.		Индекс	
		Депозити	Кредити	Депозити	Кредити	7=5/3	8=6/4
1.	Банке РС	4.160.764	3.699.845	3.778.036	3.953.979	91	107
2.	Пословне јединице ФБиХ	536.823	885.031	553.044	895.791	103	101
3.	УКУПНО:	4.697.587	4.584.876	4.331.080	4.849.770	92	106
4.	Минус: Пословне јед. банака РС у ФБиХ	75.679	86.190	77.147	81.687	102	95
5.	УКУПНО:	4.621.908	4.498.686	4.253.933	4.768.083	92	106

Са 31.12.2010. године у Републици Српској прикупљено је укупно 4.253,9 милиона КМ депозита, што је за 8% мање у односу на крај 2009. године и пласирано је укупно 4.768,1 милион КМ кредита или 6% више него са 31.12.2009. године (кредити су усклађени са МРС).

3. КАПИТАЛ И АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА

Јачина и стабилност банкарског сектора у великој мјери зависи од висине и способности капитала да апсорбује могуће ризике пословања.

Основни капитал банке је законски дефинисан параметар за мјерење максималне изложености сваке банке по концентрацијама кредитног и других ризика, а нето капитал, који се састоји од збира основног и допунског капитала умањеног за износ одбитних ставки, је обрачунска категорија за израчунавање стопе адекватности капитала.

Структуру и кретање капитала дајемо у сљедећој табели:

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.	31.12.2010.	ИНДЕКС
1	2	3	4=3/2
1. ОСНОВНИ КАПИТАЛ БАНКЕ			
1.1 Акционарски капитал	426.066	546.366	128
1.2 Емисиона ажиа	23.899	23.899	100
1.3 Законске резерве	38.250	43.142	113
1.4 Остале резерве	23.431	23.851	102
1.5 Нераспоређена добит	5.336	7.719	145
1.а Укупно (1.1 до 1.5)	516.982	644.977	125
1.6 Непокривени губици претходних година	2.207	6.526	296
1.7 Губитак из текуће године	4.640	48.650	1.048
1.8 Износ нематеријалне имовине и књ.вријед.властитих акција	26.288	27.717	105
1.б Укупно (1.6 до 1.8)	33.135	82.893	250
1.ИЗНОС ОСНОВНОГ КАПИТАЛА (1а-1б)	483.847	562.084	116
2. ДОПУНСКИ КАПИТАЛ БАНКЕ			
2.1 Акционарски капитал по основу трај.кумул.акција	0	0	0
2.2 Износ опшгих резерви за А	68.964	67.606	98
2.3 Текућа добит (ревидирана)	21.612	17.975	83
2.4 Износ добити за - привремена обустава расподеле	0	0	0
2.5 Износ субординисаних дугова највише 50% износа ос.кап.	10.905	15.776	145
2.6 Износ ставки-об.трајног карактера без обавезе за враћање	12.000	35.470	296
2. ИЗНОС ДОПУНСКОГ КАПИТАЛА (2.1 до 2.6)	113.481	136.827	121
3.ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД КАПИТАЛА БАНКЕ			
3.1 Улози бан. у капит. других прав. лица преко 5% осн.кап.бан.	1.570	0	0
3.2 Износ недостајућих резерви за кредитне губитке по рег.захт.	0	14.719	0
3. ИЗНОС ОДБИТНИХ СТАВКИ ОД КАПИТАЛА БАНКЕ	1.570	14.719	938
4. ИЗНОС НЕТО-КАПИТАЛА БАНКЕ	595.758	684.192	115

Са 31.12.2010. године стопа раста основног капитала је 16% у односу на исти период прошле године. Највећи утицај на раст основног капитала имао је раст акционарског капитала који је већи за 28% (докапитализација шест банака у укупном износу од 120,3 милиона КМ). Одбитне ставке од основног капитала износиле су 82,9 милиона КМ и расле су по стопи од 150%, а односе се на непокривени губитак претходне године код једне мање банке у износу од 6,5 милиона КМ и текући губитак једне банке у износу од 48,6 милиона КМ, те на нематеријалну имовину.

Допунски капитал биљежи раст од 21% у односу на претходну годину, већим дијелом због пораста субординираног дуга за 4,9 милиона КМ и обавеза трајног карактера без обавезе враћања за 23,5 милиона КМ. У структури допунског капитала налази се и текућа ревидирана добит у износу од 18 милиона КМ (седам банака од укупно девет које су оствариле добит у складу са МРС).

Одбитни капитал износи 14,7 милиона КМ. Ово је обрачунска ставка која представља разлику између укупно обрачунатих резерви по регулаторном захтјеву и исправки вриједности по МРС. Износ недостајућих резерви за кредитне губитке по регулаторном захтјеву покрива се одлуком органа управљања банке из расположивих извора добити или резерви формираних из добити и то након завршетка пословне године.

Нето капитал износи 684,2 милиона КМ и већи је за 15% у односу на крај претходне године.

3.1. Структура акционарског капитала

Власничка структура акционарског капитала види се из сљедећег приказа:

(у 000 КМ)

АКЦИОНАРСКИ КАПИТАЛ	31.12.2009.		31.12.2010.		Индекс
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	
1	2	3	4	5	6=4/2
1. Државни капитал	1.202	0	12.202	2	1.015
2. Приватни капитал	424.213	100	533.646	98	126
2.1. Страни капитал	370.662	87	447.902	84	121
2.2. Домаћи капитал	53.551	13	85.744	16	160
3. Задружни капитал	651	0	518	0	80
УКУПНО (1+2+3):	426.066	100	546.366	100	128

Пораст акционарског капитала у 2010. години условио је промјену структуре капитала. Учешће приватног капитала се смањило са 100% на 98% од укупног акционарског капитала. У структури приватног капитала, на страни приватни капитал се односи 84%, а на приватни домаћи капитал 16%. Република Српска је у 2010. години учествовала у докапитализацији банака путем ИРБРС, тако да са 31.12.2010. године судјелује са 2% у укупном акционарском капиталу.

3.2. Адекватност капитала

Значајан показатељ снаге капитала је стопа адекватности капитала која представља однос нето капитала и укупно пондерисаних ризика и која према Закону о банкама Републике Српске мора износити најмање 12%. Укупно пондерисани ризик састоји се од ризиком пондерисане активе и додатног дијела по основу оперативног ризика.

Ризиком пондерисана актива је нето билансна и ванбилансна ризична актива пондерисана прописаним пондером у сврху утврђивања капиталног захтјева. Са 31.12.2010. године ризиком пондерисана актива израчуната по МРС износи 3.843,2 милиона КМ са стопом раста 3% у односу на 31.12.2009. године. Да није примијењен МРС ризиком пондерисана актива би била на нивоу стања са крајем 2009. године.

Развојем нових методологија и пракси у банкарском пословању дошло је до промјена ризичног профила банака, при чему учешће оперативног ризика у укупној изложености ризику постаје све важнији сегмент који заслужује равноправан третман као и кредитни и остали ризици.

Оперативни ризик се везује за људске ресурсе, информационе и друге ризичне спољне факторе, интерне процесе и друго.

Агенција је Одлуком прописала методологију за обрачун оперативног ризика, сходно европским директивама и препорукама Базела II (примијењена са стањем на дан 30.06.2010. године).

Са 31.12.2010. године оперативни ризик за банкарски сектор Републике Српске износио је 383,1 милион КМ и за 342,3 милиона КМ или за 839% је већи у односу на 31.12.2009. године, јер је половином 2010. године измијењена методологија обрачуна због примјене европских директива и усклађивања са Базелом II.

Значајан раст износа оперативног ризика, уз раст ризиком пондерисане активе, утицао је на раст укупно пондерисаног ризика за 12% према стању са крајем 2009. године.

Дјелимична измјена регулативе и начина израде извјештаја значајно су утицали на ниво нето капитала.

Кретање стопе адекватности капитала види се из следећег приказа:

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2010.		Индекс		
			По МРС*	Стање по претх.метод.**	6=4/2	7=4/3	8=5/3
1	2	3	4	5			
Нето капитал	598.417	595.758	684.192	689.911	114	115	116
Укупно пондерисани ризик	3.810.516	3.777.179	4.226.281	4.125.050	111	112	109
Адекватност капитала	15,70%	15,77%	16,19%	16,94%	103	103	107

*По МРС

**Стање по претходној методологији (без измјене методологије извјештавања)

Стопа адекватности капитала са 31.12.2010. године по извјештајима сачињеним сходно МРС је већа за 0,42 процентна поена у односу на стање са 31.12.2009. године (нису у потпуности дошли до изражаја ефекти капиталног јачања банака у 2010. години у укупном износу од 149 милиона КМ путем докапитализације и повећања допунског капитала због дјелимичне измјене регулативе и методологије израде извјештаја).

У случају да није било измјене регулативе и методологије израде извјештаја, стопа адекватности капитала била би 16,94%, односно за 1,17 процентних поена већа од стопе са 31.12.2009. године.

3.3. Коефицијенти капитала

Преглед осталих релевантних односа капитала дајемо у следећој табели:

(у 000 КМ)

О П И С		31.12.2010.
1.	Нето капитал	629.701
	Укупна актива	5.361.047
	%	11,7
2.	Акционарски капитал	460.497
	Укупна актива	5.361.047
	%	8,6
3.	Основни капитал	527.310
	Укупна ризична актива	4.094.950
	%	12,9
4.	Укупни капитал	547.849
	Укупна ризична актива	4.094.950
	%	13,4
5.	Нето кредити	3.581.334
	Укупни капитал	547.849
	%	653,7

Напомена: Коефицијенти су рађени на бази просјечног стања

Коефицијенти капитала приказани су само за 2010. годину, јер због примјене МРС са 31.12.2010. године и дјелимичне измјене извјештајне основе, коефицијенти нису упоредиви са претходном годином.

Агенција ће и у наредном периоду тражити од банака додатно капитално јачање, првенствено због неповољног стања у сегменту наплате кредитних потраживања које утиче на пораст кредитних губитака и смањење профитабилности банкарског сектора.

Налог Агенције да се расподјела нераспоређене добити за 2010. годину стави под посебан надзор у функцији је повећања капитала. Поред тога, остварена добит за 2010. годину код једног дијела банака не представља значајнији капитални извор, тако да ће се те банке морати усмјерити на додатне изворе.

Од посебног је значаја да се капитално ојачају банке са малим обимом пословања, јер без дотока свјежег капитала неће моћи да се изборе за мјесто на банкарском тржишту, а у постојећим условима тешко ће остварити профитабилно пословање.

4. КВАЛИТЕТ АКТИВЕ

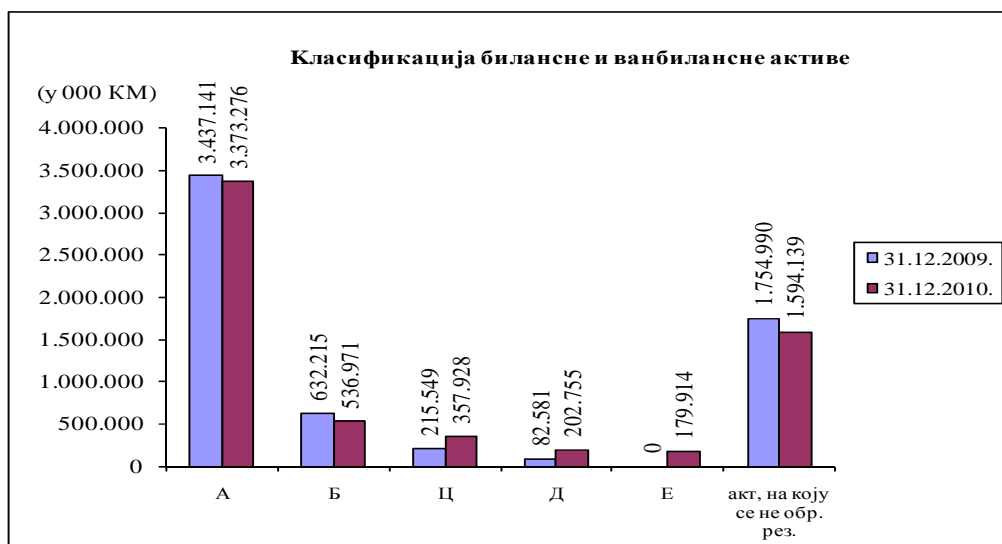
Кредитни и други пласмани су најризичнији дио aktive и имају највеће учешће у укупној структури aktive. Од нивоа кредитног ризика, као најприсутнијег облика ризика у пословању банака (учешће кредита у укупној активи је 67%), зависи стабилност и успјешност пословања сваке банке и банкарског сектора у цјелини. Класификација aktive (билансне и ванбилансне) и утврђивање потенцијалне изложености кредитном ризику сваке ставке ризичне aktive захтијева обрачун резерви за покриће кредитних и других губитака по регулаторном захтјеву, односно исправки вриједности по МРС. Утицај и негативне посљедице глобалне финансијске и економске кризе узроковали су успоравање раста кредитне функције и пораст ризика, прије свега кредитног, у пословању банака.

Класификација aktive по категоријама ризика

(у 000 КМ)

Категорија класификације	31.12.2009.	Учешће	31.12.2010.*	Учешће	ИНДЕКС
А	3.437.141	79	3.373.276	73	98
Б	632.215	14	536.971	12	85
Ц	215.549	5	357.928	8	166
Д	82.581	2	202.755	4	246
Е	0	0	179.914	4	0
УКУПНО АКТИВА на коју се обр. резерве	4.367.486	100	4.650.844	101	106
Активa на коју се не обрач. резерве	1.754.990		1.594.139		91
Обрачунате регулаторне резерве	218.513		491.034		225
Испр. вријед. бил. активе и рез. по проц. губицима			389.803		0
Потребне регулат. резерве			101.231		0
Формиране регулаторне резерве			88.127		0
Недостајући износ регул. резерви			14.719		0

*Дјелимична измјена регулативе и примјена МРС

Са 31.12.2010. године укупно класификована актива износи 4.650,8 милиона КМ и већа је за 6% у односу на 31.12.2009. године. Пораст класификоване активе највећим дијелом је условљен измјеном дијела регулативе и методологије извјештавања, те због примјене МРС, по којој је са 31.12.2010. године у биланс стања пренешена раније отписана актива класификована у категорију ризика "Е" – губитак. На ову активу остао је и даље регулаторни захтјев за обрачун резервисања у 100% износу. Да није било измјена, класификована актива би била већа за око 3%.

Структура класификоване активе по категоријама ризика показује постепено помјерање ризика из категорије "А" – добра актива и категорије "Б" – актива са посебном напоменом у подручје некавалитетне активе (категирије "Ц", "Д" и "Е"). Крајем 2010. године некавалитетна актива чини 15,9% од укупно класификоване активе (без категорије "Е" је 12%), док је са крајем 2009. године некавалитетна актива износила 6,8%.

Најзначајнија ставка у структури класификоване активе је кредитни портфолио. Из тих разлога је веома битна класификација кредита према степену ризика са резервама за покриће кредитних и других губитака по регулаторном захтјеву сврставних у два сектора, тј. кредити правним и кредити физичким лицима. Ови кредити су приказани без "Е" категорије ризика (која је примјеном МРС прекњижена са ванбиланса у биланс стања) ради упоредивости са 2009. годином.

(у 000 КМ)

Категорија класификације	Кредити правним лицима (ПЛ)						Кредити физичким лицима (ФЛ)					
	Износ кредита		Инд-екс	Износ резерви		Инд-екс	Износ кредита		Инд-екс	Износ резерви		Инд-екс
	31.12.09.	31.12.10.		31.12.09.	31.12.10.		31.12.09.	31.12.10.		31.12.09.	31.12.10.	
1	2	3	4=3/2	5	6	7=6/5	8	9	10=9/8	11	12	13=12/11
А	1.460.201	1.416.375	97	27.577	26.896	98	1.374.776	1.366.730	99	27.139	27.081	100
Б	504.144	443.496	88	46.946	39.962	85	73.471	49.538	67	6.197	3.895	63
Ц	165.419	273.695	165	34.807	63.745	183	42.735	65.872	154	10.507	14.542	138
Д	43.805	141.742	324	23.778	73.693	310	35.294	47.152	134	18.695	25.056	134
Укупно:	2.173.569	2.275.308	105	133.108	204.296	153	1.526.276	1.529.292	100	62.538	70.574	113

Од укупних кредита са 31.12.2010. године правним лицима пласирано је 2.275,3 милиона КМ или 60% (без категорије "Е") и већи су за 5%, а становништву 1.526,3 милиона КМ или 40% и на нивоу су стања са крајем 2009. године.

У укупном кредитном портфолију, класификованом према степену ризика, евидентан је пораст некавалитетних кредита, односно кредита класификованих у категорију ризика "Ц" и "Д".

Са 31.12. 2010. године некавалитетни кредити без "Е" категорије износе 528,5 милиона КМ и порасли су за 241 милион КМ или за 84% у односу на стање са крајем 2009. године.

Некавалитетни кредити правних лица са 31.12.2010. године износе 415,4 милиона КМ и већи су за 206,2 милиона КМ или 99%, а физичких лица износе 113 милиона КМ и већи су за 35 милиона КМ или 45% у односу на стање са 31.12.2009. године.

Учешће некавалитетних кредита је сљедеће:

(у %)

	31.12.2009.	31.12.2010.*	31.12.2010.**
- некавалитетни кредити / укупни кредити	7,76	17,14	13,89
- некавалитетни кредити ПЛ / кредити ПЛ	9,63	21,62	18,25
- некавалитетни кредити ФЛ / кредити ФЛ	5,11	10,40	7,39

*По МРС

**Стање по претходној методологији (без "Е" категорије)

Анализа кредита правним лицима са аспекта гранске структуре показује концентрацију кредита у производњу и трговинску дјелатност.

Стопа покривености кредита резервама је сљедећа:

(у %)

	31.12.2009.	31.12.2010.*	31.12.2010.**
- укупне резерве / укупни кредити	5,3	10,73	7,22
- резерве на некавалитетне кредите / укупни некавалитетни кредити	30,6	48,15	33,5
- резерве на некавалитетне кредите ПЛ / некавалитетни кредити ПЛ	28,0	45,84	33,1
- резерве на некавалитетне кредите ФЛ / некавалитетни кредити ФЛ	37,4	53,37	35,0

*Резерве по регулаторном захтјеву са категоријом "Е"

**По регулаторном захтјеву (без "Е" категорије)

Стопа покривености кредита резервама по регулаторном захтјеву (са резервама на категорију ризика "Е") није упоредива са 2009. годином.

Стопа покривености кредита резервама по регулаторном захтјеву без резерви на категорију ризика "Е" гледано у односу на 2009. годину, повећана је на укупне и неквалитетне кредите правних лица, док је на неквалитетне кредите физичких лица забиљежила пад од 2,4 процентна поена највећим дијелом због класификовања у категорију ризика "Е".

Оно што свакако захтијева додатну пажњу и опрез је тренд раста који су неквалитетни кредити биљежили током цијеле 2009. и додатно погоршање у 2010. години. Поред чињенице да су резерве по неквалитетним кредитима у 2010. години имале већу стопу раста (раст 102%) од стопе раста неквалитетних кредита (84%), пораст кредита класификованих у високо ризичну категорију кредита "Д" од 139% у односу на крај 2009. године упућује на додатно погоршање квалитета активе.

У последње двије године посебно је наглашен проблем отплате кредита од стране јемаца или судужника умјесто главног дужника.

Према извјештајима банака у периоду 01.01.-31.12.2010. године 1.840 јемаца/судужника је отплатило 3.072 хиљаде КМ³ по 1.505 партија кредита физичких лица или 0,46% од укупно 380.211 партија кредита физичких лица (у периоду од 01.01.-31.12.2009. године је 1.288 јемаца/судужника укупно отплатило 1.683 хиљаде КМ по 1.031 партији кредита физичких лица или 0,32% од укупно 318.833 партије кредита физичких лица).

Са циљем ублажавања негативних ефеката глобалне финансијске и економске кризе, а водећи рачуна о очувању стабилности банкарског сектора, Агенција је крајем 2009. године донијела Одлуку о привременом репрограму кредитних обавеза физичких и правних лица, која је снази и у 2011. години. Поступајући према наведеној одлуци, банке Републике Српске су у 2010. години од укупно примљених 1.100 захтјева за репрограм кредитних обавеза одобриле 561 захтјев у укупном износу од 199,7 милиона КМ. Од укупног броја одобрених захтјева, 174 се односе на правна лица на основу којих је одобрен укупан репрограм у износу од 195,9 милиона КМ, док је на основу одобрених захтјева физичким лицима репрограмиран износ од 3,8 милиона КМ за укупно 387 партија кредита физичких лица. Дакле, ова могућност се користи у значајној мјери када су у питању правна лица, а већи обим репрограма кредита физичким лицима може се очекивати у наредном периоду.

Сходно Одлуци Агенције о ближим условима и начину поступања банака по приговору клијента, банке су доставиле извјештаје за период 01.01.-31.12.2010. године. Приговоре клијената (укупно 223 приговора) добило је осам банака (двије банке нису имале приговоре клијената). Највећи број приговора је по основу приговора судужника/јемаца (53), по основу обрачуна камате (41), осталог из области кредитног пословања (43), те по основу промјене услова кредитирања (38). Банке су позитивно ријешиле 54 приговора, негативно 129 приговора, а 40 приговора је у процесу обраде или изјашњавања.

³ У износ отплате на терет јемаца/судужника су укључене све отплате јемаца умјесто дужника у извјештајном периоду, било да се ради о отплати једне или неколико рата или преузимању континуиране отплате кредита.

4.1. Резерве за потенцијалне кредитне губитке

Преглед ризичне aktive и издвојених резерви дајемо у сљедећој табели:

(у 000 КМ)

Р/б	О П И С	31.12.2009.	31.12.2010.		ИНДЕКС	
			По извјештај. банака*	По претх. методол.**	6=4/3	7=5/3
1	2	3	4	5		
1.	Укупна ризична актива (на коју се издвајају резерве)	4.367.486	4.650.844	4.470.930	106	102
	- актива класификована у А	3.437.141	3.373.276	3.373.276	98	98
	- актива класификована у Б,Ц,Д,Е	930.345	1.277.568	1.097.654	137	118
2.	Издвојене резерве	218.513	491.034	311.120	225	142
	- актива класификована у А	68.964	67.658	67.658	98	98
	- актива класификована у Б,Ц,Д,Е	149.549	423.376	243.462	283	163
3.	Однос укупних резерви/ Укупно ризична актива	5,0%	10,6%	7%		
4.	Однос опитних резерви/ Актива класификована у А	2,0%	2,0%	2,0%		
5.	Однос посебних резерви/ Актива класификована у Б-Е	16,1%	33,1%	22,2%		

*По извјештајима банака (актива по МРС, а резерве по регулаторном захтјеву)

**По претходној методологији (без измјене методологије извјештавања)

Ради упоредивости података са крајем 2009. године класификована актива и резервисања по регулаторном захтјеву приказани су са 31.12.2010. године и по претходној методологији, односно класификована актива и резерве без "Е" категорије ризика. На основу тих података укупно класификована актива има раст од 2%, а укупне резерве раст од 42%, што је резултирало порастом стопе просјечних резерви са 5% на 7% (по МРС који укључује и "Е" категорију ризика стопа просјечних резерви је 10,6%).

Треба напоменути да су, поред резерви за потенцијалне губитке које су банке обавезне да издвајају сходно Закону о банкама Републике Српске, банке такође обавезне издвајати и законске резерве до висине од 10% акционарског капитала сходно Закону о привредним друштвима. Ове резерве се формирају из остварене добити и могу се користити за повећање акционарског капитала или за покриће губитака. Са 31.12.2010. године издвојене законске резерве износе 43,1 милион КМ и када би ове резерве додали укупним резервама за кредитне и друге губитке обрачунатим по претходној методологији добили би резерве у износу од 354,3 милиона КМ које би у односу на укупну ризичну активу давале стопу резерви од 7,9% умјесто стопе резерви од 7%.

Поред напријед наведених резерви у билансима банака налази се износ од 10 милиона КМ формираних резерви по основу судских спорова за које се процјењује да постоји потпуна или дјелимична могућност за губљење спора, а исте се односе на шест банака.

Процјена кредитних и других губитака и ниво обрачунатих резерви по регулаторном захтјеву одражавају квалитет active сваке банке и банкарског сектора у цјелини и због тога се морају континуирано држати под надзором.

У оквиру надзора квалитета active на основу извјештаја и путем контрола банака на лицу мјеста Агенција је у континуитету налагала банкама корективне мјере у смислу додатних захтјева за издвајање резерви за покриће кредитних и других губитака, побољшање постојећих пракси управљања кредитним ризиком, смањење концентрација изложености кредитном ризику, смањење и држање под контролом нивоа некавалитетне active и друго.

4.2. Коефицијенти квалитета активе

(у 000 КМ)

О П И С		31.12.2010.
1.	Доспјели кредити/	228.315
	Укупни кредити	3.786.627
	%	6,0
2.	Доспјели кредити/	228.315
	Рез. за потен. губитке	205.293
	%	111,2
3.	Доспјели кредити/	228.315
	Укупни капитал	547.849
	%	41,7
4.	Класификована актива/	4.500.624
	Укупни капитал	547.849
	%	821,5
5.	Рез. за потен. губитке/	205.293
	Укупни кредити	3.786.627
	%	5,4
6.	Укупна ризична актива	4.094.950
	Укупна актива	5.361.047
	%	76,4

Напомена: Коефицијенти су рађени на бази просјечног стања.

Коефицијенти квалитета активе приказани су само за 2010. годину, јер због примјене МРС са 31.12.2010. године и дјелимичне измјене извјештајне основе, нису упоредиви са претходном годином.

4.3. Трансакције са лицима повезаним са банком

Дио уобичајених активности банака је пословање са повезаним лицима. У условима тржишне економије показало се да је то посебно ризичан сегмент пословања банака. Због тога је Агенција донијела Одлуку о минималним стандардима за пословање са лицима повезаним с банком.

Надзорни одбор банке доноси посебне политике за пословање с повезаним лицима, које укључују сљедећа ограничења:

- да банка може обављати пословне трансакције са лицем повезаним са банком само уз одобрење Надзорног одбора или другог органа кога овласти Надзорни одбор,
- да се једном физичком лицу повезаном са банком могу одобрити пословне трансакције (кредитне трансакције и ванбилансне обавезе) највише до 1% основног капитала банке,
- свим физичким лицима повезаним са банком укупно могу одобрити пословне трансакције највише до 10% износа основног капитала банке,
- да пласмани свим повезаним лицима са банком не смију прећи 40% основног капитала.

Банка је дужна посебно водити евиденцију о:

- субсидијарним и другим капитално повезаним предузећима,
- изложености ризику кредитних задужења акционара са преко 5% гласачких права, као и члановима Надзорног одбора, те руководним и осталим радницима банке.

Преглед кредита и гаранција датих акционарима са више од 5% гласачког права, члановима Надзорног одбора, руководству и радницима банака

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.	Учешће у %	31.12.2010.	Учешће у %	Индекс
1	2	3	4	5	6=4/2
Кредити и ванбилансна потраживања:					
1. Акционарима са више од 5% глас. права (кредити)	12.496	75	9.166	65	73
2. Акционарима са више од 5% глас. права (ванб. потраж.)	360	2	181	1	50
3. Члановима Надзорног одбора	350	2	937	7	268
4. Руководству	3.385	21	3.879	27	115
5. Укупна потраживања од повезаних лица (1 до 4):	16.591	100	14.163	100	85
6. Радницима банке	50.362		49.513		98
7. СВЕУКУПНО (5+6):	66.953		63.676		95

У посматраном периоду дошло је до пада кредитне изложености према повезаним лицима за 15%.

На трансакције са лицима повезаним са банком Агенција усмјерава посебну пажњу, нарочито са аспекта идентификације и праћења кредитне изложености и то контролом извјештаја и непосредном контролом на лицу мјеста. Потраживања банака од акционара са више од 5% гласачких права по билансу и ванбилансу износе 9,3 милиона КМ и односе се на четири банке.

Укупна потраживања од повезаних лица износе 14,2 милиона КМ и мања су за 15% према стању са крајем 2009. године.

Кредити радницима износе 49,5 милиона КМ, са стопом пада од 2% у односу на претходну годину.

5. БИЛАНС УСПЈЕХА

Структура биланса успјеха банкарског сектора са 31.12.2009. и 31.12.2010. године види се из слједећег приказа:

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.		31.12.2010.		Инд-екс
	Укупно	Учешће	Укупно	Учешће	
1	2	3	4	5	6
1. ПРИХОДИ ПО КАМАТАМА И СЛ.ПРИХОДИ					
а) Приходи од камата и слични приходи	326.569	69	310.412	68	95
б) Оперативни приходи	148.232	31	147.067	32	99
2. УКУПНИ ПРИХОДИ (1.а+1.б)	474.801	100	457.479	100	96
3. РАСХОДИ					
а) Расходи по каматама и слични расходи	140.854	31	125.882	27	89
б) Пословни и директни расходи	129.364	29	151.032	32	117
в) Оперативни расходи	180.890	40	193.082	41	107
4. УКУПНИ РАСХОДИ (3.а+3.б+3.в)	451.108	100	469.996	100	104
УКУПНИ ПРИХОДИ - РАСХОДИ (2.- 4.)	23.693		-12.517		
ДОБИТ ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	28.012		32.910		117
ГУБИТАК	4.319		45.427		1.052
ПОРЕЗИ	6.934		8.719		126
Добит по основу повећ.одл.пор.средст. и смањ.одл.пор.обав.			498		0
Губитак по основу смањ.одл.пор.средст. и повећ.одл.пор.обав.			576		0
НЕТО-ДОБИТ	21.078		27.336		130
НЕТО-ГУБИТАК			48.650		0

Са 31.12.2010. године укупни приходи износе 457,5 милиона КМ са стопом пада од 4% у односу на исти период прошле године.

Основни извори прихода банкарског сектора су приходи од камата и то су најстабилнији извори. Приходи од камата износе 310,4 милиона КМ и чине 68% укупних прихода са стопом пада од 5% у односу на 2009. годину. У структури ових прихода, највеће учешће је камата по кредитима које износе 278,7 милиона КМ, са стопом пада од 3% у односу на исти период прошле године. На стопу пада прихода по каматама на кредите једним дијелом утицало је и смањење просјечене ефективне каматне стопе у 2010. године за 0,74 процентна поена у односу на исту у 2009. години.

Оперативни приходи износе 147,1 милион КМ или 32% укупних прихода и мањи су за 1% у односу на 31.12.2009. године.

У структури оперативних прихода на приходе од платног промета се односи 52,1 милион КМ или 35%, на приходе од укидања резервисања 29,5 милиона КМ или 20%, приходе по основу пословања са девизама 15 милиона КМ или 10%, по ванбилансним пословима 9,9 милиона КМ или 7%, трговању са хартијама од вриједности 4 милиона КМ или 3%. На остале оперативне приходе као што су нето курсне разлике, закупнине, приходи од чланарина на картице, приходи од ревалоризације, по учешћу у капиталу других и друге приходе се односи износ од 36,6 милиона КМ или 25% од укупних оперативних прихода.

Укупни расходи износе 470 милиона КМ са стопом раста од 4% у односу на исти период прошле године. Структура расхода је измијењена у односу на исти период 2009. године. Расходи по каматама износе 125,9 милиона КМ и смањили су учешће у укупним расходима са 32% на 27% и имају стопу пада од 11% због тренда смањења

депозита и тренда пада каматних стопа на орочене депозите (пад просјечне ефективне каматне стопе са 3,29% у 2009. години на 2,97% у 2010. години).

Пословни и директни расходи износе 151 милион КМ са стопом раста од 17% у односу на 2009. годину. Исти се односе на трошкове исправки вриједности и резервисања по ванбилансу, које су формиране примјеном МРС, и износе 136,7 милиона КМ и веће су за 17% од трошкова резерви са 31.12.2009. године. Остали пословни и директни трошкови износе 14,3 милиона КМ, са стопом раста од 13%.

Оперативни расходи износе 193,1 милион КМ и већи су за 7%. Односе се на трошкове плата и доприноса у износу од 78,8 милиона КМ или 41% са стопом пада од 2% у односу на 2009. годину, трошкове пословног простора у износу од 68,7 милиона КМ или 35% са растом од 2% и остале оперативне трошкове у износу од 45,6 милиона КМ или 24% са стопом раста од 38%.

Остварена добит прије опорезивања је 32,9 милиона КМ (девет банака) и већа је за 17% у односу на исти период прошле године.

Са 31.12.2010. године девет банака је остварило нето добит у износу од 27,3 милиона КМ, а једна банка губитак у износу од 48,7 милиона КМ. На нивоу укупног банкарског сектора остварен је негативан финансијски резултат у износу од 21,3 милиона КМ, док је у истом периоду прошле године остварена нето добит у износу од 17,4 милиона КМ.

У случају да није било измјене методологије, због примјене МРС, губитак би износио 36 милиона КМ (пет банака) и то због већег износа трошкова резервисања по регулаторном захтјеву у односу на МРС.

Негативан финансијски резултат банкарског сектора Републике Српске са 31.12.2010. године последица је у највећој мјери утицаја глобалне финансијске кризе, која је захватила и реални сектор, а у банкарском сектору узроковала пораст ризика, односно раст потенцијалних кредитних губитака.

У наредном периоду се очекује извјесно успоравање негативних трендова, прије свега раста потенцијалних кредитних губитака, али и даље банке треба да ефикасније контролишу структуру прихода и расхода, због чињенице да су оперативни расходи знатно већи од оперативних прихода. Оперативни приходи покривају 76% укупних оперативних расхода, а осталих 24% се финансира из прихода од камата и сличних прихода.

5.1. Коефицијенти профитабилности

Коефицијенти профитабилности приказани су само за 2010. годину, јер због примјене МРС са 31.12.2010. године и дјелимичне измјене методологије израде извјештаја, коефицијенти нису упоредиви са претходном годином.

(у 000 КМ)

О П И С		31.12.2010.
1.	Добит/	-21.236
	Просјечна нето актива	5.361.047
	%	- 0,4
2.	Добит/	-21.236
	Просјечни укупни капитал	547.849
	%	- 3,9
3.	Добит/	-21.236
	Просјечни акционарски капитал	460.497
	%	- 4,6
4.	Нето приход од камата/	184.530
	Просјечна нето актива	5.361.047
	%	3,4
5.	Приход од накнада/	86.127
	Просјечна нето актива	5.361.047
	%	1,6
6.	Укупни приход/	331.597
	Просјечна нето актива	5.361.047
	%	6,2
7.	Пословни и директ. расходи/	151.032
	Просјечна нето актива	5.361.047
	%	2,8
8.	Оперативни расходи/	193.082
	Просјечна нето актива	5.361.047
	%	3,6
9.	Некаматоносни расходи/	344.114
	Просјечна нето актива	5.361.047
	%	6,4

Напомена: Коефицијенти су рађени на бази просјечног стања.

У 2010. години је остварен негативан финансијски резултат.

6. ЛИКВИДНОСТ

Од квалитета управљања ризиком ликвидности и способности одржавања ликвидне позиције, те нивоа кредитног ризика, зависи стабилност пословања банке, изградња повјерења и тржишна позиција. Одржавање ликвидности и управљање ризиком ликвидности је веома сложен и важан сегмент пословања сваке банке и банкарског система у цјелини.

Одговорност за провођење политике ликвидности и обезбјеђивање способности банке да без одлагања извршава обавезе на дан доспјећа је на менаџменту банке и органима који управљају банком.

У процесу управљања ризиком ликвидности банке су дужне да примјеном усвојених програма, политика и процедура осигурају рочну структуру и усклађеност активе, пасиве и ванбиланса, планирају будуће потребе и изворе ликвидности водећи рачуна о неопходној диверзификацији извора, заштите банку од неочекиваних новчаних одлива, предвиде ликвидне потребе за ванредне ситуације. Све наведено банке морају обезбиједити имајући у виду поред утицаја интерних фактора на ликвидност банке и утицај екстерних фактора (регулаторни, монетарни, економски и законодавни систем, тржишни услови, развијеност тржишта новца и могућност приступа тржишту новца и др.) на укупно пословање банке.

Утицај свјетске финансијске кризе рефлектовао се посебно на реални сектор, а затим и на банкарски сектор Републике Српске, те је узроковао успоравање раста билансног нивоа банака крајем 2008. године и блажи пад, односно стагнацију у 2009. и 2010. години. Фокус банака је био усмјерен на строго држање под контролом текуће ликвидности, те повећање степена опрезности код планирања будуће позиције ликвидности у условима погоршања наплативости кредита, односно погоршања квалитета активе.

Примарни извор финансирања пословања банака су депозити који чине 70% укупне пасиве. Иако су депозити становништва, након мањих нестабилности крајем 2008. и почетком 2009. године, у потпуности стабилизовани и са 31.12.2010. године имају изражен тренд раста, укупна депозитна основа је ипак смањена. Са аспекта позиције ликвидности, банкарски сектор је ликвидан и способан да све обавезе извршава о року доспјећа.

На стабилну позицију ликвидности банака значајан утицај има и строго постављен регулаторни оквир за одржавање и планирање ликвидности, чије је поштовање под сталним надзором Агенције.

У структури укупне пасиве, учешће узетих кредита је 14%, а учешће субординираног дуга (као дугорочног квалитетног извора) је још увијек испод 0,5%. Субординирани дуг имају само двије банке Републике Српске.

Према рочној структури депозита са 31.12.2010. године краткорочни депозити износе 2.099,6 милиона КМ или 56%, а дугорочни депозити износе 1.678,7 милиона КМ или 44%. На рочну структуру депозита велики утицај имају краткорочни депозити државе.

Новчана средства, иако од краја 2008. године имају тренд смањења, и даље представљају значајну ставку активе са учешћем од 24%.

Све банке су континуирано испуњавале задане минималне услове одржавања позиције ликвидности, односно држања прописаног минималног дневног износа новчаних средстава од 5% и декадног износа новчаних средстава од 10% у односу на краткорочне изворе, што се види из слједећег приказа:

(у 000 КМ)

Р/б	О П И С	31.12.2009.	31.12.2010.	Индекс
1	2	3	4	5=4/3
1.	Просјечно дневно стање новчаних средстава	1.069.482	980.379	92
2.	Најниже укупно дневно стање новчаних средстава	911.439	820.669	90
3.	Краткорочни извори средстава (основица за обрачун)	2.461.094	2.224.986	90
4.	Износ обавезе			
4.1	Декадни просјек 10% од тачке 3	246.109	222.499	90
4.2	Дневни минимум 5% од тачке 3	123.055	111.249	90
5.	Испуњење обавезе - декадни просјек			
5.1	Вишак/мањак (1-4.1)	823.373	757.880	92
6.	Испуњење обавезе - дневни минимум			
6.1	Вишак/мањак (2-4.2)	788.384	709.420	90

Један од важних индикатора за анализу позиције ликвидности је праћење и контрола прописаних минималних услова за рочну усклађеност финансијске aktive и пасиве по преосталом року доспјећа за временске периоде (1-30 дана, 1-90 дана, 1-180 дана) које је приказано у сљедећој табели:

(у 000 КМ)

Р/б	О П И С	31.12.2009.	31.12.2010.	Индекс
1	2	3	4	5=4/3
а)	Преостали рок доспјећа од 1-30 дана			
1.	Укупна финансијска актива	1.929.292	1.823.784	95
2.	Укупне финансијске обавезе	1.518.530	1.459.583	96
3.	Разлика	410.762	364.201	89
4.	Остварено у % (1/2*100)	127,05	124,95	
5.	Прописани минимум (у %)	85	85	
6.	Више од прописаног минимума (4-5 у %)	42,05	39,95	
7.	Мање од прописаног минимума (5-4 у %)	0,00	0,00	
б)	Преостали рок доспјећа од 1-90 дана			
1.	Укупна финансијска актива	2.178.965	2.109.765	97
2.	Укупне финансијске обавезе	2.067.449	1.799.591	87
3.	Разлика	111.516	310.174	278
4.	Остварено у % (1/2*100)	105,39	117,24	
5.	Прописани минимум (у %)	80	80	
6.	Више од прописаног минимума (4-5 у %)	25,39	37,24	
7.	Мање од прописаног минимума (5-4 у %)	0,00	0,00	
в)	Преостали рок доспјећа од 1-180 дана			
1.	Укупна финансијска актива	2.456.372	2.397.244	98
2.	Укупне финансијске обавезе	2.538.727	2.262.518	89
3.	Разлика	-82.355	134.726	- 164
4.	Остварено у % (1/2*100)	96,76	105,95	
5.	Прописани минимум (у %)	75	75	
6.	Више од прописаног минимума (4-5 у %)	21,76	30,95	
7.	Мање од прописаног минимума (5-4 у %)	0,00	0,00	

Из приказа се види да је на нивоу банкарског сектора рочна усклађеност у оквиру прописаних лимита.

Рочна структура извора је база за рочну структуру пласмана, те се планирање извора и укупне ликвидне позиције сваке банке мора ускладити са планираном кредитном политиком.

Свако озбиљније нарушавање рочне усклађености може довести до проблема одржавања ликвидности, те може погоршати укупно финансијско стање банке.

И у наредном периоду Агенција ће са дужном пажњом вршити континуирану контролу управљања и одржавања текуће ликвидности банака.

6.1. Коэффициенти ликвидности

Коэффициенти ликвидности приказни су само за 2010. годину, јер због примјене МРС са 31.12.2010. године и дјелимичне измјене методологије израде извјештаја, коефицијенти нису упоредиви са претходном годином.

		(у 000 КМ)
О П И С		31.12.2010.
1.	Краткорочна актива/	2.056.785
	Краткорочна пасива	2.264.314
	%	90,8
2.	Краткорочна актива/	2.056.785
	Укупна актива	5.361.047
	%	38,4
3.	Краткорочна пасива/	2.264.314
	Укупна актива	5.361.047
	%	42,2
4.	Нето краткорочна пасива/	207.529
	Укупна актива	5.361.047
	%	3,9
5.	Нето кредити/	3.581.334
	Депозити	4.015.917
	%	89,2
6.	Нето кредити и преузете фин. обавезе акредитиви/	3.585.984
	Укупна актива	5.361.047
	%	66,9

Напомена: коефицијенти су рађени на бази просјечног стања

6.2. Девизна усклађеност финансијске aktive и пасиве

Девизни ризик представља изложеност банке могућем утицају промјена девизних курсева у зависности од висине и дужине трајања изложености и степена девизне усклађености финансијске aktive, пасиве и ванбиланса, односно од степена усклађености девизних новчаних токова.

Због могућности негативног утицаја промјена девизних курсева на финансијску позицију банке, прописани су минимални стандарди којих се банке морају придржавати у обављању девизних активности, доношењу и спровођењу програма, политика и процедура за праћење, контролу и управљање девизним ризиком.

Разлика између ставки aktive и пасиве по појединим валутама је отворена индивидуална девизна позиција која може бити дуга или кратка позиција.

Дуга позиција је када је вриједност ставки aktive по одређеној валути већа од вриједности ставки пасиве, а кратка позиција је када су вриједности ставки пасиве веће од active. Збир свих дугих и кратких позиција чине девизну позицију банке.

Прописани лимит девизне позиције банке је 30% од основног капитала, колико износи и за EUR, док је лимит за остале валуте 20% од основног капитала.

Девизна усклађеност финансијске active, пасиве и ванбиланса се прати дневно на основу извјештаја банака.

Стање и кретање девизне усклађености се види из следеће табеле:

(у 000 КМ)

Ред. број	О П И С	31.12.2009.		31.12.2010.		Индекс	
		EUR	УКУПНО	EUR	УКУПНО	7=5/3	8=6/4
1	2	3	4	5	6	7=5/3	8=6/4
1	ФИНАНСИЈСКА АКТИВА						
1.	Новчана средства	496.202	554.459	426.306	489.066	86	88
2.	Кредити	247.925	247.971	215.755	215.774	87	87
3.	Кредити са дев.клауз.	2.168.849	2.505.245	2.269.071	2.574.712	105	103
4.	Остало	76.408	80.254	74.283	78.011	97	97
5.	УКУПНО:	2.989.384	3.387.929	2.985.415	3.357.563	100	99
2	ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ						
1.	Депозити	1.997.276	2.409.141	1.665.344	2.009.600	83	83
2.	Узети кредити	147.103	149.732	147.279	148.847	100	99
3.	Депозити са дев.клауз.	801.419	801.419	1.059.754	1.060.986	132	132
4.	Остало	28.177	29.710	36.850	41.478	131	140
5.	УКУПНО:	2.973.975	3.390.002	2.909.227	3.260.911	98	96
3	ВАНБИЛАНСНА ПОЗИЦИЈА						
1.	Активна	754	20.620	6.388	10.052	847	49
2.	Пасивна	29.699	29.700	34.309	34.311	116	116
4	ПОЗИЦИЈА						
1.	Дуга позиција - износ			48.267	72.393		
2.	Дуга позиција - у %			9	13		
3.	Кратка позиција - износ	13.536	11.153				
4.	Кратка позиција - у %	3	2				
	Дозвољена позиција						
1.	Већа од дозвољене - у %	0	0	0	0		
2.	Мања од дозвољене - у %	27	28	21	17		

Са 31.12.2010. године укупна девизна финансијска актива банака Републике Српске износи 3.357,6 милиона КМ и за 1% је мања од стања са крајем претходне године.

У структури девизне aktive најзначајнија ставка су кредити покривени са девизном клаузулом који износе 2.574,7 милиона КМ са учешћем од 77% и већи су за 3% од стања са 31.12.2009. године.

Девизне финансијске обавезе износе 3.261 милион КМ са стопом пада од 4% према стању са 31.12.2009. године.

У структури ових обавеза најзначајнија ставка су девизни депозити који износе 2.009,6 милиона КМ или 62% са стопом пада од 17% у односу на крај 2009. године.

У валутној структури девизне active и пасиве доминанто је учешће валуте EUR-а на коју се односи 89%. Учешће EUR-а у активни ванбиланса је 64%, а у пасиви је 100%. Будући да је EUR-о паритетна валута за КМ, банке нису изложене девизном ризику по овој валути.

Са 31.12.2010. године на нивоу банкарског сектора укупна девизна позиција је дуга позиција и износи 72.393 хиљаде КМ или 13% од основног капитала и у оквиру је прописаног лимита од 30%.

7. ПОНДЕРИСАНЕ НОМИНАЛНЕ И ЕФЕКТИВНЕ КАМАТНЕ СТОПЕ

Увођење ефективних каматних стопа и њихово транспарентно објављивање има за циљ, поред приближавања међународним стандардима и праксама и свеобухватно упознавање клијента банке са цијеном кредита, односно годишњим приходом по депозиту, а у сврху лакшег избора банке са повољнијим условима. Ефективном каматном стопом се сматра декурзивна каматна стопа која се обрачунава на годишњем нивоу, и то примјеном сложеног каматног рачуна, на начин да се дисконтована новчана примања изједначавају са дисконтованим новчаним издацима одобрених кредита, односно примљених депозита.

Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе рачунају се на новоодобрене кредите, односно примљене депозите у извјештајном мјесецу. Ефективна каматна стопа је тржишна цијена банкарских производа, односно услуга.

Просјечне пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе по кредитима у 2009. и 2010. годину израчунате на основу мјесечних извјештаја за банкарски сектор Републике Српске и за пословне јединице банака из Федерације БиХ, а које послују у Републици Српској, виде се из сљедећег приказа:

(у %)

О П И С	Просјечне пондерисане каматне стопе							
	I-XII 2009.				I-XII 2010.			
	Банке РС		Јед. банака из ФБиХ		Банке РС		Јед. банака из ФБиХ	
	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС
1. Пондерисане каматне стопе на краткороч. кредите	8,78	10,80	8,71	10,01	8,25	9,44	8,56	9,90
1.1. Привреди	8,74	10,75	8,40	8,90	8,19	9,28	8,24	8,60
1.2. Становништву	10,15	13,41	10,17	14,05	10,50	13,73	10,00	15,73
2. Пондерисане каматне стопе на дугорочне кредите	8,35	9,20	11,33	12,85	8,30	9,11	9,89	11,15
2.1. Привреди	7,80	8,54	9,26	10,38	8,25	9,03	8,72	9,46
2.2. Становништву	9,36	10,44	12,10	13,77	8,56	9,46	10,52	12,04
2.2.1. Стамбени кредити	6,75	7,17	8,85	9,53	6,15	6,47	7,94	8,85
3. Укупно пондерисане каматне стопе	8,58	10,06	10,64	12,11	8,27	9,32	9,62	10,89

НКС = номиналне каматне стопе

ЕКС = ефективне каматне стопе

Просјечне номиналне и ефективне каматне стопе на кредите банака Републике Српске биљеже пад у односу на 2009. годину (пад номиналних каматних стопа за 0,31 процентни поен, а ефективних за 0,74 процентна поена).

Просјечна пондерисана ЕКС на краткорочне кредите банака Републике Српске мања је за 1,36 процентних поена, док је на дугорочне кредите мања за 0,09 процентних поена у односу на 2009. годину.

У сектору привреде просјечна ЕКС на краткорочне кредите банака Републике Српске биљежи пад од 1,47 процентних поена, док је на дугорочне кредите порасла за 0,49 процентних поена. У сектору становништва просјечна ЕКС на краткорочне кредите је већа за 0,32 процентна поена, а на дугорочне кредите је мања за 0,98 процентних поена. Код стамбених кредита становништву, просјечна ЕКС је мања за 0,7 процентних поена, што је последица значајно смањене тражње за овом врстом кредита и повољнијим кредитима из средстава ИРБРС.

Јединице банака из Федерације БиХ у 2010. години такође имају пад просјечне ЕКС на укупне кредите од 1,22 процентна поена.

Просјечне пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе по ороченим депозитима за 2009. и 2010. годину израчунате на основу мјесечних извјештаја за банкарски сектор Републике Српске и за пословне јединице банака из Федерације БиХ, а које послују у Републици Српској, виде се из слједећег приказа:

(у %)

О П И С	Просјечне пондерисане каматне стопе							
	I-XII 2009.				I- XII 2010.			
	Банке РС		Јед. банака из ФБиХ		Банке РС		Јед. банака из ФБиХ	
	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС
Пондерисане каматне стопе на краткороч. депозите	3,01	3,01	3,12	3,27	2,44	2,44	1,05	1,09
Пондерисане каматне стопе на дугорочне депозите	4,98	4,99	5,08	5,24	4,74	4,74	3,42	3,44
Укупно пондерисане каматне стопе на депозите	3,29	3,29	4,07	4,22	2,96	2,97	2,03	2,07

НКС = номиналне каматне стопе

ЕКС = ефективне каматне стопе

Из приказа се види да просјечне номиналне и ефективне каматне стопе на укупне депозите банака Републике Српске имају тренд смањења, као и каматне стопе јединица банака из Федерације БиХ које послују у Републици Српској.

Јединице банака из Федерације БиХ остварују у просјеку већу каматну маржу рачунату као однос ЕКС на укупне кредите и ЕКС на укупне депозите (разлика је 8,82 процентних поена за ефективну каматну стопу) од банака Републике Српске (разлика 6,35 процентних поена за ефективну каматну стопу) по овим категоријама биланса стања.

Просјечне каматне стопе на кредите који се односе на уговорено прекорачење по рачунима и на депозите по виђењу рачунате су на основу просјечног дневног стања у извјештајном мјесецу. На ове ставке активе и пасиве ефективна каматна стопа је у правилу једнака номиналној каматној стопи.

Просјечне каматне стопе на уговорена прекорачења и депозите по виђењу за 2009. и 2010. годину виде се из слједећег приказа:

(у %)

О П И С	Просјечне пондерисане каматне стопе							
	I-XII 2009.				I- XII 2010.			
	Банке РС		Јед. банака из ФБиХ		Банке РС		Јед. банака из ФБиХ	
	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС
Пондерисане каматне стопе на кредите - прекорачења по рачунима	9,93	9,95	9,62	9,63	10,54	10,57	10,23	10,23
Пондерисане камат. стопе на депозите по виђењу	0,67	0,67	0,49	0,49	0,52	0,52	0,23	0,23

НКС = номиналне каматне стопе

ЕКС = ефективне каматне стопе

У 2010. години јединице банака из Федерације БиХ које послују у Републици Српској примјењивале су за 0,34 процентна поена ниже ЕКС по кредитима - прекорачења по рачунима од банака Републике Српске, али су примјењивале и мање камате на депозите по виђењу (за 0,29 процентних поена).

8. СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

У складу са Одлуком о супервизији банака Агенција надзире и усклађеност банака са минималним стандардима спречавања прања новца и финансирања тероризма.

Законом о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности ("Службени гласник БиХ", број 53/09) - у даљем тексту: Закон, прописано је да послове који се односе на спречавање, истраживање и откривање операција прања новца и финансирања терористичких активности обавља Агенција за истраге и заштиту БиХ - Финансијско обавјештајно одјељење (у даљем тексту: ФОО), а да надзор над провођењем Закона у банкама врши Агенција.

У 2010. години је утврђено да банке обавјештавају ФОО о трансакцијама за које је прописано извјештавање, да су усвојиле и да примјењују дефинисане критерије за комитенте који носе већи ризик за банку (на основу анализе ризика), да су успоставиле посебне регистре профила комитената за правна и физичка лица, да су изградиле информационе системе који омогућавају примјену успостављених лимита у прањењу рачуна и трансакција, да је систем интерних контрола на задовољавајућем нивоу, да приликом успостављања кореспондентског односа са другим банкама траже потребне информације о пословним активностима, овлашћеним потписницима, те општим информацијама о процедурама банке на спречавању прања новца и финансирања тероризма, да је обученост и ефикасност овлашћених лица за спречавање прања новца и финансирања тероризма на задовољавајућем нивоу. Међутим и даље је присутан у мањој мјери проблем ажурирања документације код комитената који су раније успоставили пословни однос са банком, проблем неадекватног идентификовања извора средстава (код физичких лица) за отплату кредита, непотпуна усклађеност програма банака са новим Законом о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, проблем ажурирања регистра профила комитената, те неадекватне примјене успостављених лимита у прањењу рачуна и трансакција.

Банке су у 2010. години пријавиле укупно 72.574 трансакције у вриједности од 2.478 милиона КМ, што представља 0,24% укупно обављених трансакција, односно 4,9% вриједности обављених трансакција у банкарском сектору Републике Српске.

У 2010. години пријављене су двије сумњиве трансакција у износу од 728 хиљада КМ, те једно сумњиво пословање комитента.

Извјештавање Агенције о трансакцијама за које је прописано извјештавање је било на задовољавајућем нивоу, а банке су извјештавање обављале сходно Закону о банкама Републике Српске.

Радна група институција БиХ за спречавање прања новца и финансирања терористичких активности (учествовао представник Агенције) је у 2010. години наставила активности у складу са Акционим планом за борбу против прања новца и финансирања тероризма у БиХ и у складу са међународним стандардима (Трећа директива ЕУ и Препоруке FATF-а).

Управљање ризицима у банкама Републике Српске, кад је у питању спречавање прања новца и финансирања тероризма је на задовољавајућем нивоу, али је свакако потребан континуиран надзор ради одржавања и даљег унапређења достигнутог нивоа усклађености.

9. УНУТРАШЊИ ПЛАТНИ ПРОМЕТ

У платни промет Републике Српске са 31.12.2010. године укључено је свих 10 банака из Републике Српске и 7 банака из Федерације БиХ, путем организационих јединица које послују у Републици Српској.

Са 31.12.2010. године банке Републике Српске и филијале и пословне јединице банака из Федерације БиХ имале су укупно 103.640 отворених трансакционих рачуна, што је за 609 рачуна мање у односу на стање са 31.12.2009. године (104.249 отворених трансакционих рачуна), углавном због затварања неактивних рачуна.

Извршени број и износ трансакција за 2010. годину дат је у следећој табели:

Датум	Унутарбанкарске платне трансакције (задужење рачуна)		Међубанкарске платне трансакције (задужење рачуна)	
	Број трансакција	Износ трансакција (000 КМ)	Број трансакција	Износ трансакција (000 КМ)
31.01.2010.	1.412.821	2.410.112	792.424	1.404.731
28.02.2010.	1.593.634	2.259.239	927.609	1.334.543
31.03.2010.	1.847.902	2.935.665	1.126.822	1.648.580
30.04.2010.	1.714.251	2.795.552	1.070.069	1.578.133
31.05.2010.	1.639.636	2.872.844	1.003.998	1.585.687
30.06.2010.	1.709.359	3.219.748	1.094.203	1.625.200
31.07.2010.	1.753.953	3.278.007	1.102.162	1.758.090
31.08.2010.	1.759.659	3.045.412	1.100.931	1.668.334
30.09.2010.	1.732.352	3.290.592	1.066.413	1.837.778
31.10.2010.	1.708.264	2.932.294	1.042.581	1.731.355
30.11.2010.	1.740.252	3.163.976	1.059.834	1.778.814
31.12.2010.	1.911.545	3.445.795	1.153.488	2.156.119
УКУПНО:	20.523.628	35.648.836	12.540.534	20.107.364

Укупан број обављених унутарбанкарских трансакција са 31.12.2010. године је 20,5 милиона, чија је вриједност 35,6 милијарди КМ, док је број међубанкарских трансакција 12,5 милиона, а вриједност је 20,1 милијарду КМ.

Функционисање унутрашњег платног промета у банкарском сектору Републике Српске успјешно је настављено током 2010. године. У обављању унутрашњег платног промета није било значајнијих неправилности, а утврђене неправилности односиле су се на непотпуну документованост досијеа трансакционих рачуна правних и физичких лица у платном промету и нередовно објављивање списка несолвентних клијената у Службеном гласнику Републике Српске.

У склопу свеобухватних контрола вршена је и контрола обрачуна затезних камата, те је утврђено да су банке поступале у складу са Законом о висини стопе затезне камате ("Службени гласник Републике Српске" број 19/01 и 52/06), односно да исте нису вршиле исплате средстава преко прописаног износа.

II СЕКТОР МИКРОКРЕДИТНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

1. СТРУКТУРА МКО

Са 31.12.2010. године у Републици Српској пословало је 7 микрокредитних организација (МКО), од којих су 3 МКД као профитне организације и 4 МКФ као непрофитне организације.

Са дозволом за рад Агенције у Републици Српској ради 136 организационих дијелова МКО, који послују у оквиру девет МКФ, чије је сједиште у Федерацији БиХ (број пословних јединица има благи тренд смањења од задњег квартала 2009. године).

МКО послују путем централних канцеларија и теренских канцеларија, експозитура и представништава, који су лоцирани, како на подручју Републике Српске, тако и на подручју Федерације БиХ.

1.1. Кадрови

У сљедећој табели дат је преглед квалификационе структуре и броја запослених у МКО:

Редни број	Квалификација	31.12.2009.		Укупно 5=(3+4)	Учешће у % 6	31.12.2010.		Укупно 9=(7+8)	Учешће у % 10	Индекс 11=9/6
		МКД	МКФ			МКД	МКФ			
1	2	3	4			7	8			
1.	НС	0	0	0	0	1	0	1	0	0
2.	КВ	1	0	1	0	0	0	0	0	0
3.	ВКВ	0	1	1	0	0	1	1	0	100
4.	ССС	169	8	177	42	142	7	149	39	84
5.	ВШС	71	0	71	17	56	0	56	15	79
6.	ВСС	166	4	170	40	164	6	170	45	100
7.	МР	4	0	4	1	3	0	3	1	75
УКУПНО:		411	13	424	100	366	14	380	100	90

Са 31.12.2010. године МКО сектор Републике Српске запошљавао је укупно 380 радника, што је за 44 радника мање у односу на 31.12.2009. године. Смањење броја радника односи се на једно МКД.

У структури запослених највеће је учешће средње стручне спреме од 39% са стопом пада од 16% или за 28 радника, високе стручне спреме 45% и са истим стањем као и са 31.12.2009. године, те ВШС са учешћем од 15% и стопом пада од 21% или за 15 радника.

Квалификациона структура и укупан број запослених у МКО у великој мјери зависи од структуре и броја запослених у највећем МКД. Највеће МКД у Републици Српској запошљава 277 радника са стопом пада од 15% или за 48 радника.

Организациони дијелови МКФ који послују у Републици Српској, а чије је сједиште у Федерацији БиХ, имају укупно 374 радника (смањење за 76 радника у 2010. години) или 50% од укупно запослених (754 радника) у микрокредитним организацијама у Републици Српској. Према квалификационој структури запослених, која се значајно разликује од МКО из Републике Српске, у овим организационим дијеловима учешће средње стручне спреме је 61% (228 радника), више стручне спреме 16% (61 радник), високе стручне спреме 23% (84 радника).

2. ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА МКО

Функцију надзора и контроле финансијског стања МКО Агенција обавља контролом на лицу мјеста у МКО и анализом извјештаја које МКО достављају Агенцији, сходно Закону и подзаконским актима Агенције.

Извјештајну основу чине квартални извјештаји о билансу стања, капиталу, кредитима, резервама за кредитне губитке, резултатима пословања и други извјештаји о појединим сегментима пословања, те мјесечни извјештај о каматним стопама.

2.1. Биланс стања

У сљедећој табели дат је приказ финансијских показатеља биланса стања МКО, као и структура активе и пасиве МКО за 2009. и 2010. годину:

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.					31.12.2010.					Индекс
	Стање за МКД	%	Стање за МКФ	%	Укупно	Стање за МКД	%	Стање за МКФ	%	Укупно	
1	2	3	4	5	6=(2+4)	7	8	9	10	11=(7+9)	12=11/6
АКТИВА (ИМОВИНА)											
1. Новчана средства	29.854	10	58	3	29.912	6.092	2	89	5	6.181	21
2. Пласмани банкама	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Кредити	266.479	84	1.787	87	268.266	227.474	82	1.552	82	229.026	85
4. Послов. простор и ос.фик.актива	8.745	3	180	9	8.925	12.921	5	159	8	13.080	147
5. Дугорочне инвестиције	3.397	1	0	0	3.397	24.234	9	0	0	24.234	713
6. Остала актива	7.094	2	28	1	7.122	7.436	2	90	5	7.526	106
Укупно актива:	315.569	100	2.053	100	317.622	278.157	100	1.890	100	280.047	88
ПАСИВА (ОБАВЕЗЕ)											
7. Обавезе по узетим кредитима	233.327	74	765	37	234.092	196.232	71	760	40	196.992	84
8. Резерве за потенцијалне губитке	10.981	4	131	6	11.112	11.037	4	171	9	11.208	101
9. Остале обавезе	13.996	4	124	6	14.120	12.001	4	87	5	12.088	86
10. Капитал	57.265	18	1.033	51	58.298	58.887	21	872	46	59.759	103
11. Укупно пасива (обав. и капитал)	315.569	100	2.053	100	317.622	278.157	100	1.890	100	280.047	88
Ванбилансна евиденција	9.740		268		10.008	17.317		255		17.572	176

Билансни ниво МКО са 31.12.2010. године је износио 280 милиона КМ и мањи је за 12% од стања са 31.12.2009. године. Од укупног биланса МКО, на МКД се односи износ од 278,2 милиона КМ или 99%. Највеће МКД у Републици Српској има активу у износу од 209,9 милиона КМ и чини 75% од укупне активе МКО.

У структури активе МКО новчана средства износе 6,2 милиона КМ или 2% са стопом пада од 79% или за 24 милиона КМ у односу на 31.12.2009. године и углавном се односе на новчана средства једног МКД (већим дијелом отплата узетих дугорочних кредита у трећем кварталу 2010. године). Бруто кредити износе 229 милиона КМ или 82% укупне активе и биљеже пад од 15% у односу на крај 2009. године. Пословни простор и остала фиксна актива су 13,1 милион КМ са стопом раста од 47% у односу на крај 2009. године (улагања у земљиште и пословни објекат код два МКД). Дугорочне инвестиције су 24,2 милиона КМ са стопом раста од 613% (куповина и докапитализација банке) и 93% се односи на једно МКД. Остала актива је 7,5 милиона КМ или 3%, а чине је обрачунате камате, аванси, активна временска разграничења и друго.

У структури пасиве обавезе по узетим кредитима су основни извор средстава и износе 197 милиона КМ или 70% укупне пасиве (обавезе и капитал) са падом од 16% у односу на стање са 31.12.2009. године.

У сљедећем прегледу дата је рочна структура узетих кредита са 31.12.2009. и 31.12.2010. године:

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.				31.12.2010.				Инд-екс
	МКД	МКФ	Укупно	Учешће у %	МКД	МКФ	Укупно	Учешће у %	
1	2	3	4=(2+3)	5	6	7	8=(6+7)	9	10=9/5
1. Обавезе по узетим краткороч. кредитима	2.935	407	3.342	1	1.840	266	2.106	1	63
2. Обавезе по узетим дугороч. кредитима	230.392	358	230.750	99	194.392	494	194.886	99	84
Укупне обавезе по кредитима:	233.327	765	234.092	100	196.232	760	196.992	100	84

Од укупних обавеза по узетим кредитима на дугорочне кредите се односи износ од 194,9 милиона КМ или 99% са падом од 16% у односу на стање са 31.12.2009. године (отплата узетих дугорочних кредита једног МКД). Краткорочни кредити износе 2,1 милион КМ или 1% и мањи су за 37% у односу на крај претходне године.

Најзначајнији кредитори микрокредитног сектора су: Агенција за међународну сарадњу Краљевине Шпаније (16%); Европски фонд за Југоисточну Европу (20%); Инвестициони фонд Blue Orchard (10%); Microfinance enhancement Facility (7%); домаће банке (8%); ИРБРС⁴ (3%).

Резерве за потенцијалне кредитне губитке и остала потраживања са 31.12.2010. године износе 11,2 милиона КМ и веће су за 1% у односу на 31.12.2009. године. Од укупних резерви на једно МКД се односи 11 милиона КМ или 98%.

Остале обавезе износе 12,1 милион КМ или 4% укупне пасиве, а чине их обавезе према радницима, добављачима, пасивна временска разграничења и друго.

Укупан капитал МКО износи 59,8 милиона КМ или 21% укупне пасиве МКО и већи је за 3% у односу на крај 2009. године.

Са 31.12.2010. године ванбилансна евиденција МКО износи 17,6 милиона КМ и већа је за 76% у односу на стање са 31.12.2009. године. Ванбилансну евиденцију чине отписана кредитна потраживања (потраживања код којих је кашњење у отплати дуже од 180 дана). Од укупно отписаних потраживања на једно МКД се односи 16,7 милиона КМ или 95%.

2.2. Капитал

Укупни капитал МКО износи 59,8 милиона КМ са стопом раста од 3% у односу на крај 2009. године. Капитал МКД износи 58,9 милиона КМ или 99%, а капитал МКФ око 900 хиљада КМ или 1%.

У сљедећем прегледу дата је структура укупног капитала МКО:

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.					31.12.2010.					Индекс
	Стање за МКД	%	Стање за МКФ	%	Укупно	Стање за МКД	%	Стање за МКФ	%	Укупно	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12=11/6
Основни капитал	48.797	85	727	70	49.524	48.797	83	727	83	49.524	100
Емисиона аџиа	0	0			0	0	0			0	0
Нераспоређена добит*	5.581	10			5.581	7.170	12			7.170	128
Вишак/мањак прихода над расход.			296	29	296			111	13	111	38
Законске резерве	2.847	5	10	1	2.857	2.850	5	34	4	2.884	101
Остале резерве	40	0	0	0	40	70	0	0	0	70	175
Укупно капитал:	57.265	100	1.033	100	58.298	58.887	100	872	100	59.759	103

Са 31.12.2010. године основни капитал МКО се није промијенио и износи 49,5 милиона КМ (на МКД се односи 98,5%).

⁴ Кредите из средстава ИРБРС МКО су пласирале у складу са уговорима потписаним са ИРБРС и у складу са њиховим Правилима, тако да се ЕКС по овим кредитима креће у распону од 5,16% до 6,82%.

Нераспоређена добит МКД износи 7,2 милиона КМ и већа је за 28% у односу на крај 2009. године, а чине је нераспоређена добит претходних година у износу од 5,6 милиона КМ и добит текуће године у износу од 1,6 милиона КМ. Вишак прихода над расходима МКФ износи 111 хиљада КМ са стопом пада од 62% према 31.12.2009. године, а састоји се од вишка прихода над расходима претходне године у износу од 245 хиљада КМ и мања прихода над расходима текуће године у износу од 134 хиљаде КМ (све МКФ). Законске резерве износе 2,9 милиона КМ са стопом раста од 1% у односу на 2009. годину.

2.3. Квалитет кредитног портфолиа

Основна дјелатност МКО је давање микрокредита. Циљна група корисника кредита МКО су углавном грађани са нижим приходима. Ова група корисника у правилу теже добија кредите од банака, јер није у могућности обезбиједити захтијевану документацију и испунити строжије услове кредитирања код банака.

Наведена група корисника све теже подноси стање економске и финансијске кризе, што за последицу има погоршање квалитета кредитног портфолиа и смањење нивоа кредита код МКО гледано у цјелини.

У 2010. години кредитна активност МКО има тренд смањења. Укупни бруто кредити износе 229 милиона КМ и мањи су за 15% у односу на 2009. годину.

У укупним кредитима МКО на кредите МКД се односи 227,5 милиона КМ или 99%, а на МКФ износ од 1,6 милиона КМ или 1%.

Нето кредити које чине укупни кредити МКО умањени за износ укупних резерви за кредитне губитке МКО приказани су у сљедећој табели:

(у 000 КМ)

Р/б	О П И С	31.12.2009.			31.12.2010.			Индекс
		МКД	МКФ	Укупно	МКД	МКФ	Укупно	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8=(6+7)	9=8/5
1.	Кредити	266.479	1.787	268.266	227.474	1.552	229.026	85
2.	Резерве за потен. кред. губитке	10.795	126	10.921	10.501	161	10.662	98
3.	Нето кредити (1.-2.)	255.684	1.661	257.345	216.973	1.391	218.364	85

Нето кредити износе 218,4 милиона КМ и мањи су за 15% у односу на 31.12.2009. године. Резерве за кредитне губитке су 10,7 милиона КМ са стопом пада од 2% у односу на крај претходне године.

Секторска и рочна структура кредита МКО Републике Српске са 31.12.2010. године приказана је у сљедећој табели:

(у 000 КМ)

Ред. број	Микрокредити	Краткорочни кредити	Дугорочни кредити	Доспјела потраживања	Укупно
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)
1.	Правним лицима				
а)	услугне дјелатности	404	4.253	27	4.684
б)	трговину	1.066	4.163	90	5.319
в)	пољопривреду	3	566	14	583
г)	производњу	452	4.471	50	4.973
д)	остало	27	98	1	126
	УКУПНО 1:	1.952	13.551	182	15.685
2.	Физичким лицима				
а)	услугне дјелатности	1.425	35.132	466	37.023
б)	трговину	1.641	22.465	293	24.399
в)	пољопривреду	2.841	71.423	604	74.868
г)	производњу	853	13.263	170	14.286
д)	стамбене потребе	85	1.180	12	1.277
ђ)	остало	5.993	54.937	558	61.488
	УКУПНО 2:	12.838	198.400	2.103	213.341
	УКУПНО (1+2):	14.790	211.951	2.285	229.026

Према секторској структури кредита МКО физичким лицима је пласиран износ од 213,3 милиона КМ или 93%, а правним лицима износ од 15,7 милиона КМ или 7% правним лицима.

У рочној структури укупних кредита на краткорочне кредите (са доспјелим потраживањима) се односи 17 милиона КМ или 7,5%, а на дугорочне кредите 212 милиона КМ или 92,5% укупних кредита МКО.

Доспјела потраживања износе 2,3 милиона КМ или 1% од укупних кредита МКО са 31.12.2010. године (са 31.12.2009. године су 0,9%), а 92% се односи на кредите физичким лицима.

Према гранској структури укупних кредита правним лицима највећи износ је пласиран за трговину, производњу и услужне дјелатности.

Од укупних кредита физичким лицима, највећи износ пласиран је за пољопривреду.

Секторска и рочна структура укупних кредита за организационе дијелове МКФ које послују у Републици Српској чије је сједиште у Федерацији БиХ, приказана је у сљедећем прегледу са стањем на дан 31.12.2010. године:

(у 000 КМ)

Ред. број	Микрокредити	Краткорочни кредити	Дугорочни кредити	Доспјела потраживања	Укупно
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)
1.	Правним лицима				
а)	услугне дјелатности	86	521	6	613
б)	трговину	94	450	14	558
в)	пољопривреду	6	25	0	31
г)	производњу	44	182	4	230
д)	остало	13	124	0	137
	УКУПНО 1:	243	1.302	25	1.570
2.	Физичким лицима				
а)	услугне дјелатности	2.629	28.560	600	31.789
б)	трговину	2.101	16.484	474	19.059
в)	пољопривреду	2.819	50.706	873	54.398
г)	производњу	592	4.793	134	5.519
д)	стамбене потребе	748	15.208	250	16.206
ђ)	остало	3.050	10.012	197	13.259
	УКУПНО 2:	11.938	125.763	2.529	140.230
	УКУПНО (1+2):	12.181	127.065	2.554	141.800

Организациони дијелови МКФ који послују у Републици Српској, а чије је сједиште у Федерацији БиХ пласирали су кредите у укупном износу од 141,8 милиона КМ или 38% од укупног износа кредита у овом сектору у Републици Српској (370,8 милиона КМ).

Са 31.12.2010. године укупни кредити ових јединица мањи су за 27% у односу на 31.12.2009. године када су износили 193,7 милиона КМ.

Према секторској структури 1,6 милиона КМ или 1% је пласирано правним лицима, а 140,2 милиона КМ или 99% физичким лицима.

Од укупних кредита на дугорочне кредите се односи 127,1 милион КМ или 90%, а на краткорочне кредите у које се укључују и доспјела потраживања 14,7 милиона КМ или 10%.

Доспјела потраживања имају блажи тренд раста и износе 2,6 милиона КМ или 2% од укупног износа кредита (са 31.12.2009. године су 1,8%) и готово у цјелости (99%) се односе на кредите одобрене физичким лицима.

На основу анализе гранске структуре произилази да је микрокредитирање у Републици Српској највећим дијелом усмјерено на кредитирање пољопривредне производње и услужних дјелатности и углавном се односи на дугорочне кредите физичким лицима.

Укупан износ микрокредита одобрених физичким лицима за све МКО које послују у Републици Српској са 31.12.2010. године види се из сљедећег прегледа:

(у 000 КМ)		
		Износ
1.	МКО РС	213.341
	минус: пословне јединице МКО РС у ФБиХ	48.800
	Укупно 1:	164.541
2.	Пословне јединице МКО ФБиХ у РС	140.230
	Укупно (1+2):	304.771

МКО које послују у Републици Српској пласирале су укупно 304,8 милиона КМ кредита физичким лицима, што износи око 212 КМ задужености по становнику Републике Српске (према статистичким подацима у Републици Српској је у 2009. години било око 1.435 хиљада становника), док је са 31.12.2009. године задуженост износила 266 КМ по становнику, а са 31.12.2008. године 308 КМ по становнику.

Са 31.12.2010. године кредите дате повезаним лицима имају два МКД у укупном износу од 293 хиљаде КМ, од чега се на дугорочне кредите односи износ од 279 хиљада КМ или 95%.

МКО су дужне да сва кредитна и друга потраживања распореде у одређене групе примјеном критеријума броја дана кашњења у отплати и да за сваку групу издвоје резерве за кредитне и друге губитке на терет трошкова пословања.

Износи потраживања МКО Републике Српске разврстаних у задане групе и обрачунате резерве по тим групама са стањем на дан 31.12.2010. године виде се из сљедеће табеле:

(у 000 КМ)										
Ред. број	Дани кашњења	Стопе резервисања	Износ кредита	Доспјела камата		Износ осталих ставки активе	Резервисања			Укупна резервисања
				стопа резервисања	износ камате		По кредитима	По доспјелим каматама	По ост. ставкама активе	
1	2	3	4	5	6	7	8=(4x3)/100	9=6x5/100	10=(7x3)/100	11=(8+9+10)
1.	1-15	2%	6.677	2%	89	26.789	133	2	536	671
2.	16-30	15%	7.120	100%	90	0	1.067	90	0	1.157
3.	31-60	50%	5.113	100%	125	0	2.557	125	0	2.682
4.	61-90	80%	2.809	100%	118	5	2.248	118	5	2.371
5.	91-180	100%	4.073	100%	249	5	4.073	249	5	4.327
6.	преко 180	отпис	7		0	0	0	0	0	0
УКУПНО:			25.799		671	26.799	10.078	584	546	11.208

Кашњење у отплати дуже од једног дана имају кредити у износу од 25,8 милиона КМ или 11% од укупних кредита МКО Републике Српске. Наплативост кредита мјерена данима кашњења отплате је приближна стању са 31.12.2009. године (кашњења у отплати дуже од једног дана износила 10% од укупних бруто кредита). Са 31.12.2010. године износ кредита са кашњењем у отплати од 1 до 15 дана је 3% од укупних кредита (са 31.12.2009. године било је 3,1%). Кашњење у отплати дуже од 16 дана износи 19 милиона КМ или 8% од укупних кредита (са 31.12.2009. године било је 6,9%).

Укупан износ доспјелих камата је 671 хиљада КМ, а највећи износ је у групи кашњења од 91-180 дана, што такође упозорава на отежану наплату потраживања.

Износ осталих ставки активе МКО на које су обрачунате резерве је 26,8 милиона КМ и највећим дијелом односи се на једно МКД по основу дугорочних инвестиција.

Укупан износ обрачунатих резерви по свим основама је 11,2 милиона КМ и за 1% су веће у односу на 31.12.2009. године.

Од укупног износа кредита организационих дијелова МКФ који послују у Републици Српској, а чије је сједиште у Федерацији БиХ кашњење кредита у отплати преко једног дана износи 21,3 милиона КМ или 15% од укупних кредита (са 31.12.2009. године су 15,6% од укупних кредита). Укупан износ обрачунатих резерви за кредитне и друге губитке је 10,3 милиона КМ, са стопом пада од 38% у односу на 31.12.2009. године.

У последње двије године евидентан је проблем отплате кредита физичких лица, од стране јемаца/судужника.

Према извјештајима МКО, у периоду 01.01.-31.12.2010. године 2.967 јемаца/судужника је отплатило 3.390 хиљада КМ⁵ за 2.650 партија кредита или 4,97% од укупно 53.312 партија кредита физичких лица (у периоду од 01.01.-31.12.2009. године у микрокредитном сектору Републике Српске 2.018 јемаца/судужника је укупно отплатило 1.615 хиљада КМ за 1.831 партију кредита физичких лица или 2,79% од укупно 65.609 партија кредита физичких лица).

Према извјештајима МКО, а сходно Одлуци Агенције о ближим условима и начину поступања МКО по приговору клијента у периоду 01.01.-31.12.2010. године, клијенти МКД су поднијели укупно 91 приговор, док МКФ немају евидентираних приговора. Највећи број приговора је по основу приговора судужника/јемца (55), те по основу промјена услова кредитирања (22). МКД су позитивно ријешиле 25 приговора, негативно 47 приговора, а 19 приговора је у процесу обраде или изјашњавања.

2.4. Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе

Ефективна каматна стопа на микрокредите је тржишна цијена тих кредита.

Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе рачунају се на новоодобрене кредите у извјештајном мјесецу.

Просјечне номиналне и ефективне каматне стопе за кредите микрокредитног сектора Републике Српске за 2009. и 2010. годину приказане су у сљедећој табели:

(у %)

Ред. број	О П И С	Просјечне пондерисане каматне стопе							
		I-XII 2009.				I-XII 2010.			
		МКО РС		Јединице МКО ФБиХ		МКО РС		Јединице МКО ФБиХ	
		НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС
1.	на кратк. кредите	17,89	24,43	24,86	33,70	17,50	23,85	24,10	33,95
2.	на дугор. кредите	17,71	21,08	25,20	29,07	17,54	20,14	23,68	28,01
3.	на укупне кредите	17,74	21,69	25,13	30,04	17,53	20,87	23,78	29,38

Нешто повољније услове добијања кредита, са аспетка документованости кредитних захтјева и краћег временског периода за реализацију процеса одобравања у односу на банкарске услове, МКО су компензовале знатно вишом цијеном кредита кроз висину ефективне каматне стопе.

У 2010. години просјечне номиналне и ефективне каматне стопе укупно микрокредитног сектора биљеже блажи пад у односу на исте за 2009. годину. Просјечна ефективна каматна стопа МКО Републике Српске је мања за 0,82 процентна поена, а код МКО Федерације БиХ је мања за 0,66 процентних поена у односу на просјек за 2009. годину.

Ако просјечне каматне стопе на укупне кредите микрокредитног сектора Републике Српске (номиналне 17,53% и ефективне 20,87%) упоредимо са просјечним номиналним и ефективним каматним стопама на укупне кредите банкарског сектора (просјечна номинална каматна стопа банака из Републике Српске за 2010. годину је 8,27% а ефективна је 9,32%), евидентно је да МКО примјењују знатно више каматне стопе.

⁵ У износ отплате на терет јемаца/судужника су укључене све отплате јемаца умјесто дужника у извјештајном периоду, било да се ради о отплати једне или неколико рата или преузимању континуиране отплате кредита.

2.5. Биланс успјеха

Структура биланса успјеха микрокредитног сектора Републике Српске са 31.12.2010. године дата је у сљедећој табели:

(у 000 КМ)

О П И С	31.12.2009.				31.12.2010.				Индекс 10=84
	МКД	МКФ	Укупно	Учешће у %	МКД	МКФ	Укупно	Учешће у %	
1	2	3	4=(2+3)	5	6	7	8=(6+7)	9	10=84
1. ПРИХОДИ ПО КАМАТАМА И СЛ.ПРИХОДИ									
а) Приходи од камата и слични приходи	51.332	406	51.738	99,13	45.353	362	45.715	99	88
б) Оперативни приходи	353	99	452	1	287	227	514	1	114
2. УКУПНИ ПРИХОДИ (1.а+1.б)	51.685	505	52.190	100	45.640	589	46.229	100	89
3. РАСХОДИ									
а) Расходи по каматама и слични расходи	16.681	48	16.729	32	14.855	64	14.919	35	89
б) Оперативни расходи	20.005	331	20.336	38	19.305	339	19.644	47	97
в) Трош.резервисања за кредит.и др. губитке	16.024	94	16.118	30	6.972	443	7.415	18	46
4. УКУПНИ РАСХОДИ (3.а+3.б+3.в)	52.710	473	53.183	100	41.132	846	41.978	100	79
5. ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ	310	142	452		903	123	1.026		
6. ВАНРЕДНИ РАСХОДИ	61	64	125		2.853	0	2.853		
УКУПНИ ПРИХОДИ- РАСХОДИ (2+5-4-6)	-776	110	- 666		2.558	-134	2.424		
ДОБИТ ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	-776		- 776		2.558		2.558		
ВИШАК/МАЊАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА		110	110			-134	- 134		
ПОРЕЗИ	611		611		957		957		
НЕТО ДОБИТ/ГУБИТАК	-1.387	0	-1.387		1.601	0	1.601		
ВИШАК/МАЊАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА		110	110			-134	- 134		
УКУПАН ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ	-1.387	110	-1.277		1.601	- 134	1.467		

Укупни приходи МКО са 31.12.2010. године су 46,2 милиона КМ, од чега се на приходе МКД односи 45,6 милиона КМ или 99%, а на приходе МКФ 589 хиљада КМ или 1%. Приходи су мањи за 11% у односу на исти период прошле године.

Укупни расходи МКО су 42 милиона КМ, од којих се 41,1 милион КМ или 98% односи на расходе МКД, а 846 хиљада КМ или 1% на расходе МКФ. Расходи су мањи за 21%.

Основни приходи микрокредитних организација су приходи од камата и износе 45,7 милиона КМ и мањи су за 12% у односу на 31.12.2009. године. Пад прихода од каматана последица је смањења кредитног портфолиа, а дјелимично и пада просјечне ефективне каматне стопе.

У структури укупних расхода микрокредитних организација расходи по каматама на узете кредите и остали слични расходи износе 14,9 милиона КМ или 35%, са стопом пада од 11% према стању за исти период 2009. године.

Укупни оперативни расходи МКО су 19,6 милиона КМ или 47% од укупних расхода МКО и имају стопу пада од 3%, а односе се на трошкове плата и доприноса, трошкове пословног простора, осталу фиксну активу и режије, те на остале оперативне трошкове.

Трошкови резервисања за кредитне и друге губитке микрокредитних организација износе 7,4 милиона КМ или 18% од укупних расхода МКО, са стопом пада од 54% у односу на 31.12.2009. године. Пад укупних трошкова резервисања последица је једним дијелом смањења укупних кредита, али је и резултат активности предузетих на наплати и реструктурирању дијела кредита.

Са 31.12.2010. године МКД су оствариле нето добит у износу од 1.601 хиљаду КМ (губитак има једно МКД у укупном износу од 947 хиљада КМ, а два МКД су остварила нето добит у укупном износу од 2.548 хиљада КМ).

У истом периоду све четири МКФ оствариле су мањак прихода над расходима у износу од 134 хиљаде КМ.

Са 31.12.2010. године на нивоу микрокредитног сектора Републике Српске остварен је позитиван финансијски резултат у укупном износу од 1.467 хиљада КМ.

III СЕКТОР ШТЕДНО-КРЕДИТНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

Законску функцију надзора и контроле финансијског стања и стабилности пословања ШКО Агенција обавља контролом на лицу мјеста и анализом извјештаја које су ШКО дужне достављати Агенцији у складу са законом и подзаконским актима Агенција.

Извјештајну основу чине:

- квартални извјештаји о: билансу стања са пратећим извјештајима, билансу успјеха, класификацији и квалитети активне, рочној и девизној усклађености, те броју и квалификационој структури запослених;
- остали извјештаји (декадни о ликвидности и мјесечни о пондерисаним номиналним и ефективним каматним стопама).

Са дозволом Агенције у Републици Српској раде три ШКО које су почеле са радом 2008. године. Након почетних пословних активности финансираних из оснивачких улога и кредитних средстава, ШКО нису развиле пословање и билансни ниво се константно смањује (са 552 хиљаде КМ са 31.12.2008. године на 430 хиљада КМ са 30.09.2010. године).

ШКО нису кадровски оспособљене за обављање дјелатности (укупно имају 3 запослена), а нису ни адекватно технички опремљене, те и даље имају озбиљне проблеме да одговоре на захтјеве који су пред њих постављени, нарочито када је у питању ажурност и тачност извјештавања Агенције у складу са прописаним извјештајима и роковима. Са 31.12.2010. године ШКО нису доставиле прописане извјештаје ни након низа предузетих активности и упозорења од стране Агенције.

IV СЕКТОР ДАВАЛАЦА ЛИЗИНГА

Надзор над пословањем ДЛ Агенција врши на основу контроле пословања на лицу мјеста и на основу извјештаја које ДЛ достављају Агенцији у складу са законским и подзаконским актима Агенције.

До 31.12.2010. године Агенција је издала једну дозволу за обављање послова лизинга ДЛ са сједиштем у Републици Српској. ДЛ је половином 2010. године писмено обавијестио Агенцију о обустави нових пласмана и усмјеравању свих активности на наплату потраживања како би се ријешило стање портфолиа и покренуо ликвидациони поступак. Дозволу Агенције за рад у Републици Српској има 7 пословних јединица које су у саставу 6 друштава за послове лизинга са сједиштем у Федерацији БиХ (2 јединице још увијек нису почеле са радом).

1. ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА ДЛ

Извјештајна основа за праћење и контролу пословања ДЛ састоји се од:

- кварталних извјештаја о структури потраживања финансијског и оперативног лизинга, највећим дужницима и изворима средстава, те о броју и квалификационој структури запослених;
- мјесечни извјештаји о номиналним и пондерисаним каматним стопама.

Са 31.12.2010. године у овом сектору запослено је укупно 15 радника (стопа пада од 17% у односу на 31.12.2009. године) и то 2 радника у ДЛ чије је сједиште у Републици Српској, а 13 у пословним јединицама ДЛ чије је сједиште у Федерацији БиХ. Од укупног броја запослених 10 радника је са ВСС.

Билансни ниво ДЛ са сједиштем у Републици Српској са 31.12.2010. године је 2.853,5 хиљада КМ са падом од 42% у односу на 31.12.2009. године када је износио 4.920,2 хиљаде КМ. Уплаћени основни капитал је 1.345 хиљада КМ, што је знатно изнад законом прописаног минималног износа од 250 хиљада КМ.

Најзначајнија ставка биланса стања су финансијски пласмани у износу од 2.403 хиљаде КМ (са 31.12.2009. године су 4.773 хиљаде КМ) са падом од 50% и чине 84% од укупне активе. Ови пласмани се односе на финансијски лизинг и по рочности су дугорочни, јер законом прописани минимални рок трајања појединачног уговора о финансијском лизингу не може бити краћи од двије године.

Структура потраживања по основу финансијског лизинга ДЛ Републике Српске и финансијског и оперативног лизинга пословних јединица ДЛ са сједиштем у Федерацији БиХ се види из сљедећег приказа:

(у 000 КМ)

Ред. број	О П И С	31.12.2009.				31.12.2010.				Индекс 11=10/6
		Лизинг РС (финансиј.)	Јединице ДЛ из Федерације БиХ		Укупно	Лизинг РС (финансиј.)	Јединице ДЛ из Федерације БиХ		Укупно	
			Фин. лизинг	Опер. лизинг			Фин. лизинг	Опер. лизинг		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
А СТРУКТУРА ПРЕМА ПРЕДМЕТУ ЛИЗИНГА										
1.	Путничка возила	1.168	9.435	368	10.971	658	15.262	1.035	16.955	155
2.	Возила за обав. дјелатности (теренска и путничка)	611	34.271	476	35.358	363	31.031	1.148	32.542	92
3.	Машине и опрема	1.908	29.941	0	31.849	909	29.419	0	30.328	95
4.	Некретнине	1.086	0	0	1.086	473	0	24.005	24.478	2.254
5.	Шинска возила, пловни и ваздухопловни објекти	0	253	0	253	0	182	0	182	72
6.	Апарати за домаћинство	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Остало	0	387	0	387	0	516	0	516	133
	Укупно:	4.773	74.287	844	79.904	2.403	76.410	26.188	105.001	131
Б СТРУКТУРА ПРЕМА ПРИМАОЦУ ЛИЗИНГА										
1.	Правна лица	3.154	68.238	844	72.236	1.677	67.837	26.188	95.702	132
2.	Предузетници	228	565	0	793	164	794	0	958	121
3.	Физичка лица	1.373	5.438	0	6.810	550	7.252	0	7.802	115
4.	Остало	18	47	0	65	12	527	0	539	829
	Укупно:	4.773	74.288	844	79.904	2.403	76.410	26.188	105.001	131

Укупна потраживања по основу финансијског и оперативног лизинга са 31.12.2010. године износе 105 милиона КМ, са стопом раста од 31% у односу на стање крајем претходне године.

Потраживања по основу финансијског лизинга износе 78,8 милиона КМ, од чега се на ДЛ Републике Српске односи 2,4 милиона КМ или 3% са стопом пада од 50%, а на пословне јединице ДЛ са сједиштем у Федерацији БиХ 76,4 милиона КМ или 97% са растом од 3% у односу на крај 2009. године.

Према предмету лизинга највећи износ потраживања по основу финансијског лизинга се односи на возила за обављање дјелатности у износу од 31,4 милиона КМ или 40%, те на машине и опрему у износу од 30,3 милиона КМ или 38%.

На основу структуре потраживања финансијског лизинга према примаоцу лизинга на правна лица се односи износ од 69,5 милиона КМ (88%), физичка лица износ од 7,8 милиона КМ (10%), предузетнике и остало 1,9 милиона КМ (2%).

Оперативни лизинг имају само јединице ДЛ из Федерације БиХ у износу од 26,2 милиона КМ или 25% од укупног лизинга и у цјелости се односи на правна лица. Највећи износ потраживања је за некретнине (92% од укупног оперативног лизинга).

Крајем 2010. године Агенција је донијела Одлуку о минималним стандардима управљања ризицима, начину фомирања и одржавања резерви за потенцијалне губитке давалаца лизинга.

Сходно наведеној Одлуци, даваоци лизинга су дужни да потраживања по основу финансијског лизинга мјесечно распоређују у групе примјеном критеријума дана кашњења у отплати и да за сваку групу формирају резерве за покриће губитака на терет трошкова, те да о истом квартално извјештавају Агенцију.

Укупне резерве ДЛ из Републике Српске износе 166 хиљада КМ, а издвојене су по основу кашњења у отплати финансијског лизинга за покретне ствари и то углавном за кашњење у отплати преко 180 дана. Поред тога, ДЛ Републике Српске са 31.12.2010. године отписала је и пренијела на ванбилансну евиденцију износ од 539 хиљада КМ потраживања са кашњењем у отплати дужим од 360 дана.

Пословне јединице са сједиштем у Федерацији БиХ издвојиле су резерве у износу од 5.415 хиљада КМ, од чега се 4.974 хиљаде односи на потраживања за покретне ствари са кашњењем у отплати дужим од 180 дана.

Напријед наведеном Одлуком такође је прописана обавеза ДЛ о издвајању резерви на потраживања по уговорима о зајму закљученим прије ступања на снагу Закона о лизингу у Републици Српској (јули 2007. године). По том основу обавезу издвајања резерви имају само пословне јединице са сједиштем у Федерацији БиХ, а које послују у Републици Српској. Од укупно издвојених резерви са 31.12.2010. године у износу од 1.418 хиљада КМ, износ од 1.048 хиљада КМ или 74% односи се на резерве по основу кашњења у отплати дужим од 180 дана, што упућује на проблеме у наплати потраживања.

Са 31.12.2010. године ДЛ Републике Српске је остварио укупне приходе у износу од 280,5 хиљада КМ са стопом пада од 37% и укупне расходе у износу од 1.033 хиљаде КМ са стопом раста од 123% у односу на крај 2009. године. Раст укупних трошкова у 2010. години највећим дијелом настао је због обавезе издвајања резерви на потраживања финансијског лизинга према данима кашњења у износу од 166 хиљада КМ и отписа потраживања са кашњењем у отплати дужим од 360 дана на терет трошкова у износу од 564 хиљаде КМ.

Са 31.12.2010. године ДЛ Републике Српске пословао је са губитком у износу од 753 хиљаде КМ. Непокривени губитак из претходног периода износи 231,6 хиљада КМ.

Просјечне пондерисане номиналне каматне стопе и ефективне стопе лизинг накнаде по основу финансијског лизинга за 2009. и 2010. годину пословних јединица ДЛ са сједиштем у Федерацији БиХ дате су у сљедећој табели:

(у %)

Ред. број	О П И С	Просјечне пондерисане каматне стопе			
		I-XII 2009.		I-XII 2010.	
		Посл. јединице ДЛ из ФБиХ		Посл. јединице ДЛ из ФБиХ	
		НКС	ЕЛИН	НКС	ЕЛИН
1.	Према предмету лизинга:				
1.1.	Путничка возила	11,40	15,94	8,86	12,20
1.2.	Возила за обављање дјелатности	10,87	14,96	7,58	10,08
1.3.	Машине и опрема	9,04	12,19	8,52	11,38
1.4.	Некретнине	-	-	6,38	6,65
1.5.	Остало	10,20	12,27	-	-
2.	Према примаоцу лизинга:				
2.1.	Правна лица	10,48	14,33	7,83	10,61
2.2.	Предузетници	7,43	10,70	9,65	13,93
2.3.	Физичка лица	11,16	15,80	9,14	12,62
2.4.	Остало	10,97	14,14	6,39	6,68
	<i>Укупно пондерисане каматне стопе</i>	10,49	14,44	7,17	8,67

НКС = номинална каматна стопа; ЕЛИН = ефективна стопа лизинг накнаде

ЗАКЉУЧАК

Анализирајући детаљно показатеље пословања банака и других финансијских организација у 2010. години може се констатовати да је банкарски систем Републике Српске стабилан и да одолијева бројним ризицима изазваним глобалном финансијском и економском кризом.

Имајући у виду евидентно смањење економских и привредних активности у Републици Српској, Босни и Херцеговини и шире, потребно је да банке и друге финансијске организације, у циљу одржавања квалитета пословања, у наредном периоду своје активности додатно усмјере на:

- капитално јачање путем нових емисија акција и обезбјеђењем свих других видова допунског капитала, те стављање остварене добити у 2009. и 2010. години у функцију повећања капитала;
- издвајање адекватних резерви за потенцијалне кредитне губитке;
- контролу нивоа доспјелих потраживања, а посебно неквалитетних кредита, те додатне активности за ефикаснију наплату;
- информисање, едукацију и заштиту клијената;
- обезбјеђење раста и још већег учешћа дугорочних извора;
- побољшање управљања активом, а нарочито новчаним средствима у циљу раста профитабилности;
- даље унапређење обављања платног промета и досљедну примјену политика и процедура за спречавање прања новца и финансирања тероризма;
- јачање система интерне контроле и функције интерне ревизије банака уз обезбјеђење потпуне независности у раду;
- развој политика и процедура за адекватно управљање кредитним, оперативним и тржишним ризицима;
- јачање сигурности и заштити новца у банци и у транспорту;
- смањење расхода и фиксне активе;
- кадровско јачање и стручно оспособљавање ради квалитетнијих односа са комитентима, посебно малим и средњим предузећима, што укључује нове видове услуга уобичајених у свијету;
- јачање информационе подршке и сигурности информационих система.

Утицај кризе на реални сектор је евидентан, а последице ће се и у наредном периоду неминовно одражавати и на економско окружење у коме послују банке и друге финансијске организације.

Задаци Агенције и у наредном периоду ће бити:

- предузимање активности и доношење мјера из надлежности Агенције у циљу ублажавања негативних ефеката глобалне финансијске и економске кризе на банкарски систем Републике Српске;
- даљи развој и унапређење супервизије уз техничку помоћ USAID-а и Европске централне банке;
- активна улога на заштити права корисника финансијских услуга;
- унапређење пројекта за "Стрес тестове" банака;

- стручно усавршавање властитих кадрова и развој информационог система;
- праћење међународних банкарских и рачуноводствених стандарда (Базелски принципи и Европске директиве) и уграђивање истих у наше прописе;
- инсистирање на капиталном јачању, прије свега, банака, али и других финансијских организација;
- појачан надзор кредитног ризика, прије свега у смислу адекватности резерви за потенцијалне кредитне губитке, те адекватности капитала банака;
- наставити са појачаним (дневним) off-site надзором текуће ликвидности банака;
- активности усмјерене на даље јачање транспарентности пословања банака и других финансијских организација, те одржање повјерења у банкарски систем;
- наставити адекватно праћење платног промета и активности банака на спречавању прања новца и финансирања тероризма, те у том смислу унапређивати сарадњу са другим надлежним институцијама;
- даље унапређивати и успостављати сарадњу са банкарским супервизорима, нарочито из земаља чије банке имају акционарске удјеле у банкама из Републике Српске;
- активно учествовати у раду Комитета за координацију финансијског сектора Републике Српске.

За одржавање позитивних кретања у банкарском систему, поред банака и других финансијских организација, значајну улогу има окружење и то прије свега привредни амбијент, судство, законодавство и стога би требало да се:

- убрза рјешавање судских поступака, доношење пресуда, наплата хипотека, те да се унаприједи поступак принудне наплате;
- да се успостави квалитетна база финансијских извјештаја и података правних лица и предузетника;
- континуирано унапређује законски и институционални оквир за већу финансијску дисциплину, те ефикаснију заштиту потрошача, односно корисника финансијских услуга;
- да се омогући системски начин евидентирања и наплате средстава са блокираних рачуна комитената;
- успостави функционална база података о заложном праву и покретној имовини.

П Р И Л О З И

БАНКАРСКИ СЕКТОР

- Основни подаци о банкама

СЕКТОР МКО

- Основни подаци о МКО

СЕКТОР ШКО

- Основни подаци о ШКО

СЕКТОР ДЛ

- Основни подаци о ДЛ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О БАНКАМА

Р/б	БАНКА	СЈЕДИШТЕ	АДРЕСА	ДИРЕКТОР	ТЕЛЕФОН	ТЕЛЕФАКС	31.12.2010. (у 000 КМ)		Број запослених
							АКТИВА	КАПИТАЛ	
1.	UniCredit Bank a.d. Banja Luka	Бања Лука	М.Бурсаћ 7	Иван Влахо	051/243-200	212-830	578.643	70.856	482
2.	Нуро Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka	Бања Лука	Алеја Светог Саве 13	Samuel Vlčan	051/336-500	336-518	1.515.738	211.625	517
3.	Бобар банка а.д. Бијелина	Бијелина	Његошева 1	Петар Цацановић	055/233-300	233-301	221.372	32.965	180
4.	NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka	Бања Лука	Милана Тепића 4	Радован Бајић	051/221-600	221-623	1.056.051	89.255	508
5.	Volksbank a.d. Banja Luka	Бања Лука	Јеврејска бб/II спрат	Александар Кесић	051/241-100	215-771	422.312	61.894	228
6.	Balkan Investment Bank a.d. Banja Luka	Бања Лука	Алеја Светог Саве 61	Edvinas Navickas	051/245-111	245-145	269.213	41.614	220
7.	Pavlović International Bank a.d. Slobomir, Bijeljina	Слобомир, Бијелина	Карађорђева 1	Петар Лазић	055/232-300	232-301	168.902	28.305	222
8.	Nova banka a.d. Banja Luka	Бања Лука	Краља Алфонса XIII 37а	Милан Радовић	051/333-398	217-256	839.782	86.615	414
9.	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	Бања Лука	Веселина Маслеше 6	Срђан Шупут	051/244-701	244-710	236.068	61.891	126
10.	MF banka a.d. Banja Luka	Бања Лука	Васе Пелагића 11а	Саша Поповић	051/221-400	232-091	32.186	20.385	36
	УКУПНО:						5.340.267	705.405	2.933

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О МКО

Р/б	МИКРОКРЕДИТНА ОРГАНИЗАЦИЈА	СЈЕДИШТЕ	АДРЕСА	ДИРЕКТОР	ТЕЛЕФОН	ТЕЛЕФАКС	Е-МАИЛ АДРЕСА	31.12.2010.	Број запослених
								АКТИВА (у 000 КМ)	
1.	MKD Mikrofin doo Banja Luka	Бања Лука	Саве Ковачевића 23	Александар Кременовић	051/301-535	051/301-535	mikrofin@mikrofin.com	216.783	277
2.	MKD Sinergijaplus doo Banja Luka	Бања Лука	Младена Стојановића 111	Жељко Богданић	051/332-600 332-601	051/332-602	info@mkosinergijaplus.org	56.556	77
3.	MKD Zdravo doo Banja Luka	Бања Лука	Булевар Војводе Степе Степановића 175Б	Јелица Галић	051/435-676	051/435-675	info@zdravo.org	4.818	12
4.	MKF Mikrokredit Srbac	Србац	Моме Видовића 11	Светомир Кљајчин	051/740-865	051/740-611	mkomikrokredit@spinter.net	427	2
5.	MKF Micro-credit office Šipovo	Шипово	Војводе Радомира Путника 2А	Драгица Јандрић	050/371-161	050/371-161	dragicaj@teol.net	621	3
6.	MKF Alfa-plus Banja Luka	Бања Лука	Јована Дучића 42	Младен Карапетровић	051/218-245	218-345	alfaplus@blic.net	324	5
7.	МКФ "НОВА.Д" Бијељина ¹⁾	Бања Лука	Милоша Обилића 49	Благоја Михајловић	065/652-456		nedeljko.sebez@profinova.net	518	4
УКУПНО:								280.047	380

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ШКО

Р/б	ШКО	СЈЕДИШТЕ	АДРЕСА	ДИРЕКТОР/ Руководилац	ТЕЛЕФОН
1.	ШКО "Градина" д.о.о. Србац	Србац	Ул. 11. новембра бб	Љиљана Ђурђевић	051/744-651
2.	ШКО "Агроинвест" д.о.о. Дервента	Дервента	Ул. Краља Петра I бб	Далибор Илић	065/463-684
3.	ШКО "Херцеговина" д.о.о. Берковићи	Берковићи	Видуша бр. 1	Љиља Скочајић	065/877-454
	УКУПНО:				

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДЛ

Р/б	ДЛ	СЈЕДИШТЕ	АДРЕСА	ДИРЕКТОР/ Руководилац	ТЕЛЕФОН
1.	A.D. "Nova leasing" Banja Luka	Бања Лука	Књаза Милоша 15	Живојин Крајишник	051/333-360